

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, VASÁRNAP 1923. április 8.

95. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Haldokló kultúra

A *Petit Parisien* írja, hogy Kozlow orosz kutató a Gobi sivatagban egy várost fedezett fel, amelyben európai ember még nem járt. A városban kétezeröttszáz kötetet tartalmazó könyvtárt és rengeteg művészi emléket talált. A könyvek írását még nem sikerült megfejtenie.

Tut-Ankh-Ammonsirja után most Azsia föltáratlan mélysége tárja föl rejtelmes titkait. A fáraó sírjából s a tibeti fensik lába melől elsüllyedt világok, elhamvadt kulturák küldik az idők messzeségén keresztül titkos jelű üzeneteiket.

A mai embert, aki az európai kulturát az emberi értelem és alkotó erő legmagasabb rendű megnyilatkozásának tartja, a letűnt kulturák homokból kiásott, iszapból kiemelt s gulákból kivált emlékei kell, hogy figyelmeztessék arra: nemcsak emberek, nemzetiségek, népek, nemzetek és országok hullanak ki az idők szitájából, hanem egyetemes kulturák is a föld alá kerülnek. Amin évezredek keresztül dolgozott az egymás után élő nemzedékek átöröklődött akaratja és vitalitása, amit beláthatatlan időkön keresztül hordtak össze szépségben, nagyságban, kényelemben, tudásban egy geográfiai, faji, vagy gazdasági egység gyermekei, az mind a sivatag fejátlán temetőjébe kerülhetett. Hol van Babilon magas szintű kulturája, a Tigris és Eufrat völgyéből hova süllyedt az alkotó emberi szellem, hova lett Ninive gazdagsága, hova zuhant a phöniciai kultúra, amelyik *Kdmusi*, a betűk föltalálóját adta az emberiségnek. Hová lett az arab orvostudomány, az egyiptomi csillagászat, a babiloni geometria? Gulákba menekült s mumiává merevedett meg minden, ami Egyiptomban magasrendű tudomány s élő művészet volt. S hová süllyedt a multak tengerében az egész görög kultúra, amelyik olyan fölmérhetetlen nagyságokat adott az emberiségnek, mint amilyen Platon volt, Sophokles, Pheidiasz és Praxiteles?

A történelem forgó szinpadán nincs felvonásköz. Ami a szinpadon ágál, az kikerülhetetlen törvényszerűséggel zuhan le, ha ideje beteljesedett, a sülyeszítőbe. Hiába elképzelhetetlen nekünk a gondolat, a mai kulturát is botorság örökkévalónak tartani. A mulandóság kérlelhetetlen állandósággal szitálja porát az emberi szellem legnagyobb ékességeire. A sívó homok betemette a gulákat, minden emberi erőfeszítés örök és irtalmatlan ellensége: a sivatag, be fogja temetni a Szent Péter templomot is, a British muzeumot

is, Rembrand képei is belekerülnek a nirvana kriptájába, amikor az idők tengere megduzzad és iszaptakarójával — a történelmi bukás szemfedőjével — mindent belep, amit pusztulásra ítelt. Könyveink elrongyolódnak, képeink elfakulnak, betűinket, nyelvünket elfelejtik, palotáink összeroskadnak s ha majd sok ezer év múlva sivatagsírunkból napfényre kerülnek csontjaink, edényeink és szerszámaink, értetlenül állnak majd meg halott életünk exhumalói az elfelejtett mult elfelejtett emlékei előtt.

Ha kiemelkedünk az egy emberéletbe bezárt gondolat börtönéből s nem a születés és halál közti távolságok milliméterével, de a történelmi fejlődés etapjainak fényéveivel mérjük az emberiség útjait, meg kell látnunk, hogy gyászmenetben járunk mindannyian a megsemmisülés örvénye felé. S van-e valaki, aki őszinte fájdalommal tudná meg-

tépedni ruháit, gyászolva az európai kulturát? Ez a kultúra az örök harc kulturája, mely erényt formált a bűnből, szeretetet a gyűlölségből s a legkártykonyabb cselekedetek köré fonta hódolatának babérkoszoruját. Hősként ünneplik, aki sok embert ölt, aki sok embert megkárosított, az lehet csak az élet élvezője, a közérkölc, a moralitás csak bűnököt takar. Jobbá, boldogabbá nem tett ez a kultúra senkit, az életet nem varázsolta szebbé s élni érdemesebbé. Csak narkotikumokat teremtett, csak bódulósokat adott, mákonyt és alkoholt. Ez a kultúra a nyomor kulturája.

Mindennek, ami ma történik, csak muló jelentősége van. Örök értelme, örök jelentősége, örök törvénye csak a pornak van, mely lassan szítálva hull s temet maga alá életet, kulturát, történelmet.

(d.)

Súlyos feltételeket szab a demokrata-párt

Nincs kilátás a megegyezésre — Április hó 15-én mond le a kormány — A király beavatkozását sürgeti a „Politika” Protics a helyzetről

Beogradból jelentik: A radikálisok és a demokrata között megkezdett bizalmas tanácskozások a koalíció felújítására úgy látszik nem fognak eredményre vezetni. A demokrataknak ugyanis olyan súlyos feltételeket szabnak a koalícióba való belépésükért, amelyet a radikálisok presztizsük súlyos sérelme nélkül nem teljesíthetnek. A demokrataknak nem kevesebbet követelnek, mint a belügyi-, pénzügyi- és agrárreform tárcát. Főleg a belügyminiszterium az, amit a radikálisok semmi körülmények között sem akarnak kezeik közül kiengedni.

A demokrata sajtó egyébként szintén nagyon tartózkodóan foglalkozik a radikálisokkal való új koalíció gondolatával. A *Pravda* például azt írja, hogy a radikálisok között szült rossz vért a demokratakkal folyó tárgyalások híre és megállapítják, hogy *Pasic* ezekkel a tárgyalásokkal önmagára cáfol rá és a pártot lehetetlen helyzet elé állítja.

Egyébként a parlament összeülésének napja, április 16-ika már nagyon közeleg és egyra kevesebb a kilátás, hogy addigra össze lehessen toborozni egy kormánytöbbséget. Politikai körökben ezért azt hiszik, hogy a kormány meg fogja akadályozni a parlament összeülését. És pedig valószínűleg olyan módon, hogy a kormány április 15-én benyújtana lemondását. A parlament első ülésén így maradna az ideiglenes

elnök és az igazoló bizottság megválasztása és a kormány elkerülhetné a leszavazást. Ehelyett a korelnök az ülés megnyitása után azonnal felolvasná a kormány lemondásáról szóló értesítést és az ülést berekesztené.

Időközben részleges kormányválságról is terjednek el hírek, főleg radikális körökben lehetett hallani, hogy *Vujicsics* belügyminiszter lemondott állásáról. A hír még nem nyert megerősítést és a lemondás okaival sincsenek tisztában a politikusok, de mindenestre jellemző, hogy az esetleges koalíciós kabinetben a belügyminiszteri tárca legvalószínűbb jelöltjéül nem *Vujicsics*ot, hanem *Markovics* Lázát emlegetik.

A radikális párt politikájának irányítását *Pasic*s ugylátszik teljesen megossza *Jovanovics* Ljubával, akivel nagyon sokat tanácskozik, főleg a Radics-párt bevonulásával előálló eshetőségekről.

Markovics igazságügyminiszter a szokásos sajtótájékoztató során kijelentette az újságírók előtt, hogy a helyzet változásairól semmiféle közléssel nem szolgálhat, mert lényeges változás nem történt. A kormány a maga elhatározását a demokratapárt április 12-iki és a radikálispart 14-iki ülésének határozatához fogja szabni.

A király beavatkozását sürgeti a politika

Beogradból jelentik: A *Politika* husvéti számában a *Korona* inter-*venciója* címmel vezércikket közöl,

amely nagy föltűnést keltett a politikai világban.

1888 október 22-én *Milán* szerb király egy kormányválság idején maga összehívta a radikális, a liberális és a haladópart képviselőit, mert a parlament már nem volt többé munkaképes. Ez az ideiglenes parlament végezte el azután az alkotmány revizóját.

A *Politika* párhuzamot von *Milán* király és *Alexander* király helyzete között és megállapítja, hogy bár *Milán* mindig a radikálispartra támaszkodott, mégis a nehéz helyzetben a többi partokat is meghallgatta, addig *Sándor* király helyzete még kedvezőbb, mert teljesen partok fölött áll.

Ezért a *Politika* szerint helyes volna, ha a király most is magához hívná az összes partok vezetőit, tekintet nélkül arra, hogy köztársasági vagy más program alapján is állanak, mert most csak közös alapon és teljes együttműködéssel lehet a mai súlyos helyzetből kiutat találni. Mert igaz ugyan, hogy egyes politikusok gyűlölik egymást, mint például *Davidovics* *Pasic*ot, *Radics* *Pasic*ot és így tovább, a királyt azonban mind elismerik és respektálják, mint az állam fejét, bármiképpen gondolkodnak is az államformáról. Ezért szükséges volna, ha *Sándor* király is követné *Milán* király példáját és mielőbb magához hívja az összes partok politikusait.

A radikális partnak az a féltelme, hogy ilyen módon tekintélye veszélybe kerülne, alaptalan, mert a radikális partnak, ha nem is jönne létre megegyezés, még mindig megmarad morális ereje, amely mint az ország legnagyobb partját, megilleti.

Protics Sztoján higgadtságra int

A Radikal husvéti számában *Protics* Sztoján vezércikkben foglalkozik a horvát és a szlovén kérdéssel. Megállapítja *Protics*, hogy a választások eredményétől szinte az egész közvélemény megszedült és mindkét oldalon a végtetekbe menő szélsőséges állásfoglalások tapasztalhatók. Radikális és demokrata részről leszámolást és hazaárulást emlegetnek, a semleges „*Vreme*” amputációt javasol, a nacionalista fascista „*Preporod*” pedig a nemzeti elemek erős ellenállásával fenyegetődik, ha a kormány eltérne a vidovdani alkotmánytól.

A másik oldalon viszont *Radics*, aki soha sem tűnt ki következettségével, annyira megy, hogy hazugságnak bélyegzi a nemzeti egységet és kiterjeszti pretenzióit egész Dalmáciára és a Szerém-ségre is. *Protics* rámutat *Radics* érveléseinek hibáira és föltűnést

keltő gunyos hangon, a horvát szabornak határozataira hivatkozva visszautasítja Radics követeléseit.

Eles hangon támadja meg *Protics Korosec* is, a szlovén klerikális vezérét, aki szerinte szintén elvesztette egyensúlyát. Különösen azt a kijelentését pécezi ki, hogy meg kell védeni a „becsületes szlovén igazgatást” a szerbektől. Ezzel szemben rámutat Protics néhány hirhedő váli szlovéniai botrányra, mint a kurzuski alap elkezelésére, a Zserjav-Adria bank afférre és a szlovének kifejtett csempészüzleteire.

„A válságok harca miatt azonban nem lehet pesszimizmusba esni — írja Protics. — Vannak még emberek, akik higgadtan tudnak itélni és akik hivatva vannak becsületesen, nyíltan, okosan szabadon és testvériesen tárgyalni egymással a megszállt emberek helyett.”

Protics cikke politikai körökben nagy feltűnést keltett egyrészt azért, mert a választások óta ez az első eset, hogy Protics a Radics-blokknak is kiméletlenül a szemébe mondja igazságait, másrészt mert az derül ki belőle, hogy Protics nem vesztette el reményét egy megegyezéses politika mielőbbi bekövetkezésében.

Világítási problémák

„Szakértők jönnek Szuboticára a közvilágítás felülvizsgálatára”

A suboticiai gázgyár körül tapasztalható üzemi zavarok tudvalevőleg már régibb keletűek. A suboticiai városi tanács nem tudta eddig sem megfelelően megoldani a város közvilágításának kérdését. Csak legutóbb is az a veszedelem fenyegette a várost, hogy a gázgyár üzembeszüntetése következtében az utcák sötétben maradnak és csak a legnagyobb áldozatok árán lehetett a gyár üzemét mégis fentartani.

A tarthatatlan helyzet miatt már régi terve a városi tanácsnak, hogy a suboticiai gázgyárat teljesen átala-

litva, tekintettel arra, hogy a gyár mai felszerelése és berendezése mellett elkerülhetetlenek a gyakori üzemzavarok. Az új gépek beszerzését és általában a gyár modern átalakítását a város annak idején a tervbevett kölcsönből akarta fedezni. A kölcsönnek meghiusulásával azonban elmaradt a gázgyár átalakítása is.

Éppen ezért legutóbb már arról volt szó, hogy a város egészen megszünteti a gázgyár üzemét és a közvilágítást villanyerőre alakítja át. Mivel azonban ilyen módon a várost tekintélyes veszteség érné a földbeágyazott gázcsövek értékének elvesztésével, ezért lemondtak erről a tervről is és ideiglenesen tovább kíséreltezzek a gázgyár üzemének fentartásával.

Mivel azonban állandóan nem tart-

ható fenn a mai helyzet és bármikor megtörténhetik, hogy a gázgyári üzem végleg csődöt mond, a városi tanács most dönteni akar a suboticiai közvilágítás kérdésében. A gázgyár megvizsgálása céljából szerdán három szakértő érkezik Suboticára Osijekről és Zagrebból, akik a suboticiai szakértőkkel együtt meg fogják vizsgálni a gázgyár berendezését és meg fogják állapítani, hogy *érdemes-e a gázgyár átalakítása, vagy pedig be kell-e szüntetni teljesen az üzemét.*

A két gázgyári és egy villanytelepi szakértő tanácsának meghallgatása után a városi tanács vagy azonnal megkezdi a gázgyár átalakítását, vagy pedig tárgyalásokat kezd a suboticiai villanytelep igazgatóságával a villanyvilágításnak az utcákra való kiterjesztése tárgyában.

A magyar büntetőtörvénykönyv alapján ítélték el Csehszlovákiában a magyar Himnusz éneklőit

„Államellenes izgatást tartalmaz a magyar Himnusz szövege”

Szlovénzkóban már két év óta húzódik az a pör, amelyet több kaszai lakos ellen indítottak azért, mert 1921 augusztus 20-án Szent István napján a kaszai székesegyházban az istentisztelet befejezése után a magyar himnusz énekeltek. Az ügyészség akkoriban a templomban megjelentek közül Szarvassy László dr. orvos, Tarcsák Gusztáv, Böhm Rezső és Jaczkó Margit tanítónő ellen izgatás miatt vádat emelt. A kaszai törvényszék valamennyi vádlottal azzal a megokolással, hogy *Szlovénzkóban a magyar himnusz éneklése nincsen elítélve, fölmentve*

Az államügyész főbbébezés folytán az ügy a kaszai ítéletábla elé került amely a törvényszék ítéletét teljes megokolásával együtt helybenhagyta. A főügyész az ítéletnek Jaczkó Margitra vonatkozó része ellen semmisségi panasszal élt a brünni legfelsőbb bírósághoz, amelyben utalt arra, hogy Jaczkó Margit nem vallásos érzésből, hanem politikai okokból jelent meg a templomban és énekelte el a himnusz, mivel ő evangélikus vallású.

A főbbébezés folytán az ügyet most tárgyalta a brünni legfelsőbb bíróság, amely — mint Brünnből je-

lentik — a törvényszék, valamint a tábla ítéletét megsemmisítette és *Jaczkó Margitot két heti államfogházra, kétszáz korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén pedig további tíz napi államfogházra ítélte el. Az ítélet megokolása a következőképpen hangzik:*

A magyar himnusz éneklése tiltetés volt. A magyar himnusz ugyanis arra kéri az Istent, hogy a magyart óvja meg ellenségeitől. Már pedig Kassán a magyarnak nem lehet más ellensége, mint a cseh-szlovák. A himnusz éneklése nemcsak az alkalmazásban levő magyar Btk. 172. szakaszába ütköző izgatás ismérveit foglalja át, hanem beleütközik a Btk. 173. szakaszában meghatározott államellenes izgatás kritériumába is. Ezt tudnia kellett volna Jaczkó Margitnak. A bíróság súlyosbíto körülménynek vette, hogy Jaczkó Margit az állam szolgálatában áll.

Az ítélet, amelyet a csehszlovák legfelsőbb törvényszék a magyar büntetőtörvénykönyv alapján hozott meg és amellyel az előző két fórumon hozott ítéletet megsemmisítette, Szlovénzkóban nagy feltűnést keltett.

Az egész országból Szuboticára jönnek házasodni

Sok a vegyes házasság

A Vajdaság a gyors házasságkötések hazája. Itt még érvényben van a régi magyar törvény, amely szerint *gyorsan lehet díszpenzációhoz jutni és polgári házasságot kötni.* Sok szerelmes fiatal pár keresi fel a suboticiai polgármesteri hivatalt az ország minden részéből és egészen gyakori jelenség, hogy Beogradból, Sarajevóból vagy Úszkútból is idejönnek díszpenzációs házasságkötés céljából.

Megkönnyíti a házasságkötést az is, hogy *nem kötelező az egyházi esketés,* mert érvényes még a polgári házasság. Ez viszont azt eredményezi, hogy néha Bécsből is jönnek fiatal párok Suboticára csak azért, hogy itt az anyakönyvvezető előtt házasságot kössenek.

Ezek a körülmények érthetővé teszi azt, hogy *Suboticán mind gyakoribbak a vegyes házasságok.* A suboticiai anyakönyvi hivatal könyveiből érdekes statisztikát lehetne összeállítani arról, hogy az utolsó években milyen nagy arányban emelkedik a vegyes házasságok száma. A leggyakoribb eset, amikor a két házastól két különböző keresztény felekezethez tartozik, ezután következnek számarány szerint a keresztény-zsidó házasságok.

Rövidesen lényeges változás várható ezen a téren, mert *be fogják hozni a Vajdaságban is a kötelező egyházi esketést,* amikor automatikusan meg fog szünni Suboticának s a vajdasági városoknak a vegyes felekezeti házasságokra gyakorolt varázsa. Ezzel szemben azonban itt alig tudják még, hogy a Vatikánnak a vegyes házasságkötéseket szabályozó egyik legújabb ediktuma Suboticán már érvényben van és ennek értelmében a *katholikus egyház megáld vegyes irigyeiket is, még pedig nemcsak a különböző keresztény felekezetekhez tartozó házasságokat, hanem keresztény és zsidó vallású vegyes párokat is megáldanak a suboticiai katólikus templomokban,* csupán a szertartásban vannak kisebb eltérések. Ez a könnyebbség csak hozzájárul a vegyes házasságok számának szaporodásához.

Töredék

Gulliver új könyvéből

Irla: Dettre János

Hiába tagadnám, a vérmérsékletem nyugtalan léletem teremtett. Amikor hűhűhű-országából hazatértem, csak két hónapig tudtam nyugton maradni otthon. Újra hajóra ültem, három hétig vitorláztam a „Consequentia” fedélzetén, amikor hajótörés ért bennünket. Majdroncsba kapaszkodva menttem meg életemet. Két napig usztam a tengeren amikor felálultam partra mosott az ár.

Csudálatos országba jutottam. A lakói Dominiumnak hívták hazájukat, mely akkor ment át az ipari fellendülés korszakán.

Atyai barátomnak Mr. James Batesnek, a kiváló sebésznek biztatására megírom most, hogy milyen különös tapasztalatokat gyűjtöttem abban az országban, ahova sorsom szeszélye elsodort.

Kevéssel azelőtt már jártak Emberek ebben az országban. A vezetőjüket *Homage Sapientis*-nek hívták, aki megtanította a népet arra, hogy az emberek módjára a földet magántulajdonba kell venni, hogy amit a föld terem, az he azé legyen, aki a földet megművelte s a termést leszedte, hanem azé, aki határkarókat szurt a mezők végébe.

A Dominium lakói eleinte hitetlenül hallgatták az új ígéretet. El nem tudták képzelni, hogyan lehet az Embereknek megszokozkodniok a Naprendszer egyik csillagán s egy bolygót, amelyik a világűrben kering, hogyan lehet egymásközött felosztva bevezetni a telekkönyvekbe. De azok, akik a határkarókat

már ledugdosták, elhittették azokkal, a kiknek föld már nem jutott, hogy a karók szentek s a karósok törvényét hozták a karótlank számára amiben fővesztés terhe mellett tiltották meg a szent karók megbolygatását.

Akadtt azonban a karótlank között egy bátor szellem, aki hirdetni kezdte, hogy a föld éppen úgy a természet ajándéka, mint a szél, a levegő, a napfény, a víz a világosság s ha a földet szét lehet osztani s magántulajdonba lehet venni, nem lehet semmi akadály a annak sem hogy a természet többi kincsét is magántulajdonba vegyék.

A tervet a karótlank nagy lelkesedéssel fogadták. Mingyárt akadt egy csoport, amelyik kijelentette, hogy a *déli szél* is éppen olyan uratlan dolog, mint amilyen a föld volt mielőtt magántulajdonba vették s ezért most a *déli szelet* birtokba veszik. Nyomban részvénytársaságot alakítottak a *déli szél* kihasználására s tulajdonuk: késedelem nélkül bejegyezték a *szélkönyv* B) lapján. Miután így a déli szél magántulajdonná vált, a *földbér* nuntájára *szélbért* kellett fizetni azoknak, akik a déli szelet használták. Pompásan megszervezték adminisztrációját, amelyik ellenőrizte, hogy kinek földjére vitt a déli szél enyhe fuvallmat, kinek szélmalomát hajítja, kinek vitorláját dalgasztja a magán tulajdonba vett déli szél. Természetesen mindenkítől behajtották a szélbért.

Egyszerre azonban zuhanni kezdtek a részvények. Egy másik értelmes csoport tulajdonába vette a *nyugati szelet*, amelyik sokkal értékesebb volt, mert ez hozta az esőt. Kispénzü emberek pedig, akiknek nem sok befektetni valójuk volt, az *északi és keleti szél* kihasználására alakítottak részvénytársaságokat. Ekkor már megkezdte működését a

szélbíróság is, amelyik igazságot tett az egymással versengő részvénytársaságok igényei közt. Szélrendőrök, szélcsöszök vigyáztak a szélhámosokra és a szélelbeltekre.

Ez azonban csak a kezdet volt. Egy jóvalutájú külföldi konzern koncessziót kapott a kormánytól arra, hogy lefoglalja és hasznosítsa az esőt. A kormány sokan támadták ezért a lépésért, de a miniszterelnök büszkén mutatott rá, hogy ő a liberalizmus zászlóhordozója s nem tűrheti azt a társadalmi egyenlőtlenséget, hogy a természet egyik kincsét, a földet magántulajdonba tessen venni a másikat pedig nem. A liberális sajtó kórusban ünnepelte a haladott szellemű államférfit. Az eső így magántulajdonba került s ezentul azok, akiknek földjét az eső megtermékenyítette *esőbért* fizettek az új részvénytársaságnak.

A természeti kincsekben gazdag ország csak úgy ontotta magából a vagyonszerzési lehetőségeket. Befolyásos képviselők és a bankokra vezető őrjáti méretű vállalatot alakítanak lefoglalván a *világosság* tulajdonát. A *Fényrészvénytársaság* papirjai szélítő iramban száguldanak fölfele. Úgyes szervezők a fényhasználat ellenőrzésének olyan módját szervezik meg, hogy a *fénybér*-rel nem maradhat senki sem adós. Az új részvénytársaság bevezeti tulajdonjogát a *Naplönyvbe* s így mindenkivel szemben érvényesíthetővé válik követelésük. Mikor azonban az őszi hónapokban állandó volt a borulat, a busás osztaletkhöz szoktatott részvényesek türelmetlenül kezdtek a vállalkozás rentabilitásának csökkenésé miatt. Miután a vállalat tőkéje csak reggeltől estig jóvedelmezett, követelni kezdték, hogy a vállalat üzletágát terjessze ki az éjszaka tulajdonjogának

hasznosítására is s mindenkítől szedjen bért, akit elármósít a sötétség. Ennek a tervnek kidolgozásával most foglalkozik az igazgatóság.

Természetesen a nyári meleg sem maradt sokáig uratlan dolog, a tél fagy tulajdonjogát is hamar lefoglalták s nemsokára alakultak üzleti vállalatok, melyek lefoglalták a hónak, a felhőnek, az árnyéknak, a harimatnak, a szivárványnak és délibábuk tulajdonjogát is. Azok akik ez utóbbiakban gyönyörködtek vigalmi bért fizettek a szivárvány és délibáb tulajdonosainak. A nyári hónapokban szezoncikk lett az árnyék és a felhő, a kapzsi felhőtulajdonosok valószággal megszarolták azokat, akiket a türelmetlen meleg megkínzott. S ezeknek még a *Melegrészvénytársaság*-nak is kellett *melegbért* fizetniük. Azok a földtulajdonosok, akiknek termését a tél fagy ellen a hótakaró védte meg, a hó tulajdonjogát lefoglalók része hóbért fizettek.

Ezek azonban már csak kis, uzsorátársaságok voltak. A pénzvilág legnagyobb szenzációja az volt amikor a *Levegővállalat* lapjai és részvényesei úgy ünnepezték a miniszterelnököt, mint az egyenlőség a szabad verseny politikájának legbátrabb és legfelvilágosultabb vezérét.

Ezután természetesen mindenkinek bért kellett fizetni a lélekzés után is, akik pedig a belélegzett levegőt kile-

Windischgrätz hercegnő és a jugoszláv állam pöre

Ferenc József unokája a szocialisták védelme alatt

Herceg Windischgrätz Ottó elvált feleségének, Erzsébet volt főhercegnőnek a jugoszláv állam ellen Lacroma szigete miatt indított pörében fordulat készül. Windischgrätz Erzsébet ugyanis felkínálta a szigetet eladásra az államnak, amely alkalmasint elfogadja majd az ajánlatot. A volt főhercegnő birtokának elkobzására ugyanis az lenne a jogalap, hogy Windischgrätz Erzsébet — néhai I. Ferenc József unokája — a Habsburg-uralkodóház tagja. A jugoszláv kormány bécsi követsége után a pör folyamán az osztrák kormány minőségét kérte, hogy magánszemélynek tekintik-e Windischgrätz Erzsébetet, vagy sem? Válasz még nem érkezett, de nyilvánvaló, hogy az osztrák kormány a volt főhercegnőt magánszemélynek tekintti.

Windischgrätz Erzsébet helyzete egyébként egészen különös az osztrák köztársaságban. Botrányos válpörök után, amikor Windischgrätz Ottó el akarta raboltatni kislányát tőle, gróf Sternberg Adalbert, az ismert monarchista sietett segítségére, — akit ebből az ügyből kifolyólag támadt lovagias ügyei miatt most utasított ki Ausztriából a rendőrség — és segítségére siettek váratlanul a szocialisták. Windischgrätz hercegnő, aki vidéki kastélyában él, állandó összeköttetést tart fenn az ottani szocialista munkástanáccsal, amelynek kifejezetten védelme alatt áll. Szocialista munkások akadályozták meg erőszakkal, hogy a néhai császár unokájától elvegyék a kis lányát és szocialista munkások emelték ki helyéből a hercegnő birtokának intézőjét, amikor kiderült, hogy volt gazdája utasítására szabotálja munkáját és urnője érdekei ellen dolgozik.

A hercegnőnek, aki azzal hálálta meg mindezt, hogy nagy összegeket adományozott munkásjóléti célokra, hamarosan minden összeköttetése megszakadt ilyen körülmények között az osztrák arisztokráciával. A mikor Pfoffl hercegérsek meg akarta látogatni és kérette, hogy kocsit

helték s ezzel rontották a magántulajdonba vett levegőt, azoknak az ingó vagyronrongálás válságdíja felében kellett állandó járadékot fizetniük. Természetesen jobb levegő után magasabb volt a bér. Nyári eső után mindenképpen elbujt, nehogy ózonpótdíjat kelljen fizetnie.

Ekkor vad hajsza indult meg a víz magántulajdonba vétele iránt. Ki kell építeni a magántulajdon rendszerét a főkéletességig — harsogta a *Logika és Vidéke* vezércikke. Ha a föld lehet egyes emberek tulajdona, miért nem lehetne a víz is? Az *Országos Egészségügyi Tanács* tiltakozott ugyan a tervbe vett magántulajdonba való vétel ellen s azt hangoztatta, hogy a *veszélyesség* nagyon el fog harapózni, ha a *víz* szomszúságra fogja nevelni az élöket, de ezt a tiltakozást senki nem vette komolyan. Behozták a *víz*ért is s azóta csak mértékhiitelesített kortyokban ihatták a vizet. Vízviszonyban szenvedők bérlésében részesültek. Tűzvész idején rendkívüli összeget kellett kifizetni. A kinek égő házat eloltották, az a bérfizetésben égett le.

Ekkor már a föld tulajdonosainak bért kellett fizetniük a déli szél, a nyugati szél, az eső, a hó, a nap, a világosság, a meleg, a hideg, a levegő után s a természeti kincsek tulajdonosai kiméltelenül hajtották be a béreket. A földtulajdonosok természetesen ennyi adót nem tudtak fizetni s így lassankint mindnyájan megszöktek, gazdáiknál hagyva földjeiket. A földet azután az államnak kellett birtokba venni és művelni.

Igy történt azután hogy abban az országban, amelyik a föld magántulajdonának példájára a természetet többi kincsét is magántulajdonba adta, legelőször is a föld magántulajdona szűnt meg.

ját küldje ki érte a vasútállomásra, a hercegnő — hogy a munkástanácsnak kedvében járjon, és talán mert nem akarta a hercegérsek korháltsait végighallgatni — visszaüzenté, hogy nem küld kocsit. A monarchista érzelmi hatóságokkal, amelyek rossz szemmel nézik a hercegnő szerintük túlságosan szabadelvű viselkedését, állandó összetűzéseik voltak és például a szociáldemokrata *Arbeiter Zeitung* írta meg felháborodva hosszú cikkben, hogy a posta cen-

zurázza Windischgrätz Erzsébet leveleit, s még táviratai is négy napos késéssel érkeznek meg, mert a táviróhivatal elküldi előbb Windischgrätz Ottónak Jugoszláviába.

Valószínű, hogy a zagrebi hétszemélyes bíróság elfogadná ilyen körülmények közt, hogy a hercegnő magánszemély, éppen ezért nem is kerül sor majd újabb tárgyalásra a pörnek, amelyet első fokozaton az állam nyert meg, a második fórumnál pedig a hercegnő.

Budapest megszállásának kérdése a jóvátételi bizottság előtt

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság most megtartott rendkívüli ülésén a Magyarország által fizetendő jóvátételi ügyében folytatott tanácskozást.

A bizottság ülésén Barthou elnököl. A kisantant államait *Neculcea*, a jóvátételi bizottság román tagja képviselte.

A bizottság mindenekelőtt a Budapestről a román megszállás idején elszállított és rekvirált értékeknek a jóvátételbe való beszámítása ügyét vette tárgyalás alá. E címen Magyarország *ötmilliárd aranylelnek* a jóvátételbe való beszámítását kéri.

Sir John Bradbury, angol delegátus rámutatott arra, hogy miután Magyarországon abban az időben

nyugodt mederbe terelődtek az ügyek, *semmi szükség sem volt arra, hogy Budapestet megszállják.*

A megszállás minden alapos ok nélkül, de a szövetségesek meghatalmazása nélkül is történt, s így Románia felelősséggel tartozik az okozott károkért és rekvirált értékekért, mert azokat nem lehet hadizsákmánynak tekinteni.

Románia képviselője, *Neculcea* kijelentette, hogy a megszállás a párisi határozott utasításra történt, ahol *Foch* tábornagy követelte a magyar főváros megszállását.

A bizottság *Neculcea* beszéde után az erre vonatkozó további tanácskozást felfüggesztette, s úgy határozott, hogy azt a jövő héten folytatja.

A „Szózat” Bethlen Istvánt támadja Nagyatádi Szabó István Gömbösök oldalán

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés kedden ismét ülést tart, nagyobb érdeklődés fordul azonban a kormánypart értekezlete felé. A pártvezetőség azonban a pártértekezletet el akarja halasztani, mert attól tart, hogy a mostani kiélesedett helyzetben a párt látszatossága is feltétlenül felborul és a pártból kiszoruló szélsőséges elemek a demagógának leglégtelenebb hadjáratát kezdik meg odakint. Hogy sikerül-e a pártértekezlet elhalasztása, a pillanatban még bizonytalan.

A szélső jobboldalnak inkább siettetni szeretnék a leszámolást. Most már egyenesen *Bethlen személye ellen* irányítják támadásaikat, amelyek a *Szózat* szombati vezércikkében kulmináltak.

Ugyanakkor, amikor a Gömbös-Wild-ügy hullámai ilyen magasra csapnak, sokkal *súlyosabb válság dobja előre vetett árnyékát a kormányparira*, amelynek vezető embe-

rei is azt hiszik, hogy a mostani zavarok egészen el fognak homályosulni az új krízis méreteiben.

Az új válság a földbirtokreform novella körül fog fölcsapni és a mennyire már most megítélhető, egész új csoportosulások fognak nyomában a kormányparton bekövetkezni.

Az egységes párt kebelén belül néhány nagyon kéros nap volt a múlt héten, amíg úgy látszott, hogy *Gömbösök teljesen maguknak nyerték meg Nagyatádi Szabó Istvánt*, mert támasztékot kínáltak Nagyatádinak egy súlyosabb földbirtoknovellához. Nem sorozzák a lehetetlenségek közé azt, hogy

a novella az egységes pártban új átcsoportosulásra, esetleg bomlásra fog vezetni.

még pedig elsősorban akképp, hogy szembeállítja a konzervatív volt munkapártiakat Nagyatádi javasítáival.

Loucheur visszaérkezett Párisba Poincaré sajtója lekicsinylően ir akciójáról

Loucheur pénteken este visszaérkezett londoni utjáról Párisba, ahol a közvélemény a legnagyobb érdeklődéssel várta útja credinényeiről való beszámolóját. A kormányparti sajtó általában igyekezett londoni látogatásának jelentőségét kétségbevonni. A Quai D'Orsay-n nagy az idegenség és tegnap este ismét nyomtatékosan figyelmeztették a sajtó képviselőit, hogy bár Loucheur érdekes személyiség, ez idő szerint *nincs politikai súlya.*

A francia külügyminisztérium fel fogása tükröződik a *Temps* vezércikkében, amely hajnalattal állapítja meg, hogy Loucheur londoni tárgyalása *nem használt a francia ügynek*, mert Németországban csak megerősítheti azt a hitet, mintha Anglia a németekkel rokonszenvenne. A *Daily Telegraph*-ben megjelent jóvátételi tervről az a véleménye a külügyminisztériumnak, hogy az *olyan tákolmány, amely az angol-francia barátságának nem használ*

A tulzó nacionalista *Liberté* azzal vádolja Loucheurt, hogy a jövő miniszterelnökének szerepét akarja játszani s gúnyosan felszólítja, hogy áruljon el inkább valamicskét abból, amit Lloyd George-zsal beszélt. Azokban a körökben, amelyek közel állanak az Elyséehez, nagyon tetszik Loucheur föllépése s örülnek annak, hogy olyan ügyesen keverte a kártyákat Poincaré ellen.

A párisi lapok számára nagyon óvatos nyilatkozatokat tett megérkezése után Loucheur, főleg azt hangsúlyozta, hogy az angol közvélemény az utóbbi időben mindjobban Franciaország mellé állt és nincs olyan elháríthatatlan ellentét, amely a két szövetséges államot elválasztaná. Egyre kevesebben vannak Loucheur szerint Angliában azok, akik még a francia militarizmust és francia annexiók szándékait emlegetnék. A francia közvélemény egyre határozottabban fordul el Poincaré vakbuzgó nacionalista politikájától.

Távozik a novisadi polgármester?

Utódjául Vilics Márkót emlegetik

Novisadról jelentik: Mintegy fél évvel ezelőtt foglalta el a novisadi polgármesteri állást *Stefanovics Zsarkó* dr. Kinevezése a város közönsége körében általános megnyugvást keltett.

Amióta *Stefanovics Zsarkó* dr. a polgármesteri széket elfoglalta, azóta a város ügyei példás rendbe jöttek, a költségvetés realisabbá vált s a pótdadó csökkent.

Annál nagyobb meglepetést keltett az a városszerző elterjedt hír, hogy *Stefanovics Zsarkó* dr. polgármestert fölmentik és helyébe *Vilics Márkó* volt nemzetgyűlési képviselőt, polgári fiúiskolai igazgatót nevezik ki. *Stefanovics Zsarkó* dr. a demokráta párthoz tartozik s a felmentéséről szóló hírek ugy hangzottak, hogy a kormány radikálpárti polgármestert akar a polgármesteri székekben.

A Bácsmegyei Napló tudósítója fölkereste *Szliepsevics Milán* kerületi főispánt, hogy megkérdezze, mi igaz a hírekből.

A főispán a következőképpen monddta:

A polgármester távozásának híreiről magam is hallottam, azok azonban — az én tudomásom szerint — nem felelnek meg a valóságnak. A polgármester állását kifogástalanul tölti be és vele a kormány meg van elégedve. Azt sem hiszem, hogy politikai okokból fölmentenék az érdekes úsztviselet.

Ismét sztrájkba léptek a Ferrum-gyár munkásai

Szolidaritást vállaltak az elbocsájtott munkásokkal

A Ferrum-gyár munkásai, akik három heti sztrájk után csak nemrégiben fejezték be egy bérmozgalmat, szombaton reggel ismét beszüntették a munkát.

A munkabeszüntetés előzményei visszanyulnak a legutóbbi bérmozgalmig, amikor — mint ismeretes — a gyárvezetőség csak részben teljesítette a munkásság követeléseit. A bérmozgalmat lezárása után a gyárvezetőség azzal az ajánlattal fordult a munkássághoz, hogy bizonyos szakmunkásokat havidíjasként hajlandó fizetni. Utalt arra, hogy a havidíjas javadalmazás sokkal előnyösebb lesz a munkások számára, mint az órabérrendszer. A munkásság az ajánlatot a megindult tárgyalások során elfogadta és így a szakmunkások egy része mint havidíjas dolgozott a gyárüzemben.

A munkások azonban, akik kezdetben is idegenkedve fogadták a gyárvezetőség ajánlatát, bejelentették a gyárvezetőségnek hogy a havidíjas javadalmazásról vissza akarnak térni az órabérrendszerre. A gyárvezetőség tudomásul vette a bejelentést, de a tárgyalásokat nem kezdte meg, hanem e hónap elsején 15 munkást elbocsájtott azzal, hogy nincs szükség rájuk. Együttal kilátásba helyezte azt is, hogy rövidesen kétszáz munkással redukálni fogja a gyár létszámát azért, mert a gyár állami megrendelése a minimumra korlátozódtak.

A munkásság az elbocsájtott munkásokkal szolidaritást vállalt és miután a gyárvezetőség nem akarta őket visszafogadni, sztrájkba lépett. Valószínű, hogy a gyárvezetőség a sztrájkra — *kizárással fog felelni.*

CIRKUSZ

Örült bajok vannak a kormánnyal

A lapokra nem adok semmit, mert azok soha sincsenek a legirrissebb eseményekről informálva. Eppen ezért miattam irhatják, hogy a politikai helyzet tisztázatlan, én tudni fogom, hogy a politikai helyzet ettől még csakugyan tisztázatlan lehet, míg ha azt írják hogy sikerült a helyzetet végre tisztázni, akkor is mindig hajlandó leszek akár békebeli mérget venni arra, hogy a helyzet csakugyan tisztázatlan. A helyzet tudniillik az, hogy sohasem volt még olyan tisztázatlan, mint most a helyzet. Ezt a legjobb forrásból tudom: a Városi-kávéházban véletlenül kihallgattam két magasrangú katonatiszt szigorúan bizalmas beszédét, amelynek alapján végre sikerült képet alkotnom magamnak a bekövetkező eseményekről. A két törzstisztnek, mint beszélgetésükből nyilvánvalóvá vált, igen jelentős szerepe lehet a legmagasabb politika irányításában és egész bizonyosan azokhoz a befolyásos körökhöz tartoznak, amelyek köztudomásúlag a háttérből irányítják a nyílt színen szereplő politikai bábukat. Amikor most a nyilvánosságot leginkább érdeklő részleteit közlök, amely a közeljövőben elkerülhetetlen politikai fordulatnak beharangozása, természetesen a legnagyobb diszkrécióval kell eljárnom: így, legnagyobb sajnálatomra, nincs módomban a beszélgető személyek neveit akár csak a kezdőbetűkkel is jelenni, annál kevésbé, mert a főpincér nem ismerte őket és magam sem tudom, hogy kik lehettek bár erős a gyanum... de csitít, ne szólj szám, nem fáj fejem.

Az idősebb katonai személyiség, aki nekem rezes tónusu orra kellemesen ütött el bluzának sötétke színétől, egyáltalán nem titkolta, hogy nincs megelégedve a dolgok jelenlegi folyásával és az ötödik kupica szilvórium után elborult arccal jegyezte meg:

— Sok baj van a kormánnyal!
Társam, aki idáig megfontoltan körözött egy adag liptórt, nyugtalanul pillantott fel és szinte megdöbbenve hallgatta ezt a kijelentést. Ugyáltszik nem osztotta a fenti szavakban megnyilatkozó pesszimizmust mert a következő ellenvetést tette:

— Nono.
— Teljesen megbízhatatlan. — folytatta elkeseredetten az öregúr — folyton tartani kell attól, hogy felmondja a szolgálatot.

— Az nagy baj lenne.

— Hát persze, vezetés katozdróla. Összenéztek és én megértettem: nincs minden jelentőség nélkül, hogy katozdróla mondott katuszdróla helyett.

— Ki kell cserélni a kormányt! — tette hozzá levonva teljesen a helyzet konzekvenciáit.

— Az nehezen fog menni.

— Hát akkor nehezen fog. Másikra van szükség, mert így nem lehet tovább vállalni a felelősséget. Vagy, vagy.

— Talán elég lenne megkenni, — kockáztatta meg a fiatalabb.

Kissé csodáltam, hogy olyan fontos kérdésekben, mint aminőkről az asztalnál szó esett, valaki vesztegetéssel akarjon eredményt elérni: az öregebb, aki magasabb politikai iskolázottsággal rendelkezett egy nézetem volt velem és alaposan leintette:

— Nem értesz te ehhez, ccsém Komolyabb rendszabályokhoz kell avatni, nem használ itt már semmi. Ezzel a kormánnyal nem lehet boldogulni.

— Vuics is meg volt nagyon akádvá velem.

Nem tudom, az olvasó hallott-e már tiszteletreméltó Vuicsról? Én még nem, mert sajnos egyelőre nem rendelkezem kellő tájékozottsággal a jugoszláv belpolitikában. Így csak gyanitom hogy Vuics régebben miniszterelnök lehetett, aki most az ellenzékben várja, hogy felvirradjon a napja, vagy pedig, ami mindenesetre keletlenebb reá nézve, talán meg is halt időközben.

— Nekem is szidta Vuics eleget, — hagyta rá az öreg — mondta sokszor, hogy inkább összetörni de nem kioldódi tovább. Igaza is van, mi kormány kell ide. De most már lessz is, én mondom!

Azt nem árulta el, hogy milyen kormányra gondol. Demokratára? Vagy koalícióra Pribicevicsékkal? Esetleg új választásokkal új többséget akar szerezni? Bizonyosra vettem, hogy kész tervekkel fog neki a dolgnak, mert lát-

szott rajta hogy nem olyan ember, aki csak úgy a levegőbe beszél. Direkt sajnálni kezdtem szegény Pasicst, amikor a fiatalabb törzstiszt is — aki idáig mérsékeltebben nyilatkozott — beadta teljesen a derekát és kijelentette:

— El van korhadva az egész...
— Nincs más mód rá, meg kell szabadulni ettől a kormánnyal!

— Bizonyos, mert előbb-utóbb még zátonyra jutunk és elsülvedünk!

Fizettek és azzal a féltő gonddal, amely az állam hajóját igyekeztek simább vizekre kormányozni, sapkák után nyultak. Az öregebbik kerek tányérsapkájának szalagján »Morava« felírás díszlett, míg a másik sapkáról aranybetűkkel ragyogott ez a szó: Drina. — Az ajtóban még igen érdekes megnyilatkozások hangzottak el, amelyeket azonban már egyáltalán nem érttem, éppen a belpolitikában való járatlanságom miatt. A »Morava« embere ugyanis kijelentette:

— Sokba kerülhet most egy új kormány, mi? Dühös lesz a gazda. A hét elején már meg is rendeltetem vele.

— Hol?

— A kupurical hajógyárban.

Távozásuk után soká gondolkodtam még rajta, hogy mi köze van a kormányváltásnak a hajógyárhoz? Később rájöttem, hogy alkalmasint titkos értelme lehetett szavaiknak. Kupurical hajógyár nem lehet más, mint: a beogradi vasutügyi minisztérium.

Na persze.

dló.

Eltűnt

a verseci politikai gyilkosság gyanusítottja

A községi jegyző meggyilkolásának rejtélye

Megírta a *Bácsmezei Napló*, hogy nagypénteken meggyilkolva találták a Vrsac-paulisi országon *Lazarevski* Jenő paulisi segédjegyzőt, aki több orosz menekülttel együtt jött a Bánátba. A nyomozás során a gyanu azonnal *Dvigubszki* Andrija orosz menekült ellen irányult, aki egész vrsaci tartózkodása alatt gyanusan viselkedett és mint ezredes szerepelt.

Bár *Dvigubszki* ellen roppant sok volt a terhelő adat és ezek között a legsúlyosabb az volt, hogy a gyilkosság előestéjén ő távozott el a vrsaci Szerbia-kávéházból a meggyilkolt segédjegyzővel, akit a feltevések szerint politikai okokból gyilkolt meg, az állítólagos orosz ezredes a nyomozás folyamán olyan ügyesen védekezett, hogy közvetlen bizonyíték hiányában a vrsaci rendőrség húsvétvasárnap *Dvigubszkit* szabadon bocsátotta.

A nyomozás folytatását most megnehezíti az a feltűnést keltő körülmény, hogy a gyanusított *Dvigubszki* Andrija szabadlábrahelyezése után nyomtalanul eltűnt Vrsacról.

Az orvos tévedése

Báránymimlőnek nézte a fekete-himlő egy községi orvos

Novisadról jelentik: A kovini járásban fekvő Plosnica községben — amint azt a *Bácsmezei Napló* közölte néhány nappal ezelőtt — fekete-himlő járvány lépett fel. A járvány egyre terjedt és különösen a község német lakossága között fordult elő nagyszámmal megbetegedések. A betegek száma eddig már huszonnyolcra emelkedett és egy haláleset is előfordult már. A községben járvány terjesztésével egy beogradi munkást gyanusítottak, aki megfigyelés alatt állott már a beogradi járványkórházban is, ahonnan azonban megszökött Plosnicára. A vizsgálat folyamán kiderült azután, hogy Szerbiából vándorolt cigányok vitték el magukkal a veszedelmes betegség csírát a községbe.

A betegség azért terjedt el oly rohamosan, mert a kevés praxissal rendelkező fiatal községi orvos nem

ismerte fel a betegséget és a betegeket báránymimlő ellen kezelte. Az egyre terjedő járvány végül feltűnt dr. Klein járási orvosnak, aki Plosnicára utazott és akkor kiderült a borzalmas következményekkel járó félreértés. Azonnal jelentést tett a novisadi közegészségügyi osztálynak, ahonnan Plosnicára utazott *Jokics* Mladen a járványkórház vezetője és hozzáfogott a járvány terjedésének megakadályozásához. A betegségben szenvedők lakását fertőtlenítették, a községi lakosságot beoltották fekete himlő ellen. Remélik, hogy az óvintézkedések segítségével sikerülni fog a járvány továbbterjedését megakadályozni.

A novisadi törvényszék fog ítélni a suboticiai törvényszék volt elnöke felett

Zsarolással és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják

Ismeretes, hogy a novisadi semmitőszék vizsgálatot rendelt el *Magarasevics* Milán, volt suboticiai törvényszéki elnök ellen.

A *Marics* Rafó dr. semmitőszéki bíró által lefolytatott vizsgálat, valamint a *Lemanics* dr. főügyész által vezetett nyomozás többrendbeli hivatali hatalommal való visszaélést és zsarolást derített ki *Magarasevics* Milán terhére, úgy, hogy szükségessé vált a büntető eljárás megindítása a volt törvényszéki elnök ellen.

Amint most már Noviszadról jelentik, a főügyészség indítványára, a koronaügyész meghallgatása után a semmitőszék úgy döntött, hogy a *Magarasevics* Milán elleni büntető ügyben, célszerűségi szempontból a novisadi kerületi törvényszék járjon el.

Elfogták

a suboticiai vasuti állomás sikkasztó pénztárosát

Jurman Antal Görögországba akart szökni

Beogradból jelentik: A beogradi rendőrség elfogta és előzetes letartóztatásba helyezte *Jurman* Antalt, aki néhány nappal ezelőtt, mint a suboticiai vasuti állomás pénztárosa 200.000 dinár elsikkasztása után nyomtalanul eltűnt.

A sikkasztó pénztáros két nappal ezelőtt titokban Beogradba érkezett, ahol barátai segítségével utlevelet akart szerezni Görögországba vagy Olaszországba. Ha ez nem sikerült volna, utlevél nélkül vágott volna neki a határnak. Szerencsétlenségére azonban a Grand Hotelben felismerte őt *Bekics* Mijat vinkovcei kaulauz, aki *Jurman* még korábbról jól ismerte. *Bekics* rögtön értesítette a rendőrséget, amely *Bekics*sel együtt azonnal *Jurman* keresésére indult. A detektívek végigjárták az összes előkelőbb vendéglőket és kávéházakat, de *Jurman* már sehol sem találták. Már feladták minden reményt, hogy megtalálhatják, mikor a London szálloda előtt a villamosra várva rátaláltak és letartóztatták. A rendőrség azonnal értesítette *Jurman* letartóztatásáról a suboticiai vasutigazgatóságot.

Érdekes, hogy *Jurman*nál egészen jelentéktelen pénzüsszeget találtak, úgy hogy az a gyanu, hogy a sikkasztott pénz legnagyobb részét vagy Beogradban, vagy Subotícán valamely ismerősénél letétként helyezte el. Lehetetlennek látszik ugyanis, hogy olyan nagy pénzüsszeget ilyen rövid idő alatt elköltött volna.

Jurman a suboticiai rendőrség megkeresésére Subotícára szállítják.

HIREK

Katonalevelek

Szegény, szétszóródott magyar fiúk, akik mint roszuták járnak a macedón-hegyeket, az ószerbái sarakat, most sűrűn küldenek nekünk levelezőlapokat, amelyeken üzeneteket — vágyódó meleg üzeneteket — küldenek ismerőseiknek és hozzátartozóiknak. Tavasz van, a fák rügyeznek, a mezők zöldelnek — ilyenkor a mardér alatt sokszor felcsuklik magyar szívük, amely tel van a magyar étellel és az áldott mezők szeretetével. A komor sziklák között, az idegen ég alatt, hazagondolnak — az itthoni égre, a magyar falukra, a kinyitott, vaksi ablakokra, a testvérekre, akik békés jóssággal most kint a mezőn töltik a nappalokat. A kaszárnyákban ahány magyar van, most összebujik, mert tavasz van és mert ilyenkor jó melegedni és jó egymásratalálni a macedón-hegyek között. Szegény, szétszóródott magyar fiúk üzenetei tel vannak vágyódással, tel vannak gyönyörű roszutalgiákkal. Ismerősök, barátok most zaklatják álmaikat, amelyeket a rideg katonapriccsen boldogan álmodnak reggelente. A Vajdaság levegőjét most áhitozzák legjobban, az itthoni levegőt, amelyből kiszakadtok pár hónapokra, hogy teljesítsék a jogok nélkül is a kötelességüket. Azt a kötelességet, amit magyar még soha sem mulasztott el és sohasem teljesített rosszkedvvel. A magyar reguták most is vidám szóval üzennek mindig haza a messzi idegenből. A szívük, szegényeknek, ugyan ma nyugtalan, de a szavuk biztató és bátor. S nekünk szólnak üzeneteik, minden magyarnak, akik szeretettel gondolunk rájuk. — akik a macedón-tövidön is velünk virrasztanak.

A Bácsmezei Napló legközelebbi száma a gör. kel. husvét miatt kedden reggel jelenik meg.

— A királynő futballmérkőzésen. Beogradból jelentik: Mária királyné erős érdeklődést tanúsít a husvétünnep alatt Beogradban szereplő bukaresti futballcsapat, a »Tricolor« vendégszereplése iránt. Valószínű, hogy a mérkőzések egyikén a királyné személyesen is meg fog jelenni.

— György királyfi és a rokkantak. Beogradból jelentik: A rokkantszövetség központi bizottsága György herceg tiszteletére diszülést tartott, amelyen megalakították a Rokkant-Ház alapot, melyhez mint első György herceg egy millió dinárral járult hozzá apai örökségéből. A diszüléstről üdvözlő táviratot küldtek a királyfinak összes hadirokkant társai nevében, továbbá elhatározták, hogy diszoklevéllel ajándékozzák meg.

— Eljegyzés. Kelemen Ilonka Kraljev-Breg és Berényi Gyula Horgos. jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A novisadi kémkedési ügy szereplőit átkisérték az ügyészségre. A Bácsmezei Napló már közölte, hogy néhány nappal ezelőtt a novisadi rendőrség letartóztatta dr. Keresztes Ernő budapesti mérnököt, dr. Surányi Lajos budapesti orvost és Balassa Jenő novisadi hidrotechnikai mérnököt, akiket kémkedéssel gyanusítottak. Noviszadról érkezett jelentés szerint a rendőrség Keresztesék ügyében befejezte már a nyomozást és ma délelőtt mindhármukat átkisérte az ügyészség fogházába. A rendőrség a nyomozás eredményéről nem adott ki semmi felvilágosítást.

— **Lányi emlék-ünnepély Csantavéren.** Csantavérről jelentik: A csantavéri dalárda április hó 15. vasárnap, Lányi Ernő emlékének fog áldozni. A dalárda hangversenyt rendez, amelynek műsorán Lányi szerzeményei szerepelnek. A műsor kilenc pontból áll. Az első számot a dalárda adja elő, elénekelve Lányi Ernő „Jeligéjét”. Ugyancsak a dalárda éneklő Lányi „Réti bimbó” című szerzeményét és a munkások szabadságdalát. Előadják még Lányi „Megsebzett hűtlenséged” című dalegyvelegét. Szerepel ezenkívül a műsoron Dankó „Madár vigan dalol” című műdala, „Zujke zice” szerb népdal és a „Tihanyi vizhang” c. korus. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

— **Megszűnt a lotharingiai szén-sztrájk.** Párisból jelentik: A „Liberte” jelenti Metzről, hogy a lotharingiai szénbányákban megszűnt a sztrájk, amely február 7-én tört ki s valamennyi bányában ismét megindult a munka.

— **Vas Gereben centennáriuma.** Abban a különös magyar esztendőben, amelyben Petőfi és Madách született, látta meg egy harmadik magyar író is a napvilágot. Radákovics József, aki *Vas Gereben* néven vált ismertté és népszerűvé. Április 7-ikén volt századik évfordulója annak, hogy megszületett Vas Gereben, akit egy időben Jókai mellett emlegettek, majd egyszerre félretették, divatjamúltá vált és lassen el is felejtették híres regényeit, *A nemzet napszámossai*-t, *az Egy alispán-t* és a többi, amelyek jobbra anekdotagyűjtemények, mint regények. Terjedősége nem a mai korak való, mindenesetre érdemes és becsületos napszámosa volt azonban nemzetének és az irodalomnak.

— **Bácskai fiúk üdvözlőlevele Macedóniából.** Ismét bácskai magyar fiúk üdvözlőlevelét hozza a posta Macedóniából, ahol a debari kaszárnya csöndjében husvét ünnepén hazadobbant a magyar fiúk szive. A levél így hangzik: „Onnan, ahol a legszebb ibolya nyílik, sok üdvözlőlevelet küldünk a bácskai szülőknél és hozzátartozóknak. A husvét ünnepet vigan töltöttük, nem hiányzott a pirostojás és a nyáron sült bárány sem, ami nagyon megkívánta a bácskai bort”. A levelet a Debarban állomásozó nehéz tüzérségnél szolgáló következő bácskai fiúk irták alá; Horvát-Militicsi Lajos irányvezető Suboticáról, Csókos Dezső Martonosról, Varga János, Dobó Sándor és Seres István tüzemesterek Horgosról, Nagy Pál, Tandari Sándor, Saranyai Mátyás és Tóth György Starakanizsáról.

— **Mezei Izsó novisadi szállítót szabadon bocsájtották.** Megírtuk, hogy a novisadi rendőrség, az ügyészség rendelkezésére letartoztatta Mezei Izsó novisadi szállítót, mert a devizarendelethez ütköző szabálytalanságokért a reá kiszabott pénzbírság fedezete gyanánt lefoglalt két nagyösszegű váltót értékesített. A vizsgálóbíró nem látott okot fenforogni Mezei fogvatartására és elrendelte szabadonbocsájtását. A vizsgálóbíró végzése ellen az ügyészség felfolyamodással élt a vádtanácshoz, amely a fogvatartást mondta ki. Az ügy felfolyamodás folytán az ítélőtábla elé került, amely elrendelte Mezei szabadonbocsájtását.

— **A Náni Moravicán.** Mint Topoláról jelentik, a topolai „Budli” asztaltársaság műkedvelő gárdája vasárnap este Moravicán mutatja be a „Náni”-t, amelynek előadásával husvétkor az ügyes műkedvelőknek Topolán nagy sikerű volt.

— **Riffl ezredes titokzatos halála.** Megírtuk, hogy Riffl Sándor ezredes, budapesti dandárparancsnokkal a nagykovácsi gyakorlótéren halálos szerencsétlenség történt. Az egyik gyalogezred harcszerű gyakorlatot végzett, amelyre a dandárparancsnok is megsemmisült. Az ezredes egy magaslatról szemlélte a gyakorlatot, amikor lövés érte. Az ezredes súlyos hullást kapott és néhány perc múlva meghalt. A megejtett vizsgálat — mint Budapestről jelentik — arra az alapos gyanúra szolgáltatott bizonyítékokat, hogy itt nem véletlen szerencsétlenségről van szó, amit kezdetben hittek, hanem merényletről. A kiderített gyanúok alapján őrizetbe vettek egy katonát.

— **A beodrai iparosok műkedvelő előadása.** Mint Beodráról jelentik, az ottani iparosok husvét vasárnap és hétfőn jól sikerült műkedvelő előadást rendeztek. Az előadott „Falú rossza” minden szereplője derekasan megállta a helyét. Schraut Róza, Kovács Katica, Nagy Margit, Juhász János, Szloboda János és Waltner Géza a főszerepekben a műkedvelőket meghaladó tehetséget tanúsítottak és a kisebb szerepekben Schafnitz Katica, Kiss Ferenc, Kormányos András, Forró Róza, Nagy Agnes, Schafnitz Miklós és különösen Lemlein József sok dicsőreget érdemelnek. A rendezésért Schafnitz Károlyt és Ferch Antalt illeti elismerés.

— **Mackensen állítólag katonai egyezményről tárgyal Moszkvában.** A Havas-ügynökség jelenti Rigából: Azt híresztelik, hogy Mackensen tábornagy ezidőszent Moszkvában tartózkodik és ott a szovjetkormányval katonai egyezmény megkötéséről tárgyal.

Két husvét

Csak egyszer szülnék évente
A magyar anyák, míg olyk
Szegegy husvétit nyug: kétszer
Tójik.

SKIZ.

— **Nagy hőcsés Vrsac környékén.** Az idei szeszélyes tavaszra jellemző az a vrsaci jelentés, amely szerint csütörtökre virradó éjjel sűrű pelyhekben esett a hó Vrsac környékén és a havazás nyomában járó fagy nemcsak a gyümölcsfákban, hanem a szőlőkben is nagy kárt tett.

— **Revolveres rablótámadás Topolán.** Topoláról jelentik, hogy a község lakosságát újabb revolveres rablótámadás tartja izgalomban. Gerény András linderfalvai piaci árus házában este megjelent két ismeretlen egyén, akik közül az egyik revolvért szegezve Gerény mellének, pénzt követelt tőle. A megijedt ember előbb 100 dinárt adott át támadóinak, mire a másik torkon ragadta és egy nagy késsel fenyegette meg. A szerencsétlen ember erre hat ezer dinárt kitevő minden pénzét oda adta támadóinak, akik ezzel eltávoztak. A csendőrség erélyes nyomozása eddig nem vezetett eredményre.

— **Pogrom Varsóban.** A legutóbbi moszkvai kivégzés miatt Varsóban a színház-téren rendkívül népes tiltakozó gyűlést tartottak, amely után diákok és jobboldali radikálisok a zsidó negyedbe vonultak ahol pogromot rendeztek. Fegyveres bandák behatoltak a házakba, kifosztották az üzleteket és összeverték a kézrekerített zsidókat. Számos sebesültet szállítottak kórházba. A rendet a katonaság állította helyre.

A »Philatelia« c. bélyeggyűjtés az egyetlen létező ilyenmű magyar szaklap áprilisi száma fölötté kiváló tartalommal, pompás kiállításban, jelent meg. Különösen kiemeljük »A ma történelme a bélyeggyűjtés tükrében«, »Jegyzetek a magyar utánvétes bélyegekről« és a »Danzig« című cikkeket. Mintegy tíz börtartalmu rovat egészíti ki még az áprilisi számot. A kitűnő szaklap Uzhhorod-Ungváron (C. S. R.) Örvös János hírlapíró, az ismert magyar philatelia szerkesztésében jelenik meg és előfizetési ára 70 dinár. Mutatványszám (bélyegajándékkal) 7 dinár.

— **Elmegyógyintézetet állítanak fel a Vajdaságban.** Novisadról jelentik: A novisadi közegészségügyi osztálytól nyert értesülések szerint a közegészségügyi minisztérium elhatározta, hogy a Vajdaságban elme-gyógyintézetet állítanak fel. A minisztérium megbízottjai az elme-gyógyintézet felállítására Kovinban találtak alkalmas helyet, ahol egy barakk-laktanya épületeit könnyen lehetne alakítani e célra. A barakk-épületeket két millió dinárért már meg is vásárolták. Az átalakítási munkálatokat rövidesen megkezdik és az új intézetben egyelőre kétszáz ágyat fognak berendezni.

— **A Mágnás Miska nagyszerű előadását a Katholikus Legényegylet műkedvelő gárdája vasárnap este 8 órai kezdettel megismétli.** Jegyek erre az előadásra még korlátolt számban kaphatók vasárnap délelőtt 9 órától kezdve a Katholikus Legényegylet pénztáránál.

— **Elítélték egy zsaroló főhadnagyot.** Budapestről jelentik: 1920 októberében Döri Manó mátészalkai terményszállító lakására éjszaka beállított Bán Tivadar tartalékos főhadnagy két csendőrrrel és felszólította a terményszállítót, hogy azonnal adjon át neki 82.000 koronát. A főhadnagy azt mondta, hogy Döri állítólag ennyivel tartozott gróf Mirbach budapesti cégnek és a cég neki adta át a megbízást, hogy a követelést hajtsa be. A főhadnagy megfenyegette Dört azzal, hogy ha a követelést nem teljesíti, bekísérteli. A terményszállító nyomban kifizette a 82.000 koronát, azonban másnap feljelentette a zsarolófőhadnagyot. Bán Tivadart most vontá felelősségre a katonai törvényszék, amely bűnösnek mondta ki zsarolás bűntettében és ezért tiszti rangfokozatától, valamennyi kitüntetésétől megfosztotta és háromhavi börtönrre ítélte.

Poziv. Udruženje Trgovaca i Industrijalaca — Lloyd — u Subotici, Poziva sve svoje članove trgovce, industrijalce i privrednike na veliku konferenciju koja će se održati 9 apr. t. j. u ponedjeljak u 11 sati pre podne u prostorijama udruženja (Hotel Nacional) a u predmetu poreza. U Subotici 7. apr. 1923. Predsedništvo.

Meghívó. A Subotici Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd) április hó 9-én, hétfőn délelőtt 11 órakor, saját helyiségeiben (Nemzeti Szálloda) adóügyben értekezletet tart, melyre úgy tagjait, valamint az összes érdekelteket ezennel meghívja. Subotica 1923 április 7. Az elnökség.

— **Sztrájkba léptek Budapesten a köztisztasági munkások.** Budapestről jelentik: A köztisztasági munkások szombaton sztrájkba léptek. Egyelőre csak a másodrendű üzemek hagyták abba a munkát, a többi üzemek csak rövid tüntető sztrájkot rendeztek.

— **Sarah Bernhardt nevére egy falut neveznek el.** Párisból jelentik: A város fejlesztő bizottság elhatározta, hogy a nemrég elhunyt nagy drámai művésznő, Sarah Bernhardt nevére egy falut neveznek el.

— **A magyarországi lakbérémelesek.** Budapestről jelentik: A parlament drágasági bizottságának ülésén Vass József népjóléti miniszter bejelentette, hogy az új lakásrendelet szerint májusban 30, augusztusban 40, novemberben 50-szeres lesz a lakbérémeles. Az albérlőknek csak keilő indokolás mellett lehet majd felmondani. A szabad felmondási jog csak akkor fog életbe lépni, ha az építkezési akció eredménnyel fog jární. Az építkezési akcióra 5 millió dollárt irányítottak elő.

— **Harmadosztályu jegy az étkező kocsiban.** Budapestről jelentik: A Máv. gyorsvonatain is be fogják vezetni azt a rendszert, amely a Déli vasutnál már régebben érvényben van, hogy a gyorsvonatok harmadosztályu utasai is ráfizetés nélkül használhassák az étkezőkocsit.

Mit szól hozzá?

Mi illik jobban a mai időkhöz: a két Nagypéntek, vagy a két Feltámadás?

— **Lányi Ernő zongorája eladó.** A magyar zene nagymesterének, Lányi Ernőnek legjobban szívéhez kötött, legdrágább kincse volt nemes zongorája, amelyből az ő örök-szép drága dalai születtek. A nagy zeneköltő elnémult és az árvaságra jutott zongorája a magyar muzsika féltett értékes relikviája most eladó. *Negyvenezer dinárért* eladó, Lányi Ernő zongorája az a hangszer, amely előtt ő ült sok esztendőn át, amelynek billentyűin az ő nótát fakasztó finom ujjai szaladtak végig daltermő órákon, amely-nél lelkének leghűbesebb muzsikavirágai szökkentek diadalmasan szárba. A nemes drágamivű, csodálatos zenéjű hangszer — piaci árért egyben műtörténelmi emlék — bizonyára kegyeletes kezekbe kerül.

— **Mit tárgyalhat Friedrich a szovjettel?** Rómából jelenti a *Magyar Távirati Iroda*: Friedrich István volt miniszterelnök pénteken hosszasan tárgyalta *Vorovszki római szovjetmegbízottal*.

Vásári és piaci árusok figyelmébe! Ponyva-, detektiv-, népies- és egyéb hasonló füzetek a legolcsóbb árban ki-árusítanak. Nagyobb vásárlásoknál a legmagasabb engedmény. »Schmolka« hírlapterjesztő-iroda Novisad, Futoški put 2.

Értesítjük mélyen tisztelt vevőinket, hogy tavaszi és nyári divatújdságaink megérkeztek. Braća H. Gabaj, a »Koroná-hoz« Beograd, Knez Mihajlova-ut. 33.

Dr. Lukits Miroslav fogorvos Sombor, vidékieknek elkészít még aznap aranykoronákat, kisebb hidakat és műfogakat.

Fizessen még ma elő negyedévre 20 dinárral a »Vajdasági Művészeti Lapok«-ra, Stari-Bečej, Čarnojčeva-utca 16.

Dr. Palić-Szántó Olga szemorvos-
operatőr volt budapesti egyetemi szem-
klinikai tanársegéd, április hó 1-től kezdve
rendel délelőtt 10—12-ig és délután
2—4-ig Beogradban, Terazija 28 (a Hotel
Moskva mellett). Telefon 26—10.

Az Interreklam rt. új helyisége. Az Interreklam rt., amely a Blockner I. hirdetés iroda, a Nemzetközi Forgalmi, Hírlap- és Hirdetési Vállalat rt. és a Mosse Rudolf hirdetés iroda egyesülése, zagrebi központját a Palmotičeva-utca 18. sz. alatti új helyiségebe helyezte át. Az eddig az Ilicán és a Jurjevskaja-utca-ban külön-külön működő irodák egyesítésével az Interreklam teljesítőképes-sége is jelentékenyen bővült, úgy hogy eddigi eredményes működése után csak fokozódni fog.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Jóni! Li-Li-Hip?? Jóni!

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője némi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnich Piroška féle ház.

SPORT

•••

Takács nem játszhatik a Sportban!
A Sport válogatott kapusa, Takács, a múlt évben belépett a ZsAK-ba, ahonnan most ismét visszazigazoltatta magát anyaegyesületébe. A Sport vezetősége ezzel kapcsolatban az alszövetséghez fordult azzal a kívánsággal, hogy Takács játékjogát — a 6 hónap betöltése nélkül — rögtön adják meg. Az alszövetség a Sport kérelmét elutasította azzal, hogy precedenst az igazoltatásban nem teremthet. Takácsnak tehát szabályszerűen le kell töltenie a 6 hónapot, míg anyaegyesületébe ismét játszhat.

Az alszövetség a Magyarországgal való sportérintkezés mellett. A subotici alszövetség szombati ülésén foglalkozott a zagrebi főszövetség átiratával, melyben a Magyarországgal szemben eddig fenállott sportbojkott megszüntetésére vonatkozólag kérte fel állásfoglalásra. Az alszövetség ez ügyben határozatilag kimondotta, hogy **föltétlenül kívánatosnak tartja a magyar sporttal való érintkezés felvételét.** A nagyfontosságú elvi határozatot, amelyet megküldenek a főszövetségnek — egyhangulag hozta meg az alszövetség.

A beogradi Vardar Novisadon. A novisadi csapatok husvétkor a beogradi Vardart látják vendégül, amely az első napon az O. S. K. V.-el, a második napon pedig a N. A. K.-al fog mérkőzni.

Budapest—Berlin. A vasárnapi városközi mérkőzésen szereplő magyar csapat összeállításában a szövetségi kapitány újabb változásokat eszközölt. Braun helyébe — aki betegségére való hivatkozással lemond — Katzert, a Vasasok gyors jobbszélsőjét állította be. Berlin csapata így áll föl: Schvedler—Pankov, Standke—Bache, Hartwig, Tews—Bernat, Ruch, Gobeck, Hartmann, Trotschinski.

Összeállították a magyar válogatott csapatot. Budapestről jelentik: Csütörtökön délután a Stádionban a válogatott jelölt csapatának a második osztály élén álló UTSE-vel kellett volna szövetségi próbamerkőzést tartani, ami annál fontosabb lett volna, mert Orth és Molnár sérülése miatt a csatársor két pozíciója új gazdákra vár. A próbamerkőzés azonban különböző akadályok miatt nem lehetett megtartani, miért is enélkül állították össze a Berlin el-

len vasárnap szereplő magyar válogatott csapatot, a következőképpen: **Plattó — Fogl II, Fogl III — Kertész, Hajós, Blum — Braun, Takács (Vasas), Szedlacsek (Török-és), Hirzer, Weisz. — Tartalék: Katzer (Vasas).**

Hollandia-Franciaország 8:1. A holland csapat — váratlanul — nagy fölényel, könnyen verte meg a francia csapatot, amely a mérkőzés egész ideje alatt szinte a kapuhoz volt szegedve.

A M. A. C. kivonul az M. L. Sz.-ből. Mint Budapestről jelentik, a M. A. C., amely már régóta hadilábon áll az M. L. Sz.-el, most végleg szakítani kíván a focisporttal. A M. A. C. szövetségi tagjai a M. L. Sz. pénteki tanácsülésén lemondtak tisztségükről azzal a kijelentéssel, hogy nem hajlandók felelősséget vállalni a titkos professzionizmust védő szövetségi politikaért.

KÖZGAZDASÁG

•••

A Jugoszláv Bank Rt., Zagreb március 31-én tartotta XV. rendes évi közgyűlését a központi intézetnek Osijekről való áthelyezése óta ezúttal először Zagrebban. A közgyűlés a múlt év üzleti forgalmáról előterjesztett igazgatósági jelentést tudomásul vette és jóváhagyta az igazgatóság javaslatát a tiszta nyereség felosztására. A jóváhagyott határozat értelmében 2.000.000 korona a tartalékalapok és ugyancsak 2.000.000 korona a nyugdíjalap kiegészítésére fordítatik. Az osztalék 11%-kal állapították meg s ennek értelmében a 14. sz. szelvény részvényenként 11 koronával (az előző évi 10 koronás osztalékkal szemben) váltatik be 1923 április 3-tól kezdve bármelyik intézeti pénztárnál. A tiszta nyereség felosztása után fennmaradó 2.391.898.32 korona új számlára vezetetik elő.

A mérleg kiemelkedőbb tételei: a) **Vagyár:** készpénz a devizákkal és valutákkal együtt 134.515.814.07 korona, váltók 182.336.574.80 korona, értékpapírok 147.964.658.40 korona, adóssok a lombardköcsönökkel és különféle aktívakkal együtt 1.310.174.196.14 korona, ingatlanok 41.010.646.27 korona; b) **Teljer:** részvénytőke 200.000.000 korona, tartalékok 52.024.018.20 korona,

(mely összeg a most jóváhagyott összeggel 54.024.018.20 koronára emelkedik), nyugdíjalap 5.698.566.80 korona, amely az ez évi dotálással 7.698.566.80 koronára emelkedik, betétek 591.405.627.08 korona, hitelezők 935.143.662.08, tiszta nyereség 30.162.511.44 korona. A folyó évi összeforgalom 152 milliárdot tesz ki, 37 milliárddal több mint a múlt évben. Az összes üzletágak tetemes emelkedést mutattak, különösen szembeéjtő ez a betéteknél, melyek a múlt évvel szemben 136 millióval emelkedtek. Az igazgatósági jelentés külön megemlékszik a fiókok és az intézet affiliált vállalatának eredményes működéséről.

A Jugoszláv Bank Rt. fiókja az üzleti évről szóló jelentést és a mérleget az érdeklődőknek készséggel megküldi.

Az angol Rotschildok bankot alapítanak Jugoszláviában. Beogradból jelentik: A Pravda értesülése szerint az angol Rotschild-ház elhatározta, hogy Jugoszláviában nagy bankot alapít. Altitól már a bank alapszabályai is elkészültek és Agrár Banknak fogják hívni.

SZÍNHÁZ

•••

Az ütközet

(Bemutató Budapesten)

Regényekből készült szindarabokkal többnyire úgy vagyunk, mint az operák zongorakivonataival. Ugyanazok a melódiák csendülnek fel benne, de hiányzik az egésznek színe, hangulata, egy hangszeren szól meg minden. Ilyen zongora-kivonat féle Pierre Frondaie-nek Claude Ferrere híres regényéből készült színműve. „Az ütközet” is, amelyet pénteken este mutatott be a Belvárosi Színház, Párisban, ahol ezt a darabot sokáig és nagy sikerrel játszották, a rendezés, az iparművészeti kellékek adták az előadáshoz mindazt, amit az átdolgozó nem tudott a regényből színpadi dialógusokba ültetni, az epikai aláfestést, ami Ferrere művének legnagyobb erőssége. A Belvárosi Színház színpadának méretei erre nem nyújtottak lehetőséget és néhány színes lámpán, függöny, gyékényszőnyeg

ma már nem elegendők ahhoz, hogy Japán exotikus hangulatát érezzük.

A regényalakok magyar színpadi megjelenítőt sem mélyedtek valami túlságosan abba a problémába, amely elé a darab állítja őket: csak a szerepeket játszották anélkül, hogy az alapgondolatot, Kelet és Nyugat kulturájának összeütközését kiéleznék igyekezzenek. Az európai civilizációju és európai hűbe eső japán asszony szerelemes, illigrán alakját Németh Juliska keltette életre különösen a második felvonásban nagyon hatásosan. Báthory Giza kissé túlhangozott amerikai asszonya, Somlay Artur meglehetősen darabos angol kapitánya és Gellért Lajos pesti ügyvédnek játszott japán márkija adják az előadás együttesét. Színpadi szempontból nagyon sikerült és érdekes a harmadik felvonás, amely azonban inkább rendezési, mint drámai befejezés. A fordítás Salgó Ernő értékes munkája.

TŐZSDE

•••

Beograd, április 7. A tőzsde ünnep miatt zárva.

Novisadi terménytőzsde, április 7. Ünnep miatt zárva.

Budapest, április 7. A devizaközpont jegyzései: Amsterdam 1711, Beograd 43—5, Berlin 2—22, Brüsszel 248—258, Koppenhága 880—860, Krisztiania 787, London 20340—20440, Milánó 217—227, Newyork 4850—4510, Páris 288—298, Prága 130—136.50, Szófia 33—35, Stockholm 1155—1201, Varsó 11—12.20.

Zürich, április 7. (Zárlat) Berlin 00.260 (00.257), Holland 213.00 (218.45), Newyork 545.50 (543.—), London 25.54 (25.35), Páris 36.15 (35.55), Milánó 2710 (2707), Prága 16.27.50 (16.17.50), Budapest 0.12.50 (0.12.25), Beograd 5.45 (5.40), Varsó 0.00.130 (0.00.130), Bécs —0—76.

A Bácsmegyei Napló 95-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi az ingyenes biztosítást köli

„Deszanka Crème“

a legideálisabb szépítőszert mely teljesen ártalmatlan, használata mellett a puder fölösleges. Kapható mindenütt — a hol nincsen a készítőnél

Popović Stanislav gyógyszerésznél
Velika Kikinda (azelőtt Mária-földén)

SZAKÜZLET

Butorszövetek, p'üssők, szövetek, függöny-és ágybetétgrádli, lószőr, afrikai, butorrugók továbbá mindennemű kárpitoskellékek nagy választékban eredeti gyári áron

J. OMERZO i DRUG ZARREB

Petrinjska ul. 3. az udvarban. Telefon 21-83.

Nagyban.

Kicsinyben.

Fakereskedőknek! Asztalosoknak! és Építőknak!

Ajánlok raktáramból minden méretű asztalos (Fichte) árut fűrészelt és faragott épületfát, fenyőt, gömbrudat, lécet, jóminőségű gazdasági deszkát azonnali szállításra mérsékelt napi áron

DOHÁNY ZOLTÁN, SUBOTICA

Beogradski put. Telefon 3-65.

Tükör csiszolás
foncsorozás
rézfoglalás
NOVISAD

Megjelent! Megjelent!

Norbert Jaques-nak

a „Panorámá”-ban közölt szenzációs
kalandregénye, a

Dr. MABUSE

megjelent könyv alakban.

A könyv ára 8 dinár.

Aki ezt az összeget levélben a Bécsi Magyar Kiadó címére, Wien IX., Canisiusgasse 10. beküldi, az portómentesen megkapja ezt az izgalmas regényt Aki egy negyedévre előfizet a „Panorámá”-ra annak a könyvet Din. 4.-ért szállítja portómentesen a Panoráma kiadóhivatatala. — A Panoráma negyedévi előfizetési ára 72.— dinár.

Hízasnál, kövérségnél

a Dr. Hofbauer-féle

törv. védett

soványító lapdacok

teljesen ártalmatlanok és étrendi változtatás nélkül is biztosan hatnak. Nem mérgező, nem hashajtó. — Kimerítő leírás orvosi bizonyítványokkal ingyen.

ILLÉS GYÓGYSZERTÁR SUBOTICA

BERSON

GUMMISAROK és
GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobb
év nedvesség és hideg ellen!

ELSŐRENDÜ IPARVÁLLALAT

mely Subotican 17 év óta áll fenn és állandóan nagy rendelései vannak, kereskedelmileg képzett társat keres 150.000 dinár tőkével.

Címet a KURIR hirdetési iroda közli.

JÖN!! JÖN!!

LI-LI-HIP??

NYILTTÉR.

Miután Ungvár Nándor ur cégünkbe kilépett, visszavonunk tőle mindennemű megbízást.

Weisz Jenő
kefegyár.

Eladó üzlet.

A crno-brdoi (Feketics) Fogyasztási Szövetkezet jóforgalmu fűszerüzletét épülettel, berendezéssel, áruval együtt, vagy külön-külön áruba bocsátja. Érdeklődők forduljanak alólirotthoz

Tóth Lajos
szövetkezeti elnök
Crno-Brdoi (Feketics)
Táca.

2500

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy ügyfelemnek a sombori határban (Sombor és Nemesmilitics között) lévő (volt Konyovics féle) 16 hold területű ingatlanát, amelyből 7 hold szántó és 9 hold kaszáló, f. hó 9-én délelőtt 10 órakor, a nemesmiliticsi községénél nyilvános árverésen haszonbérbe adom, esetleg örök áron eladom.

Közelebbi felvilágosítás irodámban nyerhető.

Dr. Kellert Benő ügyvéd
Subotica Cara Dusana u. 6.

2422

Meghívó

A

Suboticai Általános Ipartestület

1923. évi április hó 15-én d. e. 10 órakor, vagy határozatképtelenség esetén 1923. évi április hó 22-én tartja az ipartestület székházában

évi rendes közgyűlését

amelyre az ipartestület tagjait tisztelettel meghívja a suboticai általános ipartestület előjáróságának 1923. évi április hó 3-án hozott határozatából

Rigó Ferenc
ipt. jegyző

Sefcsits Lajos
ipt. elnök.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyzőkönyv hite esítésére 4 tag kiküldése.
2. Az előjáróság évi jelentése az 1922. évről.
3. Az 1922. évi zárszámadások bemutatása, jóváhagyása és a felmentvény megadása.
4. Az 1923. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Az alapszabály módosítása.
6. Indítványok.
7. Tíz előjárósági tag választása három évre és 10 előjárósági póttag megválasztása 1 évre.

Figyelmeztetés: Alapszabályaink 11 §-a értelmében a közgyűlésen szavazati joggal csak azon tag bír, aki 3 évi ipartestületi tagsági díjjal nincs hátralékban.

Napirendre ki nem tűzött indítványok csak azon esetben vétetnek a közgyűlésen tanácskozás alá, ha 10 tag aláírásával legalább 5 nappal a közgyűlés napjától a választmánynak beadattak.

Az ipartestület zárszámadására vonatkozó iratok az ipartestületi irodájában betekintheők a hivatalos órák alatt.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Petyerity Antal suboticai Suplyáki lakos 1923. évi április hó 10. napján reggel 8 órakor itthelyt a Zmaj-Jovina utcában levő városi raktárban, — a városi mázsánál — közbenjöttömmel nyilvános árverésen elfogadni Vojnics Hajdu Jásó suboticai lakos kárára és veszélyére öt darab egyenként mintegy két és fél métermázsas súlyú sertést.

A vételár nyomban kifizetendő és az áru azonnal átveendő; a vételi illetéket az árverési vevő fizeti.

Subotican, 1923. évi április hó 6-ik napján.

Dr. Radivoj Miladinović
kir. közjegyző.

2547

APRÓHIRDETÉSEK.

Fierst cukrászda Subotica, IV. Harambašićeva-u. 22. Szakmába vágó megrendeléseket pontosan házhoz szállít. Olcsó selyem és papír husvétii tojások kaphatók. 2304

Kottát, zenel könyvet gyorsan és pontosan szállít Erdély egyetlen speciális szaküzlete. Jegyezze fel céltűnket! **Mora-vez** zeneműkereskedés, Timisoara, Románia. — Jegyzék ingyen. 1733

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028 2135

Aleksandrova-utcán lévő kétszobás lakás, hálószoba butorral azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 2587

Különbejáratu, elegáns, egy-két szoba fürdőszobahasználattal, magányos uriembernek, közel az állomáshoz, kiadó. Cim a kiadóban. 2588

Magyarországra optáltak ügyelmébe! Átcsereném Makón lévő szép nagy námat Jugoszlávia bármely részében lévő házért vagy ingatlanért. Bővebbet Kovács Lajos Subotica, VI. Kvaternikova-utca 13. 2584

Bačko-Gradištel (bács-öldvári) vásáron elvezett Orenz János pénztárcája, kéri a becsületes megtalálót, hogy az iparigazolványt, fényképeket és a benne levő más iratokat küldje Czencz János kádár névre Bačko-Petro voselőra.

Nagyvendéglő berendezéssel, lakással bérbeadó vagy itcésnek kiadó. Sečeroov Sándor, Srpski Krstur. 2496

Uj vontatható szalma-kazalorókat készít Fuchs gépműhelye, B.-Kula. 2557

Három szobából és mell-lékhelyiségekből álló üres villalakás Palicson, a villamosmegállóval szemben, azonnal kiadó. Bővebbet Mittler Gyula il-latszerkereskedőnél, Aleksandrova-utca. 2544

Egy vagy két intelligens fiatalember butorozott szobát keres. Választ pontos címmel »Subotica« jellegre a kiadóba kérjük. 2575

Irodahelyiség teljes be-rendezéssel Kralja Aleksandra-utca közvetlen közelében átadandó vagy bérbe adandó. Bővebbet Trgovalčko D. D., Kralja Aleksandra-utca, Prokesh-palota. 2566

EKSZEREK és ÓRÁK
a legelőbbak
ÁDÁM IMRE
ékszerész, Rudics-utca
Sugár-ház 1740

TÖRT ARANYÉRT
mindenkínél többet fizetek!

Legjobb minőségű
KORONA-DUGÓT
szállít a 2507
JUGOSLAVENSKA CROWN CORK TVORNICA D. D. SUŠAK

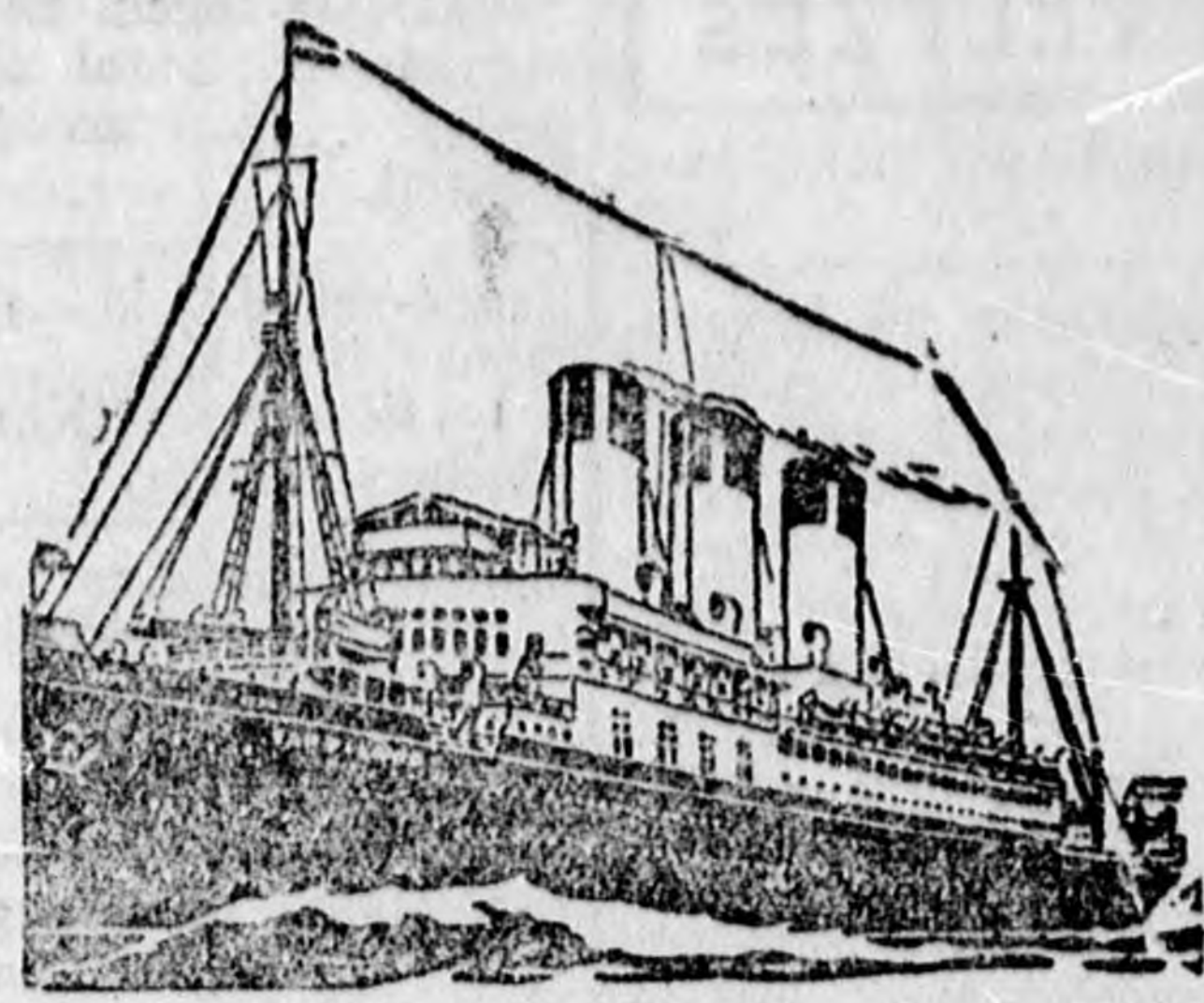
1654

LEGJOBB FÉMTISZTÍTÓ „Sidel”
VEGYÉSZETI KÉSZÍTMÉNYEK GYÁRA
ZAGREB
TELEFON 28-65. PALMOTIĆEVA 52. UTÁNZATOKTÓL OVAKODJUNK

I-a LENOLAJ FIKNISZ
„INDIÁNUSFEJ” védjeggyel
világossárga és világosbarna, duplán főzött, garantált tiszta, minden mennyiségben ab raktár: Ljubljana, Beograd, Novisad, Pančevo és Sarajevo azonnal szállítható a legelőbb gyári áron
HROVAT & Co. LJUBLJANA
Sürgőnycim: „HROVATPORT”

Kékkő 98-99% KÉN
Raffia I-a Majunga
vagonszámra és kis tételekben kapható
Jugoslavija Prometno D. D.
Zagreb, Gajeva ul. 10.
Telephon 9-41. Távirat: „JUGOPROMET”

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Társaság

„CAP POLONIO”

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó kitünő berendezéssel I., II. és III. osztályu utasok részére.

Indul Hamburgból április 12-én

Április 5-én „VIGO” 2506
Április 20-án „TUCUMAN”
Április 26-án „ANTONIO DELFINO”

Argentina, Brazília és Uruguayba.

Minden bővebb értesítéssel szolgál
JUGOSLÁVIAI FŐÜGYNÖKSÉG
ZAGREB, PETRINJSKA 73.

BUDAPESTIEN BEKÖLTÖZHEŐ
A LAKÁSHIVATAL ALÁ NEM TARTOZÓ ÚJ CSALÁDI HÁZAK
ÉS TELÉK ELADÓK
TULAJDONOSOK BUDAPEST
BÉKESIRTI VI ALMASSI TER 8
TELEF. JOZSEF 124-98

Pirelli & Comp. Milano

Elismerten legjobb

„Excelsior”-gummi
szőitőkenemesítéshez. Jugoszláviai lerakat:
Berthold Neumann Zagreb

gyarmatá u és mezőgazdasági kellékek nagykereskedése, u. m.:
kékkő, raffia, kén stb.

Iroda:
Hatzova ulca 9. (a tőzsdével szemben).
Telefon: 2-77. Táviratcim: Engros.

SZÁLLITUNK

prompt napi áron ab zagrebi raktárunkról mindenféle

GÉPET és SZERSZÁMOT

asztalosok, butorgyárak, bognárok és fűrésztelepek részére lakatosok, műszerészek és javítóműhelyek részére, bádgosok, bádog- és fémárgyárak részére. Gazdag raktár transzmissziókban, nyersolajban és benzomotorokban, forrasztókészülékek és csapágyfémek.

SZERSZÁM és GÉP R. T.
KARL JETZBACHER
ZAGREB, VLAŠKA ULICA 25.

Ajánlunk
raktárunkról mig a készlet tart
JAJCEI KARBIDOT 128° ZSIRSZÓDÁT
I-a SZERBIAI LEKVÁRT
a legkedvezőbb árak mel ett
DINIĆ & TOTTH
a „JAJCEI” karbid és zsirszódagyár vezérképviseloite
NOVI-SAD, Poštanska ulica 7.

LEVELEZÉS

Thymea, Levél ment. Sz. s. 2578

Gépszakatos jól bevezetett műhellyel s ezen kívül földbirtokkal is rendelkezik, 28 éves, házasság céljából 20-28 éves, vagy nos leánnyal óhajt megismerkedni. Leveleket a kiadóba kér »Gépszakatos« jellegre. 2410

Hölgyeim! Kedves, kicsi barátját keres középkorú, magányos, fess orvos. Helyből vagy vidéki fiatal csinos kis hölgyek kimerítő arcképes ajánlatait a kiadóhivatalba »Diszkrét« jelleg alatt kér. Támogatás és titoktartás becsületességgel biztosított.

FOGLALKOZÁS

Felsőruhavarrónót keresek házhoz. Cim a kiadóban.

Egy jó munkás bognár megéri nemileg kaszimunkában is jártas felvétetik — Üveges Antalnál Topola. 2543

Cipész-segédok felvétetnek. Andračić - testvérek, Masarikova-u. 16. 2542

Norddeutsche, in der Südschweiz erzogene Jüngere, heitere, erfahrene, deutsch, französische Sprachlehre, sucht Stelle. Gehalt Nebensache. Freie Stunden Bedingung. Adresse in der Administration 2585

Tisztességes fiatal házaspár felvétetik mint üzleti szolga és szakácsné Steiner-cukrászdában. Subotica. 2497

Szoptatós-dajka jó fizetéssel és bánásmóddal öt hónapos gyermek mellé azonnal felvétetik. Dávid mérnök, Beograd, Dubrovačka-utca 118. 2493

Komlóskenyér sütősegéd felvétetik, fiatal, Papp Lajos, Malherjes. 2556

NATALIA CREM
NATALIA SZAPPAN
NATALIA PUDER
BIBIANA kézfimító
legjobb szépítő szerek a világon

Készítője
Joanovics Sima
gyógyszerész és illatszerész
Debeljača. 623

DIAMANT

Pékek figyelme! »DIAMANT« a Häuser & Szonitka gyárból Wien-Stadlau, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérkőpüsitelenél Jugosávia számára

Eduard Džanec, Zagreb
berakát Strossmajerova ul. 10.
Ovákodjunk porulaku vagy folyékony utánzósektől.

Szobafestő-segéd, fiatal, jó munkás, ellátással azonnal beléphet. Futó szobafestő. Bajmok. 2541

Szabó-segéd, ki raktári munkákban jártas, azonnal felvétetik. Karajkov Marko Sombor. 2487

Gabonaszakmában jártas fiatalember helyből gabonacégnél azonnali belépésre keresetik. Cim a kiadóban. 2484

Földműves- és telegazdasági iskolát végzett gazdasz többévi gyakorlattal május elsejére állást keres. Cim a kiadóban. 2482

Azonnali belépésre keresetik ügyes borkereskedő-segéd ki a szerb, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. Reitter és Kern borkereskedés, V.-Kikinda.

Rövidárú- és vegyeskereskedősegéd felvétetik Ábrahám H. cégnél Apatinban. Ajánlatok bizonyítványmásokkal és fizetési igény megjelölésével látandók el. 2423

Szakképzett fémolnár keresek előbbi belépésre újonnan szerelt basahídi vasm- és kereskedelmi őrlésű hengermalombba ki a fémagas őrlésben, s készitakezelésben teljes jártassággal bír. Állandó, nyugodt állásra reflektálók pályázatát kérem részletes ajánlatok és fizetési irényvek megjelölésével. Berger Márton, Velika-Kikinda. 2539

Deutsches Mädchen, welches auch kocht, sucht Stelle bis 15. April. »Ausztria 122« an der Administration. 2553

Intelligentes deutsches Fräulein, streng sittlich und verlässlich, sucht Stelle auch auswärts. Grete Lorbek, Maribor, Mlinska-utca 32. 2551

Utazó a kötöttáru szakmában jártas, felvétetik. Jelentkezni lehet hétfőn. Cim a kiadóban. 2581

Munkást felveszek aki már ecetgyárban dolgozott, előnyben. Kemény ecetgyáros, I., Vojnovičeva-utca 5. 2577

Műszaki állást keres hirtudóves gyakorlatlall rendelkező külföldi technikus. Cimeket »Technikus« jellegre kér. 2567

Fiatal aranyműves-segéd állást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 2564

Kocsis felvétetik. Cim a kiadóban. 2540

VÉTEL-ELADÁS

Teherautó üzemképes állapotban, új gummi-abroncsokkal, olcsón eladó. Megtekinthető Subotica. Praška-utca 3. 2462

Gőzmalom, hatjáratu, új tányosan eladó. Bővebbet Batta Péter ügyvédnél, Stara-Kanjiza. 2457

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Aláírtakérek az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdésközlődésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Perzsaszőnyegek és aranyneműek olcsón eladók. Jaskin Usporjadno 4

Zongora rövid keresztthúros felete és egy kis felete kezdőknek olcsón eladó. Paja Kujundžićeva ul. 4. em. 3. 2404

Házat keresek megvételre kisebb lakással, nagy raktárakkal, lehetőleg a vasút közelében. Közvetítőket díjazok. Leveleket »Huski«-vel jellegre a kiadóba kérek. 2511

30 HP Asztra szivógáz-motor, szivógázmotoros morzsoló eladó: üzemben megtekinthető Vadócz Károlynál, Topola. 2495
Keresünk bánáti nagyobb gazdaságba hosszabb gyakorlatlall rendelkező segédtszítet. — Gazdasági számvitelbeni jártasság megkívánatik. Ajánlatok bizonyítványmásokkal Uradalom Bočar. Bánát, címre küldendők. 2131

Eladók többféle cukrászati butorok, gépek, formák, sütők, kőmoszarak és felszerelések együttvéve és külön Steiner-cukrászdában. Subotica. 2498

Alfa Ladav szuperátor-gép, óránként 300 liter tejet főlöz olcsó árban eladó. Staramorovića sajt-és vajgyár. 2534

8 HP fiatal Clifton-Schuthleworth. jókarban levő cséplőgarnitúra, teljes felszereléssel, sürgősen eladó Varga György, Bačko-Petrovoselo. 2133

64 colos Marsal-cséplő, 1 db egy és fél lóerős benzimotor eladó. Kozma Imre. Csantavér. 2531

Eladó egy jókarban levő zongora. Érdeklődni lehet Kern Zsigmond tanítónál, Temerin. 2504

8 HP. Ruszton magánjáró kazán, Máv. cséplővel, sürgősen eladó. Fritz Ferenc Bačko Petrovoselo. 2491

Starakanjizal 60 kabines Tiszafürdő, nagy tükör és napfürdővel eladó. Értekezhetni Huszagh István nyug. főjegyzővel, Starakanjiza. 2424

Olcsón eladó gyümölcsös és veteményes-kert, házépítésre igen alkalmas — Turskakanjiza mellett, Obilježeván, főuccában, ház, üzlethelyiség, három szoba, két konyha kerettel, ártézi kuttal eladó. — Bővebbet Jovan Vida fűszerkereskedő Subotica a loyassági laktanya háta mögött. 2419

Cipésmesterek figyelme! Veszek minden mennyiségben használt, tiszta »Perless Glossos« üvegeket. Százanként 50 dinárért. A szállítási költségek megtakarítása végett legcélszerűbb egy helyre összegyűjtve címemre beküldeni. Menschik Jakab Béla sörkereskedő, Mokria. 2416

Strájkocsi, féderes, olcsón eladó Liehtneekert Jánosnál Bajmokon. 2545

Minden asszony, minden férfi ezt a márkát dicséri

Depot:

Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

Fűmag, Here

és fajliszta takarmányrépamag virág- és konyhakerti magvakat

Balog Lina

cégnél vásárolja legjobban FÖLDIEPER és mindenféle évelő virágfűvek, rózsafák kaphatók.

Egy kilencz éves Hofherr Schrantz és egy 12 éves Első Magyar Gazd. 8 HP fogaskerék rendszerű magánjáró cséplőgép garnitúra elyáttorral, teljes felszereléssel eladó. Levelekre nem válaszolok. Fuchs gépruhelye B.-Kula. 2586

Hintó könnyű, fedeles, használt avagy új állapotban megvételre kerestetik. Medjanski i Drug vaskereskedés, Subotica. 2552

Egyszerű szobabutor eladó. Cim a kiadóban. 2579

Két vasredőnyts üvegajtó eladó Adán 4000 dinárért. Tudakozódni lehet Skenderska ulica 4. Mészraktár. 2548

Tégla és palacsérp-prést, a hozzávaló összes felszerelésekkel — 6rlő, kocsisín — azonnali megvételre keres Bala és Zsámboki téglagyár, St.-Kanjiza. 2546

Eladó egy pult és egy stélázi Kudlik Adám hangszerésznl. 2554

Eladó 1 támaszingás Wörner-féle 5 rétfű síkszita, 1 db 1-es számú Radikal és hántoló gép. A szita üzemben látható. Cim: Kucsera István malomépítő, Subotica. 2559

Eladó 4 HP huzatos cséplőgarnitúra, 8 HP magányos Lanz cséplő, 18-20 HP benzimotor és egy komplett mozi-berendezés. Rózsa Ferenc St.-Kanjiza. 2566

Egy 2.000.000 kor. forgalmat meghaladó sörcsarnok kedvező árban eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2568

Modern, alig használt ebéd- és háló- és szalonberendezés, tükrök, előszoba fal-tükörrel, Meteor kályha, szép spanyol fal, fényképezőgép, íróasztal, jég-sekrény képek, eladók antik tárgyak, fehérneműek vétele és eladása. Butorozott szobák, lakások kiadása, villák, házak, állandó közvetítése. Langné, Azina ulica br. 11. 2583

Palicson egy villatelek a park közelében olcsón eladó. Érdeklődni lehet VI. Zrinjski trg 19. 2580

Eladó Schuthleworth-féle 8 HP cséplőgarnitúra. Besenyi Ferencznél, Staribečej. 2574

Keresek megvételre egy 8 HP erős gözlokomobilt vagy magánjárót 15 évesig. Lukács Vilmos, Bačko-Petrovoselo. 2576

Szárakanizsai gőzmalomnak a gőzfűrészteleptel teljes felszereléssel és meghajtóerővel hértelbe adnám. Schaffer Géza. 2391

Helyszüke miatt sürgősen eladók: hálószoba, ebéd- és íróasztalok, könyvszekrény, lexikonok, virágállványok, pálmák, edények, szentképek, egyes butor-darabok, gazdasági felszerelések, ajtók, ablakok stb Cim a kiadóban. 2306

Prima »Excelsior« Kerek-pár belső gummit nagyban, mélyen leszállított árban. Deutsch optikusnál, Subotica. 2163

Divatós, modern előnyomdaberendezés a legelőnyösebben és legolcsóbban kapható Bleier Márk első jugoszláviai előnyomdaberendezési gyárában, Senta, Vojvodina. 2189

Sörfőztőgépeket, használtakat, legmagasabb árban veszünk, Goldner Testvérek Subotica, Jugovičeva-utca 20. Telefon 1344.

Gőzkazán, fekvő Alfa-Reparator gyártmány, két gőzturbinás tejjelőzőgép, kijavított állapotban, beszerezhető. Goldner Testvérek Subotica, Jugovičeva-utca 20. Telefon 134

KÜLÖNFÉLE

Gyermektelen házaspár lakást keres. Lelépést fizet vagy butort is átvesz. Közvetítők díjaztatnak. — Cim a kiadóban. 2474

»Ifjant« gyermektápszer szerencsés összetételű és az orvosok által sokszorosán elismert gyermektápszer. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Főraktár Hercl (völt Wachsmann) drogéria, Telefon 165. Postai szétküldés. 1769

Kovács-szén, egyenrangú a pécsi szénnel, vagon-tételekben és kicsinyben a legkedvezőbb árban kapható. Jovan Sijačić fa-és szénmagykereskedő. — Telefon: 839. 2492

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szertárban, főpostával szemben. 59

Kétszobás lakás, előszoba, konyha és mellékkegyiségekkel lelépés ellenében kiadó és azonnal átvenhető. Cim a kiadóban.

Egy különbejáratu csinos uccal szuterén butorozott szoba azonnal kiadó. — Pietsch fényképész-ház.

JÉG!

A fogyasztó közönséget, cukrászdiákat, mézszáros urakat értesitem, hogy mújég-kötéseket az ez évi idényre arkedve-ménnyeleszközlünk. 1976

Hamburger jéggyár Villanytelep mellett. Tel. 5-66

Műlábak, műkezek.

egyenestartó fűzők készítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica, Pašičeva 5. Telefon 275.

Mielőtt

vendéglőjét szállodáját, kávéházát, cukrászdáját berendezné kérjen árajánlatot

Goldner Testvérek

jégszekrénygyáratól Subotica, Jugoviča ul. 20.

Készítünk és legolcsóbb árban szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégszekrényeket, sörkimerőkészülékeket, fagyaltgépeket, fagyaltapparatúkat és azokhoz szükséges alkatrészeket, rézcsapokat, különböző levegőszívókat, autogénne, hegesztett levegőkazánokat és cincsoveket, gyáraknak, malmoknak részöntvényeket. Veszünk ócska és hulladékfémeket a legmagasabb napi áron. — Telefon 134.

A grófné, akit elajándékoztak

Irtá: Baedeker

A história, mikor intimitásokat örökölt meg, sokkal mulatságosabb, mint ha állami akciókról beszél.

Az a nagy kaland is, amelynek neve: Franciaország a második császárság alatt, tele van apró intimitásokkal. S ezek érdekesebbek III. Napoleon sok politikai kísérleténél és akárhány diplomáciai sakkhuzásánál. Igazi operett-császár volt ez, aki láthatatlanul viselte a csörgősapkáját és tudtán kívül mulattatta is — Európát. Ő volt az, aki belokáltván egy híres visszhangba a felsége nevét, azt a szót kapta feleletül: *génie*, — mivelhogy Eugénienek hívták a császárnét. Maga az uralkodó, a környezete és a bonapartista sajtó legalább így terjesztették az ő Felségére oly hízog reklámot, amely szerint végre megint lángeszű ember ül Franciaország trónján, míg egy brüsszeli újság nem minden malícia nélkül azt állította, hogy az ekhó korántsem adott ily hízog feleletet. Ez utóbbi hírforrás szerint Napoleon szózatára *ane-t* rikkantott vissza a pártokon és minden talpnyaláson fölül álló, teljesen elfogulatlan visszhang, mivelhogy a császár akkori szeretőjének *Marianne* volt a neve.

Az Isten tudja, meg Kljó, hogy a két variáns közül melyik felel meg a történeti igazságnak, de jellemző mind a kettő. Mert a különös ember genialis is volt meg számár is volt, akit valaki oly találóan nevezett el: *féltreismert tehetségtelenségnek*. Genialis volt, amikor a koronáját olyan ügyesen megszerezte és számár volt, hogy azt oly butául elvesztette.

Mint minden parvenü, nagy kedvelője volt az asszonyépnek s barátjával: Viktor Emánuelel, abba versenyezett, hogy szerelem dolgában kettejük közül ki tud magasabb rekordot elérni. A versenyben, ugy látszik, a *re galantuomo* győzött, mert neki módjában volt a fölsőlegéből juttatni valamit a franciák császárjának.

Vittorio Emanuele-t igazi nőrajongónak festik a kortársai. Asszonyok dolgában ugyszólván gyűjtő volt, de csak afféle másodrendű amatőr, aki nagyobb súlyt vet a mennyiségre, mint a minőségre. Mindig volt nála rak táron egy pár örgrófné, de néhány kisebb fajsúlyu hölgyike is, mert Carlo Alberto fia nem volt válogatós. Épp oly kevésbé kényeskedett női dolgokban, mint a kifejezőseiben, amelyek ugyancsak erdei illatnak, sőt olykor — valljuk be — egyenesen istállószaguk voltak. A hang, amelyen beszélt, nem pázolt mindig bele Európa nőbelkoncertjébe s a társalgása élenken emlékeztetett a vadászészmáira, amelyeket az étkettnek fittyel hányó felség a szalóncipéknél jobban szeretett és szívesebben hordott. Ő bizony nem beszélt szonettekben s maga dícselkedett vele, hogy a birodalmának — amely persze akkor még kicsiny volt — ő a *primo porco-ja*. (Az első disznója.)

Asszonyokkal szemben és szerelem dolgában is úgy volt mint a kifejezőseivel: nem válogatott bennük. Könnyen akadt bele aká-kibe, s könnyen is vált meg bárkitől. Az ilyen frigykötéseknél és hasonlók likvidálásánál nem érzett semmi lelki-mardosást, sőt még egy kis gene-t se, — az ötvenes években és még azontul is tucatszámra privatizáltak a Pón tül országban olyan szöke, barra és vörös hölgyek, akiket hosszabb-rövidebb ideig tüntetett ki az érdeklődésével. Vittorio Emanuele. Aki ilyen kedélyesen fogja föl ezt az intim kérdést, az persze megen-gedhetette magának azt tréfát, amely-ről itt szó lesz.

A históriának vannak ilyen apró

vázei néha. A piemonti király 1855-ben a francia császárnak egy *olasz grófnét küldött prezentbe*, gondolván, hogy apró ajándékok szilárdítják meg a barátságot, a *re galantuomo* nak pedig a készülő olasz egység érdekében nagy szüksége volt az akkoriban hatalmának a tetőpontján trónoló III. Napoleon jóindulatára. Uralkodók, megszokhattuk, igen értékes emléktárgyakkal szoktak egymásnak kedveskedni, de hogy egyik a másiknak eleven grófnét küldjön, az még Franciaországban és Párisban — a nők és a grófnék paradicsomában — is nem csekély feltűnést keltett. És méltán, — mert a hölgy, aki ezen a szokatlan uton került Torino-ból a Tuitériákba, nem volt valami levezített, fonynyadt, politikai intrika-grófné, hanem egy bájos, tizenhárompróbas, szép domboruságokkal ékes szerelmi grófné, hiteles fényezésű, rózsaszínű mint a fiatalág maga, s szoborszerű mintha Canova faragta volna ihlettségének egy nagyon szerencsés órájában, egy órában, amelyben az első Napoleon szépséges hugát, a vénusztestü Borghese Paula hercegnőt alkotta márványba.

Az ajándékgrófné szöke volt, s így éppen ellentéte a szintén szép, divatot parancsoló és izlést kormányzó Eugénianak, akit még a krinolin se tudott elcsufítani. De elhomályosította az *olasz contessa*, akinél tökéletesebb asszonyi formákat az európa galériák Vénusz-szobrai közt is hiába keresnél. Igazán, nagyon csinos ajándék volt ez s Napoleon nem tekinthette másnak, mint a legnagyobb áldozatnak, amelyet férfi férfiert, barát a barátjárt hozhat. A császár meg volt hatva... Ő szegény magáról itélt, — ő ahogy bir-tokba vette a grófnét, de hogy tudta volna azt továbbajándékozni! A *re galantuomo* egészen más természet volt, — neki az erdei nimfák, a mezej mezitlábás lányok annyit értek mint a várkastélybeli disznók s Castiglione grófnét épp olyan könnyen adta tovább mint akármelyik nőtényt az előbbi fajtából. Napoleon, aki inyesebb jellem volt s külömb-séget tudott tenni a parasztkönyha meg a Bignon étlapja közt, szívesen vette a finom falatot, és sajátkezű bizalmas levélben (amely egy aukción haterer frankért kelt el) köszönte meg a kollegája figelmét. De hát — *timeo Danaos at dona ferentes!* — az ajándékkal egy kis teher is járt; ahogy mondani szokták, nem volt az fenékig tejfel, — ráadásul el

kellett fogadni a becses emléktárgy férjét is: Castiglione gróf urat.

A ravaszdi király igen ügyes formába tudta önteni a szokatlan előzékenységét. Még uralkodók se tehették azt, hogy postán vagy vaston — ingyen és bérmentve, vámmentesen és ajánlva — asszonyokat szállítsanak egymásnak ajándéku. Mit irt volna egy ily küldeményről a már akkor is huncut *Figaro!* Viktor Emánuel *»hivatalosan«* Castiglione gróft küldötte Párisba, természetesen diplomáciai megbizással, a grófnéra vonatkozó megállapodás a két uralkodó közt még csak *»félhivatalos«* se volt, hanem egészen magánügy, amelynek az okmányai talán valahol mint *»frivol akták«* még előkerülhetnek a legtitkosabb levéltár valamelyik legtitkosabb fiókiából. A grófné tehát csak *entourage*-ban volt, csak *»kísérte«* az urát az ő diplomáciai missiójában, de sem a császár sem a grófné nem voltak eléggé diszkréték, s rövid idő múlva egész Páris — tehát az egész világ — tudta, hogy amit itt játszának, az egy Offenbachfáda, hogy a főszemély itt a szép szöke-asszony, akinek a kísérétében kullog az udvarnál Castiglione gróf ur.

Bárhogy volt, a megbizásnak nemsokára látszott az üdvös eredménye. Nemesak a császár meg a grófné között szilárdult meg a barátság, de a két ország közt is, s a nemes gróf öntelt mosollyal járkált Párisban, — a jó ember azt hitte, hogy az ő ügyessége erősítette meg a kapcsokat a két latinfajú nemzet között...

Ez a Castiglione — nem hiába származott Firenzéből — igazi *Boccaccio*-figura volt. Azt hitte, missiója van III. Napoleon udvaránál, s nem is sejtette, hogy ő csak egy podgyász-darab a szöke asszony sok börtösládája közt. A boulevard-okon féhlhangosan tárgyalták, s a kávéházakban összevetve emlegették, hogy *conte* csak tartozéka az értékes ajándéknak, — egész Páris csak egy darab papírosnak nézte a diplomát, amelybe az értéktárgyat göngyölték, — csak önmaga hitt a küldetésében. Igazi dekameron-férj lévén, abban se kételkedett, hogy a fejedelmi fényűzést, amelyet a felesége az *Avenue de Montaigne*-on kibérelt pompás palotában kifejtett, a házassági pénzből födözte az asszony. Egykoru *chroniquens-ök* évi 3-4 millióra becsülték ezt a lukszust (most 12-15 millió franknak felel meg), mely a második császárság divathölgyeit, és elsősorban a császárnét, kétségbeesítette, de az ékszerészeknek, a csipkegyárosoknak s a divatüzletek tulajdonosainak nagyon tetszett.

Eugénia eléggé volt divathölgy, hogy őt is elkerítse a szép jövevény arab mesébe illő fényűzése, — és sokkal gyakorlatibb észjárásu, sem-hogy ne bántotta volna az a kellemetlen tudat, hogy az ő milliói ad-ják meg ennek a pazarlásnak az árát Vittorio Emánuele küldeménye amint majd látjuk, a Danaok ajándékává lett, amely sok áldozatba került a megajándékozottnak, nem-csak költségbe.

Az ajándékgrófné valószínűleg nagyon boldoggá tette a császárt az említett nyájas palotában a *Montaigne*-ról elnevezett utcán, meg *Passy*-ban, ahol a nyarat szokta volt tölteni az olasz vendég, de keserűséget is okozott eleget neki. A császárnék némely tekintetben nem különbek a nyárspolgárok feleségeinél s Eugénia asszony féltékeny volt mint egy kesztyűsné.

Az igaz, hogy a grófné nagyon is erős eszközökkel dolgozott. Amit Horae de Vicil-Castel írja a memoáriában, ennek a hölgynek valami különös, egészen új metódusa volt, amellyel dekoltálni tudta magát. Ha másvalaki utánozta volna ezt a módszert, kidobták volna minden tisztességes uriház szalónijából, vagy — be se engedték volna oda. De neki jól állott ez, az egyéniséghez illett, nagyon merész is volt, szinte a szemtelenségnek határán, de mert még a határán volt, s mert olyan ártatlan arcot csinált hozzá, mint ha nyakig lett volna begombolva, és *mert nagyon szép volt* — az asszony is, a de colletage is — eltűntek, bár Eugénia urnó néhány départment-t szívesen adott volna azért a jogért, hogy kidobassa... Még abban a társaságban is, amelynek jelszava Arséne Houssaye szerint az volt: *Vetkezzünk le és menjünk a bálba*, még abban a bizonyára nem valami szerfölkött prüd társaságban is feltűnést, sőt megbotránkozást keltett az a sajátos divat, amellyel az ajándék-grófné — öltözködött, különösen a Phidias vésőjére emlékeztető mellnek szivalaku kivágását mondták fenomenálisnak azok, kiket jó végzetük estélyeken vagy ebédeken a büvös szöke boszorkány kö-zelébe hozott.

Ebből a kivágásból magából pazarul lehetne megélni, — mondta Napoleon egyik minisztere, akinek talán egész vagyona nem ért annyit mint a Castiglione grófné nyakát körülfontó gyöngyfüzér. Memoárirónk szerint pedig: *»A grófné az Aszpáziák közül való kurtizán; büszke a szépségére s csak annyira takarja azt el, hogy még bebecsültség a szalónokba. Ugyanő folytatja: »Nem láttam soha csábítóbb terem-tést, perfeketebb szépséget, gyönyörű szemek, finom orr, pincny száí, bámulatos haj; a kebel és a vállak elragadó; a karok és a kezek a leg-tökéletesebb vonaluk. Társalgása élénk és könnyed; meghallgat minden sikamlósságot, és éppen nem prüd.«*

Ilyen volt az ajándék-grófné.

Tegyünk meg hozzá, hogy nyájas, előzékeny és lekötélöző mindenkihez, impertinens csak a császárnéval szemben. Csoda-e aztán, hogy egy szép napon meyszakadt Eugénia türelmének amugy is elég fonala s a grófné magaviseletén megbotránkozva azt követelte Napoleontól, hogy ajándékozza tovább az olasz dámát vagy küldje egyszerűen vissza annak, aki adta?

Nagy eset, igazándi *cause célèbre* volt ez akkor.

Egy alkalommal a császárné a Tuitériák valamelyik termébe lépve, az ott tartózkodó udvari hölgyek mindannyian fölemelkedtek a helyükről s tiszteletteljesen meghajoltak a hazájuk császárnéja és a divat királynője előtt. Csak Castiglione grófné maradt ülve s észre se lát-szott venni a felséges asszonyt, aki-nek megjelenését pedig jókora se-lyemsuhogás szokta észrevehetővé tenni. A császárné, akit nem most

SINKÓ ERVIN:

Fehér ráró lovam

*Fehér ráró lovam útunk hova hajló?
Három nyár virága hervadt már utunkra
s félek, táltos szájad egyszer majd csak mondja:
közel már az otthon. S nyit mennyei ajtó.*

*Félig kidöglötten hideg földre dőlni,
alig elpihenve megint kergettetni,
százszor ebrudaltan szállast könyörögni,
gonosz ellen elől sokszor veszni, kelni
s mégis jó volt, mert nézett a szemed
s rettegve szabad volt szép nyakad ölelni.*

*Édes fehér ráróm megszerettem érted
más vándorok arcát, tél havát, ősz napját,
erőtlen szívemnek kiróttad a sarcát
s mert ha meg leestem, mellém esett térded.*

*Félek ajtód nyilik, félek haza érni,
arany istállóba hol téged bevisznek,
hol arany jászolban meg is megteritnek.
Félek édes ráróm fel az égre nézni.*

sértett meg először a confessa, felháborodva rohant Napoleonhoz s utimátumként jelentette ki előtte, hogy ha a grófné nem pakkol azonnal, akkor ő pakkol: a császárné! Napoleon huszonnégy órát kért s kapott az aféret rendezésére. De ily kényes ügyeket bajos ily rövid idő alatt elintézni, — a grófné másnap is Párisban volt. S mikor Eugéna értesült erről, a miniszterianácsba sietett, ahol éppen elnökölt az ura s ott kívánta folytatni a tegnapi jelenetet. Szerencsére, a botrány nem ölthetett nagyobb méreteket, mert a szolgálattelvő kamarásnak volt annyi esze (és bátorsága), hogy a császár utólagos jóváhagyásának a reményében Eugéniát befuszolta egy szomszédos terembe, rázárta az ajtót s foglyul tartotta, míg az ülés tartott.

A kamarásnak nem lett semmi bántódása s egyelőre a grófnének se. A császár nem tudott oly könnyen válni meg tőle, mint a *re galantuomo*, s Castiglione grófné tovább operált az ő klasszikus kébelmutatványaival, amelyek ugy gyönyörködtették a második császárság jóízű férfait. Eugéna pedig — akinek ilyen manőverek iránt nem volt elegendő érzéke és megbocsájó türelme — külföldre utazott, s onnan vissza se tért, amíg csak (végre is a császárné győzött!) a szöke grófnét nálam ekszpediálták a francia határon.

Pár év múlva, mikor a tilalmi idő elmúlt, a grófné megint Párisban termétt, de a császár rá se nézett, s arról, hogy az udvarhoz jöhessen, szó se lehetett többé. Napoleon is szeretete a változatosságot, s ha olykor találkozott vele a Bois de Boulogneban, úgy tett, mint ha sohase ismerne volna. Pedig a grófné még mindig igen bájos volt, szépsége semmivel se volt kevésbé hódító, mint első föléptekor, sőt voltak, akik szerint szebb volt, mint ajándékkorában. De mindegy, — az ajándékkorszak elmúlt, mint a tavalyi hó, s a szép asszony új barátok, kevésbé felsőségek, de hálásabbak után nézett. Mondják, hogy demokratikus vonások voltak benne, olyanok, amelyek ritkán fordulnak elő grófkánál s hogy mindenkihez igen szíves tudott lenni. Konstatálható hát, hogy ez erényei folytán Castiglione grófné valósággal királynője lett Páris Kaméliás hölgyeinek, — főleg amikor hire ment, hogy egy angol főúrtól,

akivel párisi életének e második korszakában ismerkedett meg, egy teljes milliót kapott, pedig az ismeretség csak néhány óráig tartott. . . . Amikor Párisban jártam, még éltek ott öregurak, akik élénken emlékeztek az ajándékgrófnőre. Garantirozott és garantirozatlan történeteket beszéltek róla a fiatalabbaknak s különösen sokat a szépségéről, amely igazán feledhetetlen maradt. Tizezerszámra árulták akkoriban ott a mellüket meg a kézelőgombokat az ajándékgrófné mosolygó szöke fejéről és klasszikus mellomborulatával, s egyik-másik öreg bácsi a régi gárdából még évtizedek elmúltával is áhitattal nézte e beszélő emlékeket és mélabusan sóhajtott: »Nem, nem járt soha ehhez hasonló szépség Páris kövezetén!« A valóság az, hogy ő se nagyon koptatta ezt a kövezetet, mert telivér *italiana*

lévén, nem járt soha gyalogszerrel. A kocsiját azonban, meg a lovait és a kocsisát is, ösmerte a III. Napoleon vidám Párisa, és csődület támadt mindenütt, ahol megjelent a szöke csoda.

S mikor az ilyen vén párisi a hallgatóságnak mesél e legendás szépségű nőről, akit ajándékkul kaptak, akad mindig egy-egy moralista, aki megbotránczik, hogy ilyen ügyreket is tudtak kontrahálni.

De akadt olyan is — az amoralisták között —, aki így szól:

— Az ilyen dolgok nem éppen erkölcsösek, de nagyon eredetiek. S az idők, amikor ezek történhetek, bolond idők voltak, de érdekesek.

És merné-e valaki mondani, hogy napjainkban nem történnek ennél kevésbé erkölcsös üzletek? Történeket bizony, és amellet nem is érdekesek.

Idegen-üldözés Németországban

Üres szállodák és üres üzletek — „Ne menjetek Berlinbe!”
„Esküvőhöz nem kell rokonság”

(Berlin, április hó.) Ugy látszik, a berlini idegenforgalom utolsó óráit éli. A múlt évben még Berlin kiállításáról beszéltek és ma, amikor sikerült kiüldözni az idegeneket, sokan nem bánják, ha új fejezete kezdődne a dollár-housse-nak. Kicsit nehéz dolog a külföldieket egyszerűen »terhes idegeneknek« és »jó fejősteheneknek« felfogni. A berlini magisztrátus 80 százalékos adót vetett ki a lakás után az idegenekre. Nem csoda tehát, hogy a szállodák: kicsik és nagyok egyaránt, üresen tátonganak és a Leipziger- és Friedrichstrasse üzletei, hol főként külföldiek vásároltak, oly minimálisan keveset forgalmazznak, amilyenre öreg kereskedők nem emlékeznek.

Hogy sokféle oka van az idegenek távozásának, az kétségtelen, ilyen ok volt például a dollár-árfolyam zuhanása és ugyanakkor az áruk folytonos emelése. De számtalan tény bizonyítja, hogy a 80 százalékos lakásadózás koporsószeget volt az idegenforgalom temetésénél. Az adó körüli vita nem egyszer verekedésig fokozódott a szállodákban és nyomában sok idegen fogcsikorgatva, mint engesztelhetetlen ellenség hagyta el Berlint ugyanakkor, ami-

kor a német kormány egyik legfőbb intenciója, hogy a külföld szimpátiáját megnyerje a maga részére a Ruhr-vidék megszállásával kapcsolatban.

Mindazok előtt, akik a háboru után felismerték az idegenforgalom nagy jelentőségét, örökre érthetetlen marad a német hatóságok taktikája az idegenekkel szemben. Nem is régen volt, amikor a hatóságok és az érdekelt körök valósággal türelmetlenül várták az előre beígért idegenáradat megkezdődését. És amint az idegen-áradat bekövetkezett, kezdtek Németország kizsákmányolásáról beszélni, holott a valóság az, hogy az idegenek nélkül sohasem élénkült volna meg az üzleti élet, s éppen a külföldiek által lehetetlen összegeket forgalmazott Németország ebben az időben. Érdekes, hogy Bajországban, melynek ellenséges politikája a külfölddel szemben mindenütt köztudomású, ugyanez időben a 30 százalékos szállásadót 25, majd 20 százalékra szállították le.

És ennek a politikának, mely csak jó adóalanyokat és fejősteheneket látott az idegenekben és nem veszi észre azt a fontos tény: milyen

nagy szerepet játszik az idegenforgalom, hogy a nemzetek újra megértsék egymást, lassan mutatkozni kezdenek a következményei. Angliában és Amerikában ez év kezdete óta széleskörű propaganda folyik, hogy elriasszák az utazókat németországi utjoktól. A francia pályaudvarokon, Calais és Páris között, nagy plakátokat ragasztottak ki, melyek a következő felhívást tartalmazták az Európába utazó angolokhoz és amerikaiakhoz:

»Ne menjetek Németországba! A németek kiszípoloznak benneteket és dupla árat kell fizetnetek mindenért! Franciaországban nincsenek külön árak a külföldiek számára!«

Tehát nemcsak a ruhr-vidéki megszállás az oka annak, hogy a nyugati államok polgárai nem jönnek Németországba. Mert ez vajmi keveset alterálja a dánokat és svédokat, akik azelőtt tömegesen látogatták Berlint.

Még érthetlenebb az a makacsság, ahogy a német hatóságok kitarának még ma is idegenellenes taktikájuk mellett, ha meggondoljuk, hogy a külföldiek ma már egyáltalán nem szorulnak rá arra, hogy Németországban fürdőzzenek, utazgassanak vagy vásároljanak be a rájuk kedvező valuta-viszonyok miatt. Mindezekhez hozzájárul az, hogy ebben a hónapban még jobban megszigorították külföldiek számára a beutazási engedélyt, úgy hogy akik üzleti ügyben akarnak Németországba utazni, azok számára is majdnem lehetetlen a beutazási engedélyt megszerezni.

Két jellemző esetet akarok csak megemlíteni. Közismert bécsi szokás kérék beutazási engedélyt a közelgő németországi lóversenyekre, ahová szerződéseik szólították. És a bécsi német konzulátus azzal az okkal utasította el őket, hogy Németországban elég szoké van, nincs szükség tehát külföldiekre. A másik eset a következő: Egy keletporoszországi polgár nőül vesz egy osztrák leányt és kéri a hatóságot, hogy az esküvőre beutazási engedélyt adjon Berlinbe menyasszonya rokonainak. A hatóság pedig ezt a rövid, de vélt válasz adta: Az esküvőhöz kizárólag a menyasszony szükségeltetik. Ilyen módon akarják a németek megakadályozni Németország »további kizsákmányolását«.

A beteg

Irta: Zsoldos László

A doktor, a család régi, öreg házi-orvosa, azt mondta a halvány, fiatal tanítónőnek, amikor megvizsgálta volt:

— Nézze, kedves Annácska, magának bizony egy kis kezdődő tüdőcsucshurutja van. Veszély még nincs semmi, de ha elhanyagoljuk a bajt, hat lehet. Ezt pedig mindenáron el kell kerülni, ugyebár? Nos tehát, az én kurám a következő: Először is hosszabb szabadságot kér a fővárostól. A magánorázást teljesen abba hagyja. Mit? Hogy az havi huszezer korona veszteség? Mindegy, mégis le kell mondani róla, legatább egy évig. Aztán jól fog táplálkozni, sok tejet iszik, vaját, füstöltszalonnát eszik és délelőtt két órahosszat fekszik az ágyban nyitott ablaknál, meg délután két órát. Ha hűvös van, természetesen jól betakarozva. Hogy mondja, fiam? Hogy ezt nem lehet megcsinálni, mert az apának nincs rá pénze? Már pedig másként mulhatatlanul kifejlődik a baj. Jó, jó. No várjon, kicsikém. Van egy közvetítő indítványom. Magának van összeköttetése. Szerezzen magának kondíciót valami gazdag családnál erdős hegyvidéken valami kastélyban. Azt az egy vagy két magnáscsemét ottan játszva eltaníthatja s amellet a kurát is pontosan meg tudja tartani. Sok tej, vaj és ami a

fő, sok pihenés a tiszta levegőn. Ha csak lehet, fenyves vidéken. Ezt csak meg lehet csinálni, Annácska, no nem?

— Meg, — felelte a bogárszemű, csinos leány. S egy hónappal később már ott üldögélt két kis elemista tanítványa között a Sasady-kastély terraszán, pompás fenyvesek közt, egy festői hegyoldalon.

A Sasady-csemeték már első nap megkedvelték a szolidan szigorú, mókára hajlós új nevelőnőt s nap-hosszat körülötte lebzseltek. Kenyéradó gazdái, a szülők szinte családtagoknak tekintették és Anna az első héten igazán boldognak érezte magát, hogy ilyen nagyszerű helyre került.

A második héten azonban váratlanul összegabalyodott az egész. Sasadyné ugyanis, aki már első naptól fogva figyelte a leányt, egyszer csak, amikor Anna egyedül volt a szobájában, benyitott hozzá és ezt mondta neki:

— Kedves kisasszony, mondja meg nekem őszintén, de becsületszávara őszintén, mert hiszen én anya vagyok és kis gyermekeim vannak: nincs magának a tüdejével valami baja?

A kis nevelőnőnek, aki ezt a körülményt idáig gondosan eltitkolta, arcába szökött a vér. Még a füle is kipirosodott, amint lesütött szemmel suttogta:

— De nagyságos asszony, kérem,

a házi-orvosunk mondta, hogy nem veszélyes.

A ház urnöje összehuzta vékony szemöldökét.

— Tehát csakugyan tüdőbajos, — állapította meg fölemelt hangon. — Végtelenül csodálom, hogy ilyen körülmények közt össze tudta egyeztetni a lelkiismeretével, hogy ilyen rettentő beiegségnek a csirait becsempessze egy kisgyermekes családba. Kisasszony, ezek után ne vegye rossz néven, kifizetek magának egy hónapot és holnap reggel a kocsi kiviszi magát a vasúthoz.

Szegény kis Anna sirva fakadt, Mire fölvetette a szemét, Sasadyné már nem volt a szobában. A nevelőnő felkelt és kinyitotta a szekrényt, hogy kiszedje belőle a holmiját. Leakasztotta a fogasról a meleg felöltőjét.

— Milyen nehéz, — mondta magában és egész testében reszketett, mialatt odavitte a ruhadarabot az utitáskájához. A szekrénytől a táskáig minden egyes fordulónál nehezebbek lettek az átvitt darabok a kezében s mire egész cókmojkját becsomagolta, ottan, szényitott bőrdődjé előtt térdeltében összeesett. Amikor a szobalány bevitte neki az uzsonnát, Anna ott hevert, felső testével a táskába rakott holmira borulva, eszméletlenül. A gondosan összehajtogatott ruhák tetején nyitott boríték volt s a borítékból félig kicsuszva egy fiatalember fényképe

ezzel az aláírással:

— Béla.

Ágyba fektették s orvost hívták hozzá a szomszéd városkából. A beteg lázban töltötte az éjszakát. Sasadyné, aki maga is sajnálta, hogy föllépésével ennyire ártott a nevelőnő egészségének, éjszakára odarendelte melléje a mindenesleányt és este, lefekvés előtt ő maga is benyitott hozzá.

— Hogy van? — kérdezte halkán a leánytól.

— Félrebeszél, — susogta vissza emez.

Annának magas láza volt és égő tüzrózsákkal az arcán álmatlanul forgolódtott ágyában. Képek rajzoltak fel emlékezetében, egy kis udvar, egy kert, ahol ők ketten álltak a rájuk hulló orgonailatban. Csókok, ó, régi, drága ölelések és tervek a jövőre, amely szent és titokzatos titokként feküdt előttük — Béla!... — sikoltott fel rémült fájdalommal.

Sasadyné figyelőn állt meg egy percig. Anna, ajkán kicsi vérfojtattal, lehunytt szemmel, rózsásan feküdt a hófehér vánkoson és minden szót tagolva, alig hallhatóan suttogott:

— . . . igen, a fenyves . . . Meggyógyított . . . Béla, ugy-e, szép a menyasszonyi ruhám?

Sasadyné félrefordult.

— Csakugyan félrebeszél, — mormolta csöndesen és lábujjhegyen kiement a szobából.

Muravidéki magyarok helyzele

a választások után

(Muravidéki levél) A prekomuriei magyarok, akiknek sem szervezeteik, sem vezetőik nem voltak, a március 18-iki választásokon gyakorlatilag szavazati jogukat s nagyrésztük a Radics-párt listájára szavazott.

A passzivitásnak Prekomuriében nem volt sok indoka, mert az ottani magyarságot nem sújtotta a jogfosztás, majdnem valamennyit felvették a törvény rendelkezési értelmében a választói névjegyzékbe s az összes választók 86 százaléka le is szavazott.

Bár úgy a radikális, mint a demokrata-pártiak muravidéki magyar, vagy legalább is magyarul tudó járási jelöltje volt, a magyarság nem ezekre a pártokra szavazott. Az oka ennek könnyen megérthető. Pár nappal a választások előtt még nem tudták az itteni magyarok, hogy hova szavazzanak. Az elhatározó döntést az adta meg, hogy néhány nappal a választások előtt a hatóság betűtött minden Radics-párti agitációt s lehetetlenné tette, hogy a választók meghallgassák Radics kortesét.

A muravidéki magyarok, akiket annyi igaztalan sérelem ért, könnyen azt hitték, hogy ez a törvényellenes tilalom a magyarság jogainak érvényesítését akarja meggátolni s az emberi természetben rejlő »csak azért is«, a magyar dac vette rá a szavazókat, hogy a Radics-listára szavazzanak, jóllehet azt nem tudták, hogy kik e lista jelöltjei.

A magyarság ezzel nem sokat lendített az eddigi szorongatott helyzetén. A Muravidéken szlovén hivatalnokok vannak akik nagyrészt demokratapártiak s ennek lépten-nyomon éreztetik már most is a magyarsággal, hogy a választáson cserbenhagyta őket. A klerikális-párt részéről is történnék ilyen tulkapások. Egyik szlovén káplán a nála jelentkező keresztény híveknek állandóan azt mondja:

— *Menjétek Radics-hoz gyóvni...*

Bár az alkotmány 124-k §-a megtiltja a felekezeti képviselőinek, hogy hivatali kötelességük teljesítése közben lelki hatalmukat pártcélok érdekében gyakorolják, a káplánt egyházi hatósága sem int le.

A magyarság választott, de nincs képviselője. A Radics-párt megválasztott képviselőjét magyar választói nem ismerik s nem is látták.

A választás eredménye egy tanúságot rejt a magyarság számára. Azt, hogy a muravidéki magyarság is csak akkor képes a maga kisebbségi jogait megvédeni, ha az S.H.S. királyság egységes Magyar Pártja keretében szervezkedik, együtt tömörül a jugoszláviai magyarság többi részével.

Ez volna a muravidéki magyarság politikájának egyetlen helyes útja.

Ezzel kapcsolatban Király József, a muravidéki magyarság egyik érdemes vezetője a következő felhívást intézi a prekomuriei magyar lakossághoz:

A közelmúltban lezajlott képviselőválasztások alkalmával az SHS királyság német és román nemzetiségi kisebbségi tanácsát adták a kisebbségi jogaikhoz való ragaszkodásuknak, mert jogaik megvédésére képviselőket küldtek a képviselőházba.

Nekünk magyaroknak szintén ezt kell tennünk ha jogainkat meg akarjuk szerezni, ha azt akarjuk, hogy egyenlő jog és egyforma igazság érvényesüljön velünk szemben.

Az elmúlt választások nem adtak ráadott, hogy a magyarság megszerezze a parlamenti képviselőket s a magyar szavazók sok helyen olyanoknak adtak mandátumot, akik

ezt esetleg a magyarok ellen használják fel.

Jogainkat, amelyeket az alkotmány, a nemzetközi szerződések, s az általános emberi jogok parancsa szentesít, csak a parlamentben tudjuk megvédeni. Felkérjük ezért bácskai és bánáti testvéreinket, hogy a Magyar Párthoz való csatlakozását jelentsék be minden magyar aki jogait élvezni akarja és új hazájának loyális állampolgára kíván lenni.

A Magyar Párt vezetését pedig felkérjük, hogy vegye fel a küzdelmet a magyar érdekekért s a Bácsme gyei Napló útján tartsa fenn az összeköttetést az ország minden részén levő magyar kisebbségekkel.

A magyar testvérek pedig tegyék kötelességüké a Bácsme gyei Napló állandó olvasását s egymás közötti terjesztését. Ez a lap állandóan kimerítő közleményekkel szolgál az ország politikai, gazdasági és kulturális eseményeiről.

A hatóságokat, ha eziránt kételeyel volnának, meggyőzdöttjük a mi feltétlen loyálisunkról s kérjük, hogy ne akadályozzák a magyarság kulturális és gazdasági fejlődését, mert csak úgy lehet a dolgozó magyarság az ország értékes eleme, ha a dolgozó társadalomban sikerül számára a megfelelő helyet biztosítani.

Legenda

az elsőfoku iparhatóságról

Az emberek és emberi bűnök igen megsokasodnak. Az háboru irotta ugyan az embereket, de akik megmaradtak, nem éltek egymás mellett szeretettel ölték, üldözték egymást, megszaporodtak az bűnök és az bűnösök és rettenetes lón a nyomorúság. Az ember fának nem volt felét, hol lehajtaná, és nem va'a ganyája, amit magára öltön védekezésül az kegyetlen bűni szelek ellen.

Az városban, ki nevezeték hivatalosan és kötelezően Szuboticának szintén nem vala lenéig feltől. Az város szegény vala és piszkos, betegségben szenvedők valának orvosok és kenyér nélkül. Tolvajok loptak és gazdálkodók nem várták be az éjszaka sötétjét, hogy cimtblákát romboljanak össze. Az kenyér is nagyon drága volt, az kofák szemérmellenül sarcoltak és az üzerek garazdálkodást sem tudta és talán tán nem is akarta megakasztani senki. Soha nem vizsgálták az korsmdrosok drut és konvhit amelyek részt egyre szemérmellenőbbek, részint egyre piszko sabbakká levének. Olesó hus hig levének is nagy keletle lett volna, ha egyáltalán lett volna olesó hus, de semmi sem volt olesó, ellenben mindeneknek nagy dra vala.

Az utakon tobzódott a szerelem és a betegség és egyre nőtt az erkölcszetenség és az nyomorúság és az piszok és az rendellenesség.

Az policián aki nevezeték rendőrségnek pedig csak az akták nőitek és szaporodtak. És növekszik és szaporodik vala az adó is, akit fogcs korgatva fizetnének meg az szegény polgárok, akiknek szive telve vaia panasszal, az ajka pedig laljal.

II.

Mindenki igaz ember panaszkodék és várta a megváltót, aki halotta ből fel tudná támasztani a Rendet. Nyugalmat és Jólétet. Az emberi erkölcsök annyira eldurvulának, hogy senki sem vette zokn már azt a rettenetes bünt sem hogy az szatócok és trafkosok az boltjaikban nemcsak uszornyvetet és cigarettaszipkát árúsítanak, hanem újságokat is, akiknek mégis valami közük volna ahhoz, ami közönségesen kulturának nevezeték.

Olyan komisz és veszendő vaia az vilá, hogy jönnie kellett valchonnán az Megváltónak aki hozza az megnyuzást és megújodást. És a Megváltó, aki nevezeték ELSŐFOKU IPARHATÓSÁG-nak csakugyan megszületék és megyozovította az betegségeket, az dragságot, az nyomorúságot és az rendellenességnek minden egyes fajját. Nagy bátorság és nagy bölcseség szükségét le a megváltáshoz de a Megváltó aki nevezeték ELSŐFOKU IPARHATÓSÁG-nak, hator és bölcs vala, És elvégezte a munkát, amelyhez fogható nem volt ama po-

gány Herakles egyellen munkája sem. Elrendelte, ha ki dohányáruló tralikus, vagy liszikulár szatócok újságot is akar drulni, kerjen külön iparigazolványt.

Es boldogság és béke és megnyuzvds és öröm és jólét és megelégedés szakadt az városra, hi nevezeték Szuboticának. És az időtől fogva, aki az okosságot és az bölcseséget akard dicsérni a H.vatalt dicséri aki nevezeték ELSŐFOKU IPARHATÓSÁG-nak.

Dicsérjük mind is őt, feleim, kalaple- véve:

Haleluja.

Szantoy.

Elsikkadt generáció

Bukarestben a faji türelmetlenségtől, üzletes sovinizmustól túlfűtött temperamentumu, az elmaradt százesztendőktől konzervált egészséges és nyugatra induló román fővárosban, egy piszkos névtelen garniszállóban két fiatal tizenéves gyermek, névszerűen Juon Moldován és Fata Sebasam román állampolgárok öngyilkosságot követtek el. Reggelre a fiut holtan, a lányt eszméletlenül, egymást öelve, találták az ágyon, elvérezve. Mindkettő a jobb kéz úterét vágta fel.

Az emberi gyarlóság vadult paripája nagy irammal galoppozik az örület felé. A szemaforok előtt liába hintázik a vörös kérdőjel, a kultúra és a civilizáció kényelmes karosszéke kirepült az ember alól, az ösztön erősebb a szónál és a puha ólombetűnél és a tehetetlen marionetteket, — akik könnyelműen játszottak a rájuk bízott Pandora-szelencével, a tudással és a gondolat- tal — rohanást veszi a terra inkognita ezer lidérces mocsarába. Az Ismeretlen mindég csőstől zuditotta a bajokat a gyöngye nyakakba és a megszeppent ember ha — későn vagy korán — feleszmél, rémülettel keresi a fix pontot, amelyben megkapaszkodhatna.

A fiatalokat, szegény, megrontott, elkönnyelműsködött életű fiatalokat mindenki érteni akarja a saját sihedorkori tapasztalatai és bajai jórán. Az a két elveszett, román gyerek a Fata és a Juon is a háboru halottai, azé a háboru, amely a demoralizált béke eszendőiben még dühödtebben és elkeseredetebben pusztit mint 914-ben amikor hitte! és egészség- gel indultak a politika notórius fogvicsorgatóitól megszédült mezők, faluk és óvatos városok a gépfegyverek, az ágyuk és a drótszövény elé. A mai fiatalok, egy mesterségesen és tudatosan legyilkolt ifjúság megrókkant veteránjai...

O tempóra o mores! — sirjuk az ezeréves költővel az ezer esztendő keserűségét és azt hisszük botorul, hogy a ma erkölcsé romlottabb a tegnapiénál — mert az idő szekere elgörgött felettünk — pedig a pogány oltárok Anusai és Lygidi semmivel sem voltak különbek, jobbak mint a krisztusutáni kor szeretet- re áhító, de izgrága, verekedős Juonjai és degenerált idegzetű Fatai, akik az új de jai, kevésreményű generáció kétségbeesett előfutárjaivá avatattak 1923 áprilisán egy piszkos bukaresti garniszoba tétetthuzatu ágyán...

(t.)

Mécs László:

Szenvedni ke!

A'dott legyen a könny s a bánat,
Zord keresztredre bimbót csókolj
S úgy járd utját Kálváriadnak.

Az ég: a vágyak csillagboltja,
A boldogságra szomjas ember
vágyát erény, bűn el nem oltja.

A'dott legyen a könny s a bánat,
mert közel hoz a csillagokhoz
utján a szent Kálváriadnak.

Angyallá lesz ott minden árva
és szárnya nő s az ég kitáru
a vad latornak egy szavára.

Első palicsi cikke

a közeledő uborkaszezonnak

Palics!! Két felkiáltójellel, habár megérdemelne hármat is, hogy minél feltünőbb, minél felkiáltóbb legyen, hogy a figyelmet minél jobban magára terelje. Mennyi sok mindenre alkalmas ez az istenáldotta fürdőhely minden kellemes és kevésbé kellemes tulajdonságaival. Mennyi sok jót tesz az embernek, egészségesnek, betegnek egyaránt, azt talán ez a mai hálátlan világ nem is tudja eléggé méltányolni...

Mélyen tisztelt olvasó, amikor ezeket a reklámizű bevezető sorokat a három egymás után következő pontig elolvastad, bizonyára azt hiszed, hogy ezek csak azért íródtak, mert Subotica város mint fürdőtulajdonos lefizetett. Ne hidd azt, a város nem adott érte semmit, még csak egy fürdőjegyet sem, és csak azért kerültek papirosra, mert Palicsot szeretem, mert megérdemli, hogy minden ember szeresse ezt a kellemes kis, fenyvesekkel és cserfalomokkal felcícomázott fürdőhelyet. Tudom, nyájas olvasó, hogy te is szívesen járkálsz Palicsra, hogy te is alig várod azt a napot, amikor kedvedre sétálhatsz az árnyas utakon, magadban, családi körben, vagy meghitt, törvénytelen kettősben és bizonyára eszedbe sem jut arra a félórás kálvária utra gondolni, amit a törvényeségi palotától a főbejáráig villamoson megteszel, sőt talán már az is a fejedben motoszkál, hogy a szezonra, vagy legalább is a félélszezonra egy csinos kis, nyugalmas odut bérelj husz-harminc ezerért, ahol családoddal együtt igazán kiélvezheted a nyaralás minden kellemességeit.

Tudom, felebarátom, hogy te ezekre már mind gondolsz és látod az újságíró, akinok ilyen fantasztikus tervek nem születnek meg agyában, de nem is születhetnek, mert hiányzik hozzá az a bizonyos husz-harminc ezresecske, amin egy kis butorozott nyaralószobácskát bérelhetne. Mégis többet köszönhet Palicsnak, mint te a térzenéitől egészen a közszenygyógyításig, sőt jóllehet, talán nincs is annyi ideje, hogy néha-néha az árnyas lombok közé menekülhessen a julius nap forrósága elől. Hogy hogyan lehet az, majd rögtön megtudod.

Tudod, kedves felebarátom, amikor a palicsi szezon megkezdődik, vele egyidejűleg egy másik szezon is kezdetét veszi, amit uborkaszezonnak neveznek. Amikor beköszönt a meleg idő, a tikkasztó forróság, akkor beköszönt az eseménytelenség szezonja is. Ilyenkor a szegény, melegtől átfűtött újságíró hiába szaladgál az egész városban »anyag« után, hiába rózza a városháza néptelen folyosóit, hiába rohan a törvényszékre, tárgyalási szünet van, mert mindenki Palicson nyaral, mindeki nyakig lubickol a tó zavaros vizében. Anyag pedig kell, minden nap, kérélhetetlenül, ilyenkor tehát nagyszerű mentőszó Palics. Suboticán alig akad újságíró, aki nyáron, uborkaszezonban, legalább két-három palicsi cikket ne írna. Mert Palicsról lehet írni mindenkor és sokat, ha másképp nem, gondoskodik arról a fürdőigazgatóság. Gondoskodik arról, hogy lehessen írni a magas fürdőtermi árakról, a poros palicsi országutról, gondoskodik a villanyigazgatóság is, hogy lehessen írni a villamosközlekedésről, de legfőképpen a közönség gondoskodik, hogy állandóan raktáron álljanak intím fürdőletykák, hogy lehessen írni azokról a pofonokról, amik a strandon szoktak néha-néha elcsatanni, sőt akadnak áldozatkész újságírók tisztelő emberek, akik készek egy kissé belefulladni a vízbe is, ami elvégre őket is népszerűsíti.

Üdvözlégy Palics, most az uborkaszezon közeledésekor. m. d.

SZABÓ LŐRINC:

Virágzene

Enyém volt s mégse enyém ma,
enyém ma is, és idegen;
lelkében lelkemet őrizi
s méhében a gyermekem.

És nézem és sohse látom,
mert fény, felhő, remegés;
virágzene: szöba fogni
tulsok és tulkevés.

Virágzene, érthetetlen
ki tudja: szeretem-e?
Az élet illata, zengő
fény- és illatzene.

Enyém volt s mégse enyém ma;
szeretöm és gyermekem, és
ha megdőlök előtte a lelkem
rejtett belső remegés.

Enyém volt s mégse enyém ma,
enyém ma is, és idegen;
lelkében lelkemet őrizi
s méhében a gyermekem.

Gizuskám édes...

Boesáss meg, nem tudtam hus-
vétára irni. Nagy, magasztos ünnepet
ült az egyház, a nép. Egy álló hélig
márkirozta a gyászt. Nagyhete volt
az emberiségnek — nem bírtam irni!
Virágvasárnap ezer és ezer gyer-
mek hozsonnázott szentelt barkáival
a kezében. Diadalmas volt ez a
menet, mint egy látomás, mint a
gyalogok kara az Ur körül és gyászos
volt ez a menet, mint gyónás által
megszabadult bűnös temetése. Én
nem bírtam irni... Bűnöm az
égig kidit: nekem ünecs ünnepe
többé.

Pedig mennyi örömet hint a
gyásznak ez a hete a vakációt élvező
sok-sok kis didk szívében! Ott
volt a hazasiető, hemzsegő élet a
vonaton. A kis szemek villogása, a
boldogság pirosló rózsái az arcokon
— a közelgő anyai csók — a sze-
retet minden gyöngédsége a szívek-
ben — a sok, semmitmondó, mégis
értékes meleg szavak — oh, hét
nem lehetett irni, Gizuskám, édes.

Tudom, vidatok nagypénteken
mindenki iekétét öltött, a nagy-
lányok »eresztette« hajjal zárdó-
hóltak a szent sirhoz. Az öregasszo-
nyok térdencsuszva hullatták re-
ményt, mulandóságot sirató köny-
nyeiket, mert meghalt Jézus Krisz-
tus a kereszttán, hogy megváltsa a
világot. Oh, mennyire szerette az
emberiséget, hogy még meghalni is
képes volt értük!

Meghalt! Tisztába volt a halál
minden borzalmát magába záró iró-
zatával. De feltámadt. És én tudom,
hogy nálatok nagyszombaton teli
torokkal énekelték: Feltámadt Krisz-
tus e napon, — nem tudtam irni, Gi-
zuskám!

Nálunk is bégetett a husvéti bá-
rány, de nem volt, aki eljászadozott
vele, nem volt, aki elstratta, mert
levágták. És tele voltak a kirakatok
csokoládé-nyulakkal, tojással, cu-
korrall. — Minden házba elvitt a sze-
retet belőlük néhányat, — mint ne-
künk is hajdan, — az izgatott ke-
zekkel elkészített kis fészkekbe, —
nem bírtam irni Gizuskám!

Azért miattam ne aggódj, ha nem
is hallottam a zugó harcig hívását
a husvéti misére, — én nagyon, na-
gyon nézem, hogy élek. Hogy tudok
már évetni! Nincs fogalmad, meny-
nyit lehet a fájdalomtól kivevni!
Ugy ki lehet mosolyogni, ugy tul le-
het kiabálni, ugy el lehet néha nyom-
ni, ugy félre lökni, ugy kizokogni.
Állandóan foglalkozni vele, elhelyez-
ni ide-oda — így-ugy, — üldözni,
magadba szívni, hogy na most raj-
ta! Azután elaludni és reggel hús-
gesen felébredni vele. Néha olyan
szelid, hogy szinte megszokod, szin-
te elsimogatnád, hogy pihenjen így,

— ne lárnozson, ne kiabáljon...
Hát elmúlt a husvét is. Siet az
idő. Alkot, rombol. Nagy teher a
vállán, csak az emlékeket szórja el
maga mögött az élet alajába, mely-
ből hol illatos virágok, hol a bánat
sötét könnyei burjánzanak.

Vége a vakációnak is. Apró kis
ajkak tanulják tovább a hittant:
Tiszteld apádat és anyádat, hogy
hosszu életű légy a földön. — hát
ezért, ezért nem irtam én neked,
Gizuskám.
R. Végh Vilma.

GAZDASÁGI ÉLET

A tornyospusztai
kukoricakiállítás

A kontinensen az első kukoricaki-
állítást 1914. tavaszán, Budapesten
tartották meg. a tornyospusztai a
második. helyi jellege mellett is or-
szágos jelentőségű kiállítás. A buda-
pesti országos kiállításon 830 kiál-
lító volt, ezek közül a bácsmegyei
gazdasági egyesület csoportos kiállí-
tásában résztvett 165 gazdaköri tag
és a gazdafaják közül 13 versenyző
3 községből. Tornyospusztáról 12
gazda, akiknek legtöbbje díjat is
nyert a kiállításon.

A tornyospusztai kiállításon 175
kiállító vett részt több fajtaival. A
bírálat a budapesti mintájára tör-
tént: természet egy katasztrális hol-
don, fajtisztaság, fajazonosság, csö-
vek egyenletessége, csövek alakja,
hosszusága, benőttsége a csucs vé-
gén és az alsó végén, a magréteg
mélysége a csövön, a mag egyfor-
masága, alakja színe, a magorok
egyenletessége, a sorközök alakúsa,
csutka és magarány. A legtöbb
pontot, 100-ból 69-et Homolya Orbán
kapta.

150 dinárt kapott: Homolya Orbán
és Pearszki Milutin.

125 dinárt kapott: Zabos Mihály,
Döme Mihály, Gombos Lajos, Pus-
kás Sándor, Gere István, Puskás
Vince, Matuska Péter, Zabos Má-
tyás, Kopasz Ferenc öröksei.

75 dinárt kapott: Kadván Mihály,
Homolya Orbán, Zabos Péter, Gere
Gábor, Vörös Simon, Szeles Mátyás,
Ujházy Lajos, Baráti István, Hui-
nák József, Bass Vilmos, Körösy
Mihály, Nagy István.

50 dinárt kapott: Eke Károly, Ho-
molya M. János, Töröcsk István,
Horthy András, Deák Kálmán, Do-
bokay Gergely.

30 dinárt kapott: Papp Frigyes.

20 dinárt kapott: Pataky János,
Kadván Nándor, Homolya Lajos,
Farkas Péter, Gubik József, Kadván
Dezső, Zabos Mihály, Homolya Gé-
za, Gere Antal és Puskás Vince min-
taszerű csíráztatási próbákért 25-25
dinárt kaptak a gazdafaják versen-
yájából.

A kiállításon a kemény, üvegsze-
mü csucos és tompahegyű korai al-
földi kukoricák domináltak. Kielégi-
tő fajtisztajelleggel így szintén meg-
felelők voltak az alsó csínaintinó
és putyifajták is. A lófoguak 5-6
fajtában nem fajtisztán és nem is
egyenletes csövekkel voltak képvise-
elve. A keresztezésekben főleg bán-
kúti, sampion, prayre- királynője és
és a vörös lófogu fajtára találtunk.
Hogy a lófogu fajták Tornyos-pusz-
tán nagyobb mennyiségben és jobb
minőségben bevezetve nincsenek,
annak az oka, hogy az ottani
gazdák legtöbbször kukoricatartóba
vetik a búzát s így a korábban erő-
keményszemű fajtákat termelik. A
lófogu fajtákból egyenletes kevés
csutka tartalommal bíró csöveket
Puskás SHS 16-os számú alföldi és
champion keresztezésből találtunk
(egy cső 917 szemet adott). A kiállí-
tásból levont tanúságok: a kiállítás
megfelelő szakavatossággal köny-

nyen áttekinthetően volt csoportosít-
va s így mintául szolgálhat a jövő-
ben rendezendő ily kiállításoknak.
Hogy teljesen megfelelő anyagot
kapiunk a kiállításához a kiállítandó
csöveket még össze kukoricafosz-
táskor kell kiválogatnunk. A rendez-
endő kiállításokba fokról-fokra be-
állítandók mindazon törekvések, a
melyek a kukoricatermés fokozását
célozzák.

Az ily törekvések: nemesítés (ke-
resztezés, fertőzés), különféle mi-
velési módok istálló- és műtrágyá-
zási kísérletek, a kukorica kártevő
rovarai és gombái s az azok elleni
védekezés, újabb kukoricamivelési
eszközök, az egyes fajták tápanyag-
tartalmának vegyelemzése stb.

Néhány szót még az egyéb vető-
magvak kiállításáról. Itt Puskás Sán-
dor vezetett hosszú évek óta neme-
sített kukoricájával, babfajtaival,
édeshagymájával, magyarkincs és
rózsaburgonya keresztezésével. Ro-
mániából hozott réti perjéjével és
zöldségével. Zabos Péter kiváló
mezőhegyesi és Székácsbuzát állított
ki. Rudics Ferike mintagazdaságuk
elsőrendű vetőmagjaikat állította ki.
Többen állítottak ki gonddal tisztí-
tott mohar, köles, rozs, árpa, zab,
mák és a többi magvakat.

I. J.

A következő felvilágosító sorokat
kaptuk:

Sajnálattal értesülünk hogy az áprí-
lis 4. számban a »Tornyosi kiállítás«
című cikkben, téves információk foly-
tán Rudics Ignác nagybirtokos ur arc-
képe is belekerült. Nevezett a rendező-
bizottság jelentése szerint a kukorica-
kiállítást még arra sem érdemesítette,
hogy kukoricát küldjön be a kiállításra,
s így annak megszervezése vagy előbb-
re vitele érdekében sem tett egyetlen
lépést sem.

Gizinger Lajos gazdaköri titkár lett
volna méltó arra, hogy arcképét lekö-
zöljék mint Puskás elnök egyedüli
segítő társát, akiknek köszönhetjük a
szép kiállítás megteremtését.

Igazságtalanok lennénk, ha meg nem
emlékeznénk Pataki János, Gere István
és Kadvány Mihály kisgazdák lelkes,
önzetlen munkásságukról Puskás Aran-
ka k. a.-ról, aki betanította zongorán a
gyönyörű dalokat és végre Gere Ist-
vánt, Vörös Simont, Keceli Gáborné
urnókról, akik a termék díszítését mű-
vészi érzékkel megcsinálták.

Tavasza a gazdaságban

Új termelési kísérlet, amelyen minden
gazda nevet

A tavaszi meleg teljes erejével
beköszöntött — megindította a ve-
getációt, a víztől meg nem semmisí-
tett gabonák zöldülnek és a mun-
kákész, — ha ezerannyi volna is —
munkát találna, mert a tavasz meg-
készt. Nem gondoltak arra, hogy
most munkaidőben mennyire csök-
kenti a termést és mennyire rongja
a valutát, hogy a sok ezer és ezer
ujoncot most hívták be kiképzésre,
miáltal a gazdavidág óriási károsó-
dást szenved, holott a katonai ki-
képzést aratás után is el lehetett
volna végezni, amikor a munkás-
osztály a télirevaló kenyerét már
biztosította.

A szőlőnyírásra, metszésre sincs
elég munkákész, de hát a metszés-
sel nem is tanácsos sietni, miután
a hosszas meleg és esős idő alatt a
betakart szőlőkben a rügyek legna-
gyobb része megieketedett, tehát a
szüreti kilátások igen rosszak és a
termelők nem is igen iparkodnak
boraiktól megszabadulni.

Mint érdekes különlegességet kö-
zölni kell a gazdavidággal, hogy a
horgosi szekvesztrált uradalomnak
azon futóhomok részletén, — 800—
1000 holdon — hol a talaj soványsá-
ga, elhanyagolt volta miatt még
csak rozs és krumpli sem termelt
már vagy nyolc év óta, most cukor-
répát akarnak termelni — műtrá-

gyával. Ha ugyan nem sodorják a
bőjti szelek nemcsak a magot, de
még a homokot is a harmadik ha-
tárba sodorják. A gyöpös, tarackos
homokot — mit a volt bérlő a kor-
mánybiztosi gazdálkodás folytán
sem nem művelt, sem nem trágyá-
zott — macskalovakkal fölkarcolták
— most cukorrépa termelésre szá-
mitják s napi 100 koronás napszám
ígéréssel. A jó talajon is őszi mé-
lyítésben kell részeltetni cukorrépa
alá a talajt, de ők napszámos lovak-
kal adták meg annak az alapos kar-
colást. Szobonya Bertalan.

PATRIA

szérumtermelő
intézet
Subotica
Telefon 60.

Szállít mindennemű
szérumot
és oltóanyagot.

Díjtalan körmegállapítás
és felvilágosítás.

Egy üveg Elsa-fluid
3 üveg sóborszeszt
pótol!

Az összetétele teszi!

A Feller-féle Elsa-
fluid gyógynövények, vi-
rágok, gyökerek és leve-
lek legerősebb kivona-
taiból, legfinomabb bor-
párlattal való összeté-
lének köszönheti, hogy
25 év óta számtalan
ember a világ minden
részében hangoztatja,
hogy az Elsa-fluid anyai
fájdalmat megszüntet és
a rossz napokban jó-
barátunk. Vannak fájd-
almi a végtagokban?
A hátában? Fogfájá-
sai? Náthája? Gyenge
vagy kimerült? Tulságosan érzékeny?
Akar egy jó ápolószert a fogainak, a
foghusnak, az arcnak és a fejbőrnek?
Akar minden esetben egy megbízható
házi szert? Kísérlelje meg az eredeti
Feller-féle ELSA-fluiddal. Csakhamar
Ön is azt mondja:

„Ez a legjobb:
amit valaha próbáltam!”

Sokkal erősebb és kiadósabb, mint
a sóborszesz, a legjobb ilyenmü szer.
Keresse az Elsa-fluidot az összes szakma-
beli üzletekben, de kérje csakis a valódi
Elsa-fluidot Feller gyógyszerésztől. Ára
csomagolással és postaportóval együtt
előleges fizetés vagy utánvétel mellett:

3 dupla vagy	1 speciális üveg	24 dinár
12 " " "	4 " " "	84 " "
24 " " "	8 " " "	146 " "
36 " " "	12 " " "	207 " "

Ezekhez az árakhoz ezidőszent 5 százalékos pótdíjat kell számítani. A leveleket így kell címezni:

FELLER V. JENŐ gyógyszerész
Stubica donja Centrale 185. sz.
(Hrvatska.)

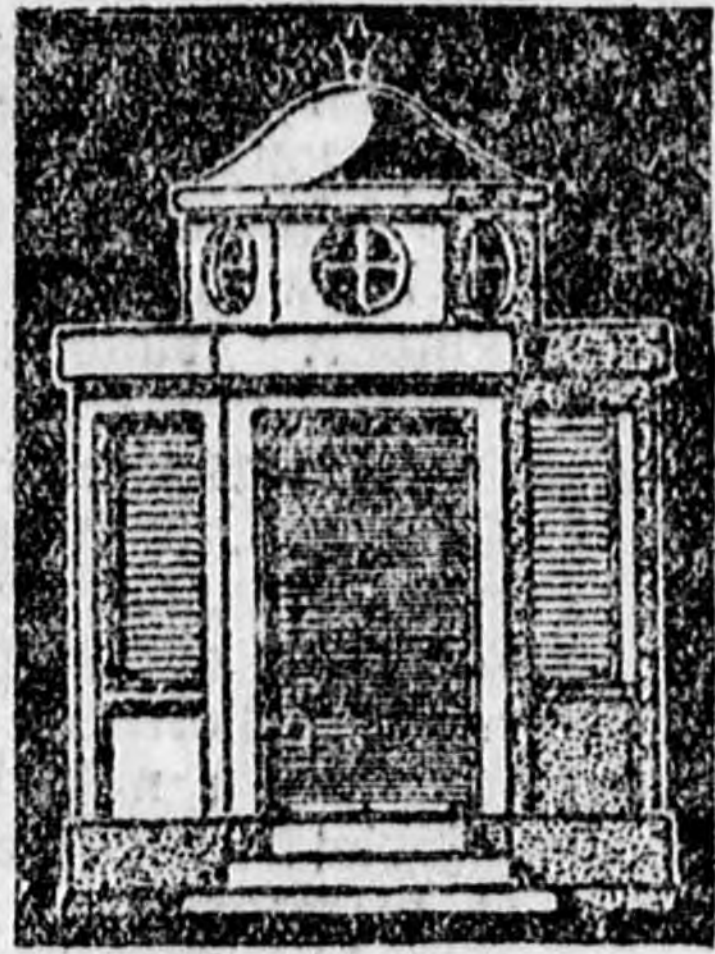
Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

A ZAGREBI MINTAVÁSÁR LÁTOGATÓI

ne mulasszák el az alant felsorolt beszerzési források raktárát megtekinteni

Az „INTERREKLAM“ r. t. Zagreb Ilica 21 és Jurjevka 31. Tel. 1-73, 21-65
kollektív hirdetései:

A mi pavillonunk

A II. zagrebi mintavásár alkalmával
ne mulassza el kiállítási pavillonunkat
megtekinteni

BRÜDER VIDAKOVIĆ

acél- és fagörredőny, mindennemű roletta,
napvédősátor, Bostwick-rács és épület-
asztalos és lakatoscikkek gyára

Iroda: Zagreb Ilica 40.

Gyár: Zagreb Lascinščak. Telefon 4-29, 23-19

Kézműárak

csehszlovák és olasz gyártmány
legolcsóbban beszerezhető

Fischer és Pollak

Ilica 8. Zagreb az udvarban

A ZAGREBI MINTAVÁSÁR LÁTOGATÓINAK FIGYELMÉBE!

A legjobb német varrógépgyárak
KAISER

NEUMANN

VESTA

vezérképviselete:

EM. FISCHER, ZAGREB

Jurišićeva 6.,

hol minden rendszerű gép gyári áron,
legolcsóbban beszerezhető. — Elsőrendű
„PUCH“ és német kerékpárok, GOTH-
NIA Extra-Prima és egyéb elsőrendű
külföldi pneumatik, kerékpár és varrógép-
alkatrészek, football-labdák a legolcsóbb
napiáron nagyban és kicsinyben
állandóan raktáron

KEZMŰÁRUNAGYKERESKEDÉS

BRAĆA FRANK, ZAGREB

FRANKOPANSKA ULICA 6 :: EZELOTT TOVARNIK (Szerémség)

Josef Wagner junior
**Crvena, Voda (Mährisch-
Rotwasser) gyárának**
vezérképviselete
és ierakata

Szaküzlet!

butorszövetek, plü-
sők, szövetek, roletta-
és matracgrádli lő-
szőr, afrik, butor-
rugók, továbbá min-
den egyéb kárpitos-
kellék. Nagy választék,
eredeti gyári áron

I. Omerzo i drug
Zagreb

Petrinjska ulica 3.,
az udvarban. Telefon 12-83
Nagyban és kicsinyben!

„BUTONIA“ D. D.

tvornica dugmeta, roznih i metalnih proizvoda

Telefon 12-93. ZAGREB Horvatsanska cesta 29.

GYÁRT: Gombokat, fésűket, cigarettaszipkákat, lószerszámokat, butorvasalást
és beretváló eszközöket.

VÁLLAL: Fémöntést, nikkelezést, rezélést, forrasztást, sajtolást, huzagolást,
stancolást, esztorgályozást.

VESZ: Ócska fémek, packfogot, rezot.

Kötélárak

Zsineg

Zsákok stb.

legolcsóbban kaphatók

KONOPJUTA

d. d. za promet konopljenih proizvoda
i vreća, Zagreb, Trenkova ulica Nr. 5.

Telefon 19-80.

Kiállítási hely:
313. sz.

Kazángyár

és mindennemű rézárak gyártása

Állandó kiállítás!

Pálinkafőzőüstök gyártása, nagy
pálinkafőződékek teljes berendezése.
Felelősség mellett vállal minden
szakmabeli munkát. Gyártás leg-
tökéletesebb minták alapján.

Miloš Zagorac, Zagreb

most Ilica 152. (ezelőtt Ilica 170)

Okvetlenül látogassa meg
Adler, Borović és Neusser
kézműárunagykereskedés
bámulatosan gazdag raktárait.
Zagreb, Jurišićeva ul. 7.
Telefon: 1-38

„VAGA“ D.D.

za proizvodnju i trgovinu vaga
i utega po sistemu i patentu
Schember

Zagreb, Savka cesta 25

Telefon: 14. Táviratcim: VAGA

Vállalja

minden rendszerű mérleg
javítását és szerelését

Dus raktár!

ELEVATOR D. D. ZA KEMIJSKU INDUSTRIJU ZAGREB, KUKOVIĆEVA ULICA 30.

„ESA“ kozmetikai cikkek gyára

továbbá a következő gyógy- és technikai újdonságok vezérképviselete

Elevator Radium-sóborzaszesz Eau de Cologne folyékony tubusokban

Scherk — Berlin — Newyork illatszergyár

az amerikai Nento-Twin zsebinhalator, egyszersmind migrénpálcika nátha és
fejfájás ellen.

Műszaki osztály:

Mindenféle pecsétviasz

Ez a gyártási ág legújabbban teljesen modernizálva.

Minőség kifogástalan és az ár 30-40%-kal olcsóbb mint a
használt minőségű külföldi ár.

Ulica Račkoga 9.
(Sajmište)
Telefon: 17-38

TEXTIL D. D. ZAGREB

Táviratcim: LIXET

Saját palota
A zagrebi min-
tavásár mellett

Feltűnést keltő gazdag kézműáru raktár

M. B. Neumann Söhne,

Állandóan raktáron

Dvur-Karlovi főlerakata

Liliom vászon

„Cosmos“ svájci gyárt-

Angol és cseh vászon

mányok, opál és etamin

gyár St. Gallen

hosenzeug, zefir,

kizárólagos eladása

ágygarnitúrák stb.

Nagy választék legfinomabb férfi és női szövetekben.

SAKK

Rovatvezető: **Maróczy Géza**

79. számú főladvány.
Massman W.-tól.

Sötét: Ke8. (1).
Világos: Kc8; Bd1; Hg8 és h7 gy: g7 és h6 (6).
Matt három lépésben.

79. számú játszma.

Játszották a City of London Chess Clubban 1923. március hó 21-én.
Világos: **Maróczy**
Sötét: **Colman E.**

1. e2—e4	c7—c5
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. d2—d4	c5×d4
4. Hf3×d4	d7—d6

Helyesebb a fejlődés a királysárnyai tisztekkel, sötétnek arra kell törekednie, hogy a világos vezérhuszárt fejlődésre kényszerítse mielőtt e2—c4 történhetik s így a »c3« pontot a nyílt »c« vonal fölsoarakozó bábok és a g7-re kerülő futó koncentrált tűzvonalába tartsa, a szöveglépés után a »c« vonal c4-el elzáratik.

5. c2—c4	g7—g6
6. Ff1—e2	Ff8—g7
7. Fc1—e3	Hg8—f6
8. Hb1—c3	elsáncol
9. elsáncol	Fc8—d7
10. f2—f3	

Világos a játék súlypontját a vezérsárnyra tereli, a szöveglépés előkészítése a világos vezérhuszár aktivitásának.

10.	Ba8—c8
11. Ba1—c1	

Ez a bástyalépés nem a leghelyesebb, a bástya sokkal jobban állott a1-en a természetes folytatás Vd1—d2 volt.

11.	Hc6×d4

Aránylag a leghelyesebb, mert más lépésekre a világos huszár vizsgálód b3-ra.

12. Fe3×d4	Fd7—c6
13. Vd1—d2	b7—b6

Az a7 gyalogos előbb-utóbb védelemre szorul, a7—a6 után a b6 pont válik gyöngyévé, a szöveglépésre viszont az »a« gyalogos rohama a veszélyes.

14. b2—b4	Vd8—d7
15. a2—a4!	Bf8—d8

Az a4 gyalogos nem volt üthető, mert 16. Hc3×a4, Vd7×a4 után világos 17. b4—b5-tel a sötét vezér elfogását tervezte, ami csakis tisztvesztés árán védhető.

16. Bc1—a1	

A bástyalépés igazolja megígyezésünket világos 11. lépésénél.

16.	Bc8—a8
17. a4—a5	b6×a5
18. Ba1×a5	a7—a6
19. Bf1—a1	Fc6—b7
20. Hc3—d5	

A hadállás nem könnyű, világos jobban áll, de sötét úgy látszik ki-elégítően védekezik, a szöveglépés az egyetlen mód valamit kihozni az

állásból. Hibás volna 20. Hc3—a4 a lehetséges Vd7—c6 s esetleges Hf6×c4 stb. miatt.

20.	Hf6×d5
21. c4×d5	Fg7×d4+
22. Vd2×d4	Vd7—c8
23. h2—h4	f7—f6

Nem helyes, jobb volt Bd8—d7 s azután Bd7—c7 s bástyacserére törekedni, a tett lépés fölösleges óvatosság.

24. Ba5—a3!	Vc8—c2

Ez a jónak látszó lépés végzetes következményekkel jár. Sötét csakis Ba3—a2-öt vette számításba s az erősebb Fc2—d1-et nem várta.

25. Fe2—d1!	

A nyerő lépés, mely megszerzi a »c« vonalat a világos tisztek számára.

25.	Vc2—c7
26. Ba3—c3	Vc7—b8
27. Vd4—b6	Bd8—c8
28. Ba1—c1	Bc8×c3
29. Bc1×c3	Kg8—f7

Sötét látja veszét s időzavarban is lévén a gyors halált választja. 30. Bc3—c7, sötét föladta, Fb7—c8-ra Vb6×d6 nyer.

SAKKHIREK

Rovatvezetőnk a liverpooli verseny előtt, Colman E. erős amateur játszóval játszott egy kisebb metchet négy nyert játszmára az eredmény az öt első játszma után végleges volt, mert rovatvezetőnk megnyerte az első kettő játszmát, a harmadik döntetlen lett s utánna ismét kettőt nyert s így a szükséges pont számot megszerezte.

Simultan játékban is páratlan eredményt ért el a londoni sakkzók ellen, így **Hampsteadban** hat egyidejűleg játszott tanácskozási játszmából, hol minden táblánál a kör legerősebb játszói közül 3—3 tanácskozott megnyert háromt s döntetlenné tett háromt, ugyanitt egy szimultán mutatványa 20 nyert és 5 remissel végződött.

A **Brixtoni sakkkörben** is játszott hat tanácskozási partit egyidejűleg itt a City of London sakkör bajnoksapatából hat játszó tanácskozott 3—4 körtaggal ellene, az eredmény öt nyert és egy remis. A **Battersea** sakkörben 19 játszmából megnyert 16-ot s döntetlenné tett 3-mat.

A North of London körben nyert 19-et s döntetlenné tett 8 játszmát. A **Young Man's Association** körben nyert 14-et, döntetlenné tett 2-öt. Így tehát 99 játszmából nyert 77-et és döntetlenné tett 22-öt, a mutatványokat veszteség nélkül fejezte be, dacára annak, hogy minden alkalommal váltakozva világos és sötét bábokkal játszott ellenfelei ellen.

* **Fejtőnkhez.** Főladványunknak két megfejtése is van s így nem korrekt.

Rejtvény.

A helyesen megfejtők között értékes könyveket sorsolunk ki.

A **Bácsmegyei Napló** husvétii számában megjelent rejtvény helyes megfejtése:

Fajlentartás.

Helyesen fejtették meg tizenötön. A kitűzött könyvjutalmakat elnyerték:

1. Szilágyi István Subotica.
 2. Fixmann Kálmán Beograd, Skopljanska-utica 12.
 3. Demkó Sándor Senta.
- A husvétii számban közölt gyermekrejtvények helyes megfejtése:

1. Feltámadás.
2. Csak egy kislány van a világon.
3. Bácsmegyei Napló.
4. Olvassd minden nap a Bácsmegyei Naplót.

A következő megfejtések érkeztek be hozzánk: 1. Buzás Béci Pacsir. 2. Kunetz Kató Subotica. 3. Schreger Lili Subotica. 4. Fettesheimer Gizella Stari-Sivac. 5. Gombó Jolán Topola. 6. Malter Ernő Subotica. 7. Varga Károly Subotica. 8. Mara Öcsi Beeskerek. 9. Lányi Ági Subotica. 10. Erdélyi Ernő Horgos. 11. Hauer Évi Senta. 12. Nagy Béla Obecse.

Öt dinár portó és csomagolási költség beküldése ellenében minden megfejtő egy gyermek-képeskönyvet kap.

Szerkesztői üzenetek

Orvosmunkatársunk üzenetét jövő vasárnapi számunkban közöljük.

F. J. Novivrbas. Anélkül, hogy egyéni képességeit, nyelvtudását stb. ismerők nem merünk egyetlen államot sem ajánlani, ahova kivándorolhat, s nagyon nagy könnyelműségnek tartjuk, hogyha minden előzetes tájékozódás és ismeretség nélkül veszi kezébe a vándorbotot. Ma majdnem az egész világon nagy munkanélküliség van, a mi valótánk oly rossz, hogy külföldön nagyon sok pénz kell ahhoz, hogy kivárhassa, amíg elfhelyezkedik valahol.

Cz. D., Ada. 1. Ha ön optált s elköltözése előtt megnősült, felesége az ön állampolgárságát követi, tehát önnel együtt elhagyhatja az országot. 2. Ingóságait, amennyiben igazolja, hogy elköltözik, vámentesen viheti el. 3. Érettségi bizonyítványáról másodlatot kiállít a subotcai felsőkereskedelmi iskola igazgatósága.

Bicikliző. 1. Sem a világ körülgyaloglására, sem körülbiciklizésére tudunkkal, nincs díj kifizetve. Azok, akik ilyenre vállalkoznak, vagy passzióból, vagy fogadásból indulnak el. 2. Nem tudunk róla és nem is tartjuk valószínűnek, hogy az amerikai egyesület államokbeli vállalat innen úgy akar munkásokat toborozni, hogy a munkások kiutazási díját megfizeti. Ellenkezőleg, Amerikában a beutazás szigorú tilal-

makhoz van kötve. Forduljon talán francia levélben egy-két amerikai állam beográdi konzulátusához s ott felvilágosítást kap, hogy államukban hol és milyen munkaalkalom van. 3. A kért lap-példány rendelkezésére áll, kérjük azonban pontos címét közölni.

202. A debellácsi tombola-botrány annyira jelentéktelen ügy, hogy hírlapi közzétételre nem alkalmas.

B. Ferenc Subotica. Méhészeti közleményeink egy időre azért maradtak abban, mert az újonnan megjelent »Vajdasági Méhészeti Lapok« című stari-becejeji lap az itt lévő magyar méhészek érdekeit tökéletesen kielégíti.

R. Gy. Amennyiben nyilvános iskola s az iskolában lévő tanítói lakás bérletét egyáltalán fel lehet mondani, erre nézve is a törvényes felmondási idő 3—6 hó a határidő. A háziulajdonos által április 24-ikére küldött felmondást ne vegye tudomásul.

R. S. Csúka. Grafológiai vizsgálat céljaira olyan írást kell küldeni, amit nem direkt erre a célra írnak. Régebbi levelet, amelyben öntudatlanul nyilatkozik, meg írójának jelleme. 2. Schermann — mint többször megirtuk — a neki beküldött levelek grafológiai vizsgálatára nem vállalkozik. Ő prima donna, aki csak vezető szerepeket játszik.

F. I. Novisad. Kultúregyesület alapszabályait hivatalos nyelven, három példányban, a polgármesteri hivatal útján a belügyminisztériumhoz terjesszék be jóváhagyás végett.

Március, Zagreb. Írói készség van benne. Kérünk esetleg valami rövidebb és más természetű dolgot.

Szocializmus. Időközben megjelent cikkek következtében megszűnt az aktualitása.

Friss

fényképészeti

cikkek

Haufl, Agia, Verax, Mimosa, N. P. S: Satrap Cellotix stb. érkeztek és

szakfényképezésnek eredeti gyári áron kaphatók

Tenner optikus-nál

Subotica, Kr. Aleksandrova u. 11

Vidéki rendeléseket azonnal, jól csomagolva pontosan intézzük el! 5928

Csak 1000 dinár

egy öltöny divatos nyári ruha

mérték szerint a legelegánsabb kiviteiben. Tisztelt vevőim könnyedségére heti előleges 100 dinár esetleg havi 400 dinár lefizetésre is. Nagy választék finom külföldi szövetekből. 244

NÁVAY ISTVÁN

uridivat szabóüzletében

Subotica, Somborszki put

Nagytemplom mögött Dr. Kiss ügyvéd házában

A ZAGREBI NAGYVÁSÁR HIRDETÉSEINEK FOLYTATÁSA

A legújabb
TAVASZI
és
NYÁRI

SZÖVETEK

nagy választékban megérkeztek

Adler & Büchler, Zagreb
Preradovićeva ulica 2.

Telefon szám: 26—56

Táviratcim: Štofova Zagreb

A zagrebi mintavásáron a kereskedelmi pavillonban a 302. számú helyen

I. Reiner, Zagreb

Nikolićeva ul. 14

Telefon 23—55

Harisnya és keztyü szaküzlet

Állandó dúsan felszerelt kötött- és szövött-áru raktár ::: Szolid árakl ::: Gyors kiszolgálás!

Nagy raktár D. M. C. árukban, továbbá mindennemű

KÖTŐ- és SZÖVŐPAMUTBAN, ugymint Aida, Ada, Maria, Aiba stb. ::: JUMPER-selyem és pamut GOMBLYUK-selyem stb.

FERDO SCHWARTZ I DRUG, ZAGREB

TELEFON: 2—55

ILICA 45.

TAVIRAT: ŠVADRUG

Füves iparosoknak és gazdáknak!

Kérjen felvilágosításokat és árajánlatokat!

Nagy megtakarítás benzinnél

a monopol-illeték megfizetése nélkül.

Benzin raktár

Vrapčeban — Zagreb mellett. —

I-a kétszer tisztított petroleum.

Gázolaj.

Mindenfajta amerikai ásványolaj és hengerolaj.

Auto-olajak.

Tavotzsirok és paraffin

a legmérsékeltőbb napi árban.

1867

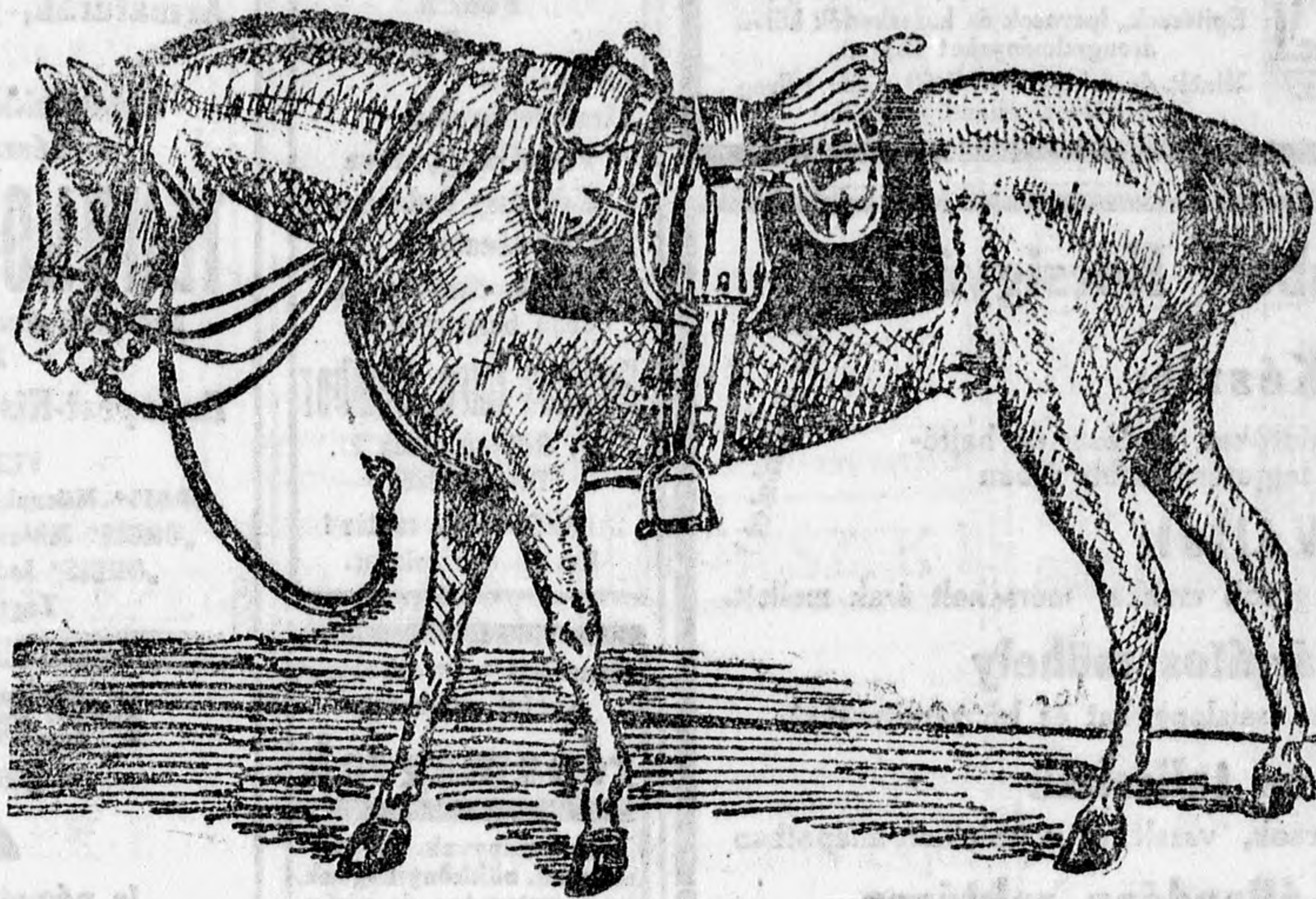
Tűzifa eladás 1378
ab vagon Jankovci (Vinkovci mellett) elsőrendű
csertűzifa
80% hasáb, 20% dorong
nagyban és kicsinyben. — Aki tűzifaszükségletét idejében és olcsón fedezni akarja, forduljon
M. Balling fakereskedőhöz **Vinkovci.**

ERNYŐÁTHUZÁST

és mindenféle javítást vállal
GEWÜRZ ADOLF
Sombor, Apatinska ulica 11.
Nagy választék kész ernyőkben és mindenféle Klöpl csipkékben és himzésekb.

FŐMOLNARI
állást keres, többévi gyakorlat-
tal bíró, szakképzett fő-
molnár és malomsze-
relő. Elvállal ön-
álló szerelést.
Terv. és Dig-
ram elké-
szíté-
sét.
N. N. FŐMOLNÁR, Željeznička 95.
Novisad.

KATONAI és RENDŐRSÉGI NYERGEK

felszereléssel kaphatók minden mennyiségben
FRANJO SABO SEDLAR SUBOTICA,
SAVA TEKELI UL. 4.

Füves égetett kömentes
ÉPÍTŐ MÉS Z
beremendi kőből égetett dara-
bos mész, beőcni portland ce-
ment, száraz veltázott faszen,
vagtöteiben és kicsinyben.
Faszén csomagolva is kapható
Révai Adolf, Subotica
Terezijina ulica 1. Telefon 551.

VALÓDI SULTÁN
pörkölt kávé

egyedüli beszerzési
forrása 1924

Steinfeld Ödön
fűszer nagykereskedő
Sombor
Telefon 281 szám.

Kapható 1/8 és 1/4
kgr-os dobozokban.

ALKALMI VÉTEL!

Dus választéku raktáram és mérsékelt árak minden versenyt kizár!

Mosó áru:

Angol zephir, Reid zephir, Sport ruhavásznak minden színben. Garantált jó mosható Cretonok, Batistok, valódi schweici és francia Grenadin, Ettamin, Panama, Eponge Gabarden és mosóvászon.

Férfi szövetek

nagyválasztékban öltöny szmoking, zsaket, nadrág frakk, raglan és átmeneti kabátokra.

Dodić Kosta

divatárkereskedése

Sombor

Kraljević Djordje ulica 3. a szerb templommal szemben. Telefon 342
Legfinomabb cérna-vásznak, Schroll-féle sifonok ágyneműkre és női fehérneműkre
Legujabb japán tarka nyers és Ponge selyem.

VILÁG UJDONSÁG!

Selyem áru:

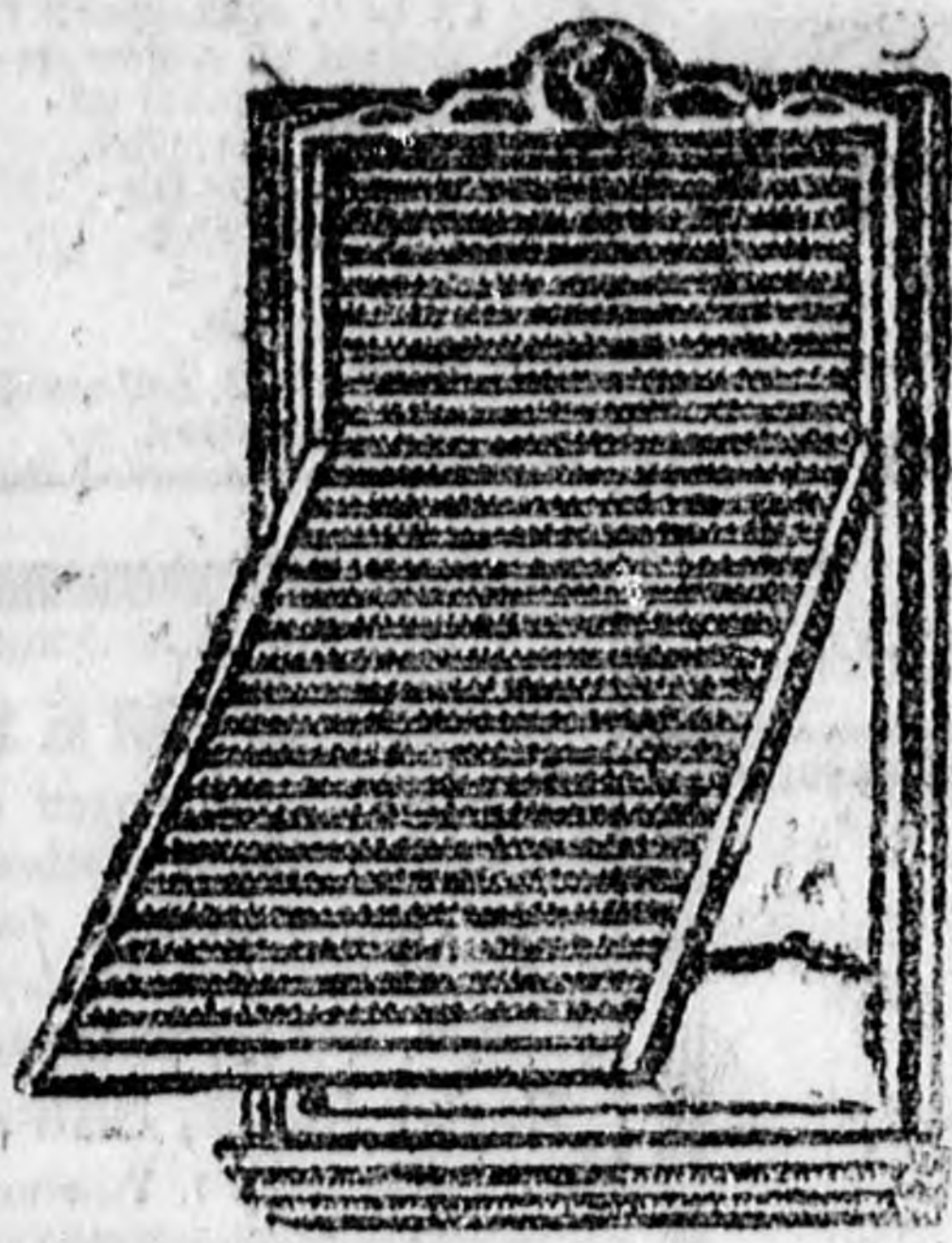
Charmöz, Crep marokén, Crep Georgett, Kemál paša marokén, Török Crep de Chin, Török Crep Georgett, — Crep banjo, Crep Floris, Feill de franc, Saten de Chin Crep Ida, Crep voal, Poult de soi, Eponge, Süra, Kaschmir és fél-selyem — minden divat-szinben.

Női szövetek a legmodernebb színekben

női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Coverco, Marocen szövet, Kamgarn, Antilop, Chevioth, Velou de lain, gyapju Crep és gyapju delain. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb színes és deszinált „BAJADERE“ szövet utcai és házi ruháknak továbbá mindennemű férfi szövet.

Párisi ujdonságok!

Párisi ujdonságok!

M. Sornic

redőnygyára
OSIJEK II. 2342

Szállít minden mennyiségben és nagyságban azonnal és elsőrendű kivitelben:

I-a Eslinger fagörredőnyöket hársból per m² 300 dinár

I-a fagörredőnyöket minden színben m²-ként 200 dinár

I-a acélörredőnyöket m²-ként 275 din.

Építészek, iparosok és kereskedők külön árengedményeket kapnak.

Mintát és árjegyzéket 1.60 dinár bélyeg beküldése ellenében küld.

Első Sombori Kocsigyár

Készít:

mindenféle új hintókat, vadász- és hajtókocsikat a legjutányosabb árban

Vállal:

mindenféle hintó-javítást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitós műhely

készít és javít matracokat, sajslongokat és bőrgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

tégla- és egyéb tragacsok, vasalt és vasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

Telefon: 19.

„PASTEURIT“ LUDVIG GÁBOR

szőlészeti és borászati eszközök és felszerelések raktára

VRŠAC

Raktáron tart:

bortömlőket,
pincészeti gépeket,
boraszbesztet,
Tanin,
francia gelatint,

filtereket
és mindenféle
pincészeti
eszközöket.

Kivánatra felvilágosítást ingyen és bérmentve.

Négyzetkukoricauttatókat
kévekötőket

gabonakaszálókat
fűkaszalókat

szénaboronákat
és alkatrészeket

International Harvester Company
gyártmányaihoz szállít

MC. CORMICK jugoszláviai vezérképviselője
Nabavno Središte za Poljoprivredne Strojve
Krunoslav Stjepan Jakovlić K. D.
Táviratcím: Poljostroj. ZAGREB, Zrinjski trg 1/IV.

Oxigen

Mütrágya,
Kékkő 98/99 %-os
Gépolajok

Tavotta-zsir
Nyersolaj
Padlóolaj

I-a koksiz
I-a faszén
Kőszén

Kocsikenőcs
sárga és fekete 1778
Benzin
Petróleum

Hoffmann-féle
Rizskeményítő
Parafin gyertya
Kátrány fedőlemez
I-a kovácsszén

legelőnyösebb napi
áron beszerezhető:

Gombos Imre, Sombor

Sv. Rokova ulica 21.
Telefon 186.

Állandó nagy raktár!
Kérjen árajánlatot.

Obendorfiés Quedlinburgi
valódi német faj-

répamagvak

lucernamagvak, muhar-
magvak, búkkönymagvak,
kerti vetemény és virág-
magvak

nagyban és kicsinyben
KLEIN GÉZA

nagykereskedésében
Subotica, Bene Sudarovi.
čeva ulica. 1552

Modern szobafestést és mázolás

elvállal 1866

Nagyhegyesi Sándor
festő és mázó
V. Bajski put 18.

Zsák Ponyva Zsinog

Rein Izsó Sombor
Telefon 133.

Dunai homokot

szállít vagonkételekben

Ádám Antal
Bogojevo. 7283

Raktárról szállíthatók:

Spirálmentes körforgó- és
magasnyomású turbószivattyúk.
Gőzszivattyúk.

Kutszivattyúk minden kivitelben.

Légszivattyúk.

Compressorok.

Tűzifecskendők, kézi- és motorikus
meghajtásra.

Fertőtlenítő és köztisztasági eszközök.

Armatúrák, gőz, víz és gáz részére.
stb., stb.

Ajánlatokkal és nyomtatványokkal
készséggel szolgálunk

TEUDLOFF — DITTRICH

Budapesti Armatúra-, Szivattyú és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest-Kispest, Üllői-ut 220-222.

VEZÉRKÉPVISELETEK:

„ORBIS“ Műszaki r. t., Budapest Teréz körút 29

„ORBIS“ Műszaki r. t., Szeged Kölcsei utca 12.

„ORBIS“ Industrielle Waren-Mustermesse
Zagreb, Paromlinska c. 1.

PERMETEZŐ

gummi alkatrészek

4 ÁGU

Ia német garantált acél villák

PLANET és KUMULUS

kapáló ekék

FURÓGÉPEK

(P10, W1 és oszlopos)

EBERHARDT ulmi EKÉK

Wolfner gépszijak

és az összes kézi szerszámok
legelőnyösebbek:

ZENTAI SOMA

mezőgazdasági gép- és
szerszám-nagykereskedő SENTA.

MÉRLEGGYÁR

(SEBESTYÉN és SZENES)

SUBOTICA,

SENANSKI PUT 23 TELEFON 72 és 640

Szállítunk minden nagyságban TIZEDES, SZÁZADOS
és KÖRTÉS MÉRLEGEKET, valamint FA-, HOSSZ-
MÉRTÉKEKET (MÉTERT). — Megrendelésre készítünk
SZEKER és BAROMMÉRLEGEKET. JAVÍTÁSOKAT
soron kívül pontosan eszközünk és hitelesítjük.

Kipróbált csiraképességű

TAKARMÁNY RÉPAMAG

(Mamuth és Eckendorfi) azonkívül mindenféle
kerti magvak többszörös mennyiségben leg-
jutányosabban beszerezhetők

Podravsko Poljoprivredno A. D.-nál
Dárdán (Baranya)

SCHMOLKA

HIRDŐTŐIRODA HIRDETTÉSEI
NOVISAD - PUTOŠKI PUT 2 - TELEFON 276

1920-beli 6 HP Hofherr-lokomobil huzatos
új, hozzá 6 HP cséplő új. — 1906-beli
Máv. 10 lépkörös huzatos. — 1911-beli
Umrad fogaskerekes, alakított, 1911-beli
Umrad körülgűrűs cséplővel. — 1908-beli
első magyar gazdasági gyári magánjáró
10 lépkörös, ugyanolyan idős cséplővel.

A gépek felszerelve, legjobb állapotban

ELADÓK

ÁCS FERENC TOPOLA

2493

CSÉPLŐSZÉN

alkalmas cséplőgarnitúrákhoz.

Kapható:

Prometni Zavod za Ugalij Prometni D. D.
Filijala Novisad
Dnnavska ulica 2.

1813

J. GRÜNWALD

kavicsvállalata
BELACRKVA.

Beton, cement és asphaltn munkálatokhoz

folyam-homok és kavicsot

a legjobb szemcsékben, továbbá rostált

kavicsot és homokkavicsot

mint a legkitűnőbb anyagot

utépítésre és karbantartásra,

valemint, mint különösen alkalmas anyagot **CEMENTÁRUK ELŐÁLLÍTÁSÁRA.**

2560

1687

„ANGYAL“ DROGERIA

NOVISAD

A FŐPOSTÁVAL SZEMBEN

NAGY VÁLASZTÉK:

ILLATSZEREKBE

SZAPPANOKBAN

GUMMIÁRUKBAN

LIQUERESSENCIÁKBAN

ARC- és FOGÁPOLÁSI

CIKKEKBEN

TÁPSZEREKBE

és HÁZTARTÁSI

KELLÉKEKBEN

LEGELŐNYÖSEBB BESZERZÉSI FORRÁS.

Angyal Drogeria

Novisad (a főpostával szemben)

e heti kirakatkiállítása:

„M. E. M.“ illatszerek és piperecikkek
(M. E. Mayer Zagreb, wieni cégnek
képviselésében.)

2561

GYÁR- és IPARTELEPEK ELADÓK!

Novisadon a vasut és a Duna mellett
nagyobb, ipartelepeknek, gyárnak és
faüzletnek alkalmas telkek eladók.

**EGYIK TELEK ESETLEG
FAÜZLETTEL EGYÜTT**

Bővebbet REINER LAJOS fatereskedőnél NOVISAD

2489

MÉHÉSZEK!

Az összes méhészeti eszközök, műláp, tiszta méz
viaszból, legjobb beszerző
forrása.

Árjegyzék 100 képpel
bérmentve.

RITZMANN LAJOS
nagy-méhészeti, műlápgyártó
1. Novisad 118.
Železnička ulica 78.

16, 18, 20, 22, 24-es „DAGMAR“ aratógépek, ekék, boronák,
kultivátorok, extirpátorok, ekék dupla ekevassal, ZH6RS kor-
mányruddal, kukoricagyomláló, répagyomláló, komlógyomláló,
répakiemelő és cséplőgarnitúrák, kévekötő, marokkrakó, fűkaszáló.

Alkatrészek, amerikai kaszálógépeket u. m. Cornick,
Massey Harris, stb.

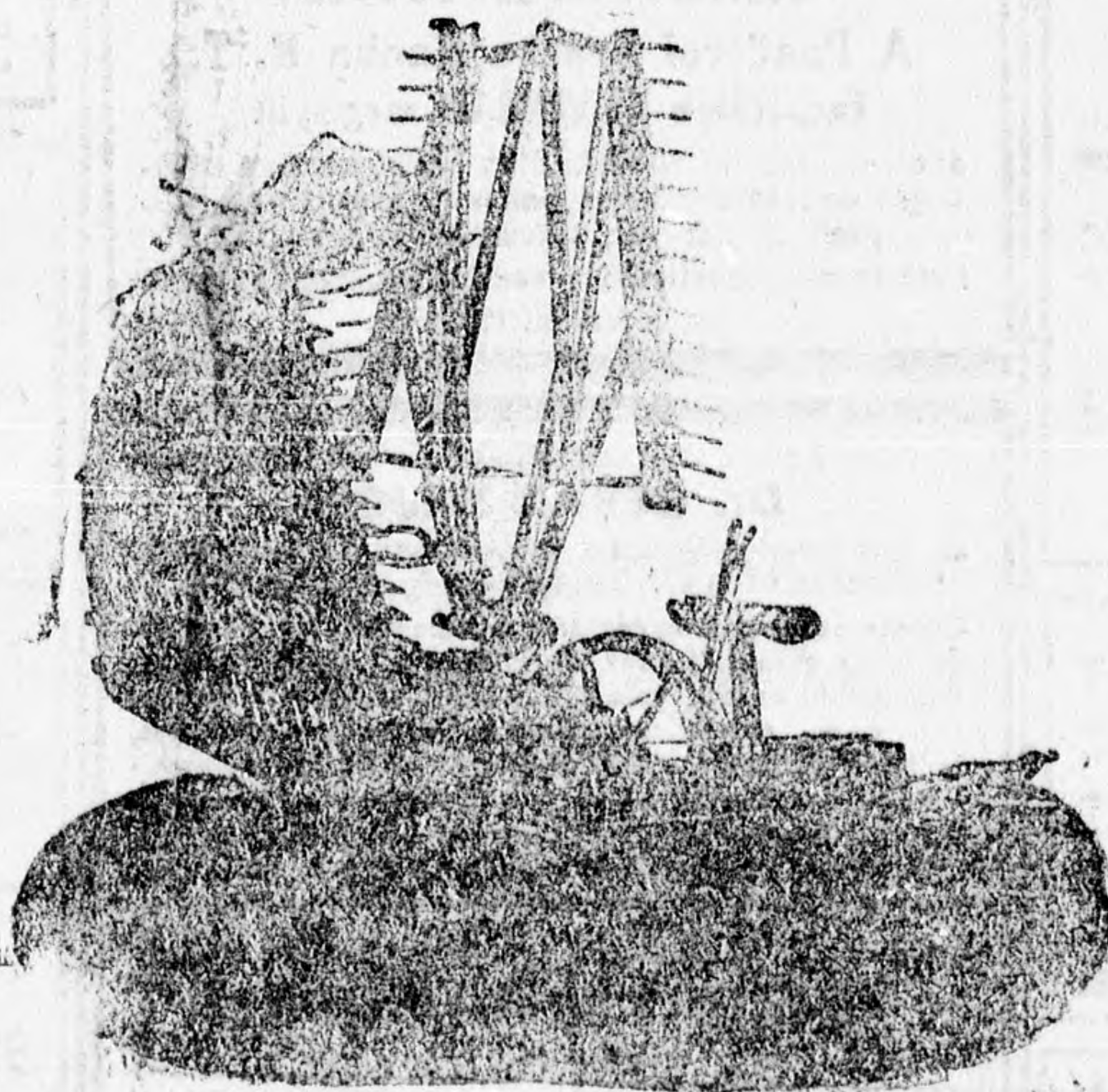
Sisal, kévekötő.

Szjak minden méretben.

Az állandó

KIÁLLÍTÁS

folyó évi április hó 7-én nyílt meg.

Kiállításunk megtekintését a mélyen t. mezőgazdákknak a leg-
melegebben ajánljuk. A kiállított gépek és szerszámok a mélyen
tisztelt látogatóknak bemutattnak és a szükséges információkat
díjtalanul és kötelezettség nélkül adjuk meg.

2502

Szállítás mérsékelt árakon.

„ERMA“ Knótek és Társa

Novisad, Strandut

Sürgőnycim: Jutešif, Novisad. Telefon: 403.

Schiff ÁbrahámFutoški put 4. **NOVISAD** Futoški put 4.
Gyár: a kamenici uti átjárónál.**ZSÁK PONYVA ZSINEG**
nagykereskedés**ZSÁK és PONYVAKIKÉSZITŐ**
és varrótelep.**Fiókok:** Beograd, Kraljevića Marka ulica 7.
Wien, Blindengasse 46/a.
Budapest, Vilmos császár ut 33.**Gyár:** Budapest, Daróczy ut.Külön ponyva és zsákkölcsönző osztály.
Használt zsákok vétele és eladása!

ASZTALOSMESTERER FIGYELMÉBE!

TENGERENTULI NEMES

FURNIROK

ujból megérkeztek és kaphatók:

Madrárvor, Citrom, Habos és csikos mahagoni
Din. 15.50 D. 14. Din. 6.50Virágkörts, Haboskörts, Amer. Dió, Zebra
Din. 16.50 Din. 5.50 Din. 5.50 D. 9.50Billings, Szemestopolj, Mahagoni-belső
D. 5.50 Din. 9.— D'n. 2.75 □-kint.

HULLÁMLÉCZEK 10, 12 és 20 mm. szélességben.

A SOMBORI EUTORIPARI
ÁRUCSARNOK SZÖVETKEZETNÉL
SOMBOR, PÉTER KIRÁLY UT 20.
TELEFONSZÁM 50.Teljesen berendezett
lakatos-műhely rézüntődével

házzal együtt

jutányosan eladó.

Érdeklődni lehet

MALEK OTTONÁL DZOMBOLJ

Kocsifényező

azonnal beléphetnek

PRVA SRPSKA FABRIKA KOLA

Stevana Bakše, Beograd

Ratarska ul. 97.

Uj vendéglő megnyitás!Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a volt
Landovics ugynevezett

„Bácska“ vendéglőt átvettük

és azt e hó 24-én teljesen ujonnan beren-
dozve, a legkényesebb izlésnek megfelelően

megnyitottuk.

A legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy ugy a
legjobb ételek és italok, ugyszintén pontos
kiszolgálásban részesüljön a n. é. közönség.Abonenseknek külön nagy
árengedmény!

Minden este tambura zenekar.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Stipan Palotás és Társa
vendéglősök. 1918**HÖLGYEK FIGYELMÉBE!****TAVASZI UJDONSÁGOK**női kész ruhákban és divatcipőkben
érkeztek és legolcsóbban kaphatók:**KOSTA M. JOVANOVIĆ**
BEOGRAD

Kralja Milana ul. 76. (a London szálló mellett)

TELEFON 12—48.

Asztali és konyhasóÉrtesítjük üzletfeleinket, hogy malmunkat, só,
cukor és minden más fűszer darálásra üzembe
helyeztük. Kérjük az összes kereskedő urakat, só
szükségletüket nálunk fedezni. Mivel malmunk
minden higiénikus követelménynek megfelel, a
megbízások tisztán és gyorsan lesznek elintézve.

Megrendelések

DINIĆ, TOTH & COMP., NOVI-SAD

Poštanska ulica 7. küldendők.

Vetőmag árai.

Métermázsánként.

I-a Heremag (garantált arankamentes) D. 2600.—
Takarmányrépamag (eckendorfi
Mammuth) — — — — — D. 1200.—
Muharmag (egészséges, fekete-sárga) D. 700.—
Bukköny — — — — — D. 450.—
Kölesmag 50 kg-on felüli vetelnél — D. 400.—

„Agraria“

takarmány és nagykereskedés Telefon 1—20.
Subotica Hu piac.**„ZORKA“**Első Jugoszláviai Vegyipar R. T.
SUBOTICA

Állomás: Subotica-Fabrika.

Telefon: 3-18.

Gyárt békebeli minőségben, azonnali szállításra
a legolcsóbb árak mellett

műtrágyát,

kénsavat,

akkumulátorsavat,

rézgálicot,

vasgálicot,

glaubersót,

kálisót

és egyéb vegyszereket.

**Eladó ház
Somborban**a város legszebb helyén,
5 szoba, fürdőszoba,
konyha, éléskamra, csu-
kott üvegfolysó. A többi
melléképítmények — alsó
épületben. Azonnal beköl-
tözhető.Felvilágosítással szolgál
Dr. Arató Andor ügyvédi
irodája Somborban Kralj
Alexandar u 16.**„KOMLÓS“**bankbizományi, keres-
kedelmi ügynökségi
és áruforgalmi iroda
BAČKA-TOPOLAElfogad
megbízásokat, áru-
képviselést
Topola és környékére**„JE-KA“
TEA**a legjobb,
legfinomabb,
legolcsóbb.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ teát!

A legfinomabb

„JE-KA“csokoládét és csokoládékülön-
legességeket gyártja csakis a

Confiserie „JE-KA“ Zagreb

csokoládé-
és csokoládékülönlegességek gyára.Kérjen mindenütt „JE-KA“ és deser-
tet!**Tüzmentes
pénzszekrényeket**

és

okmányszekrényeket

ujonnan készít és régiéket javít

Kirschner Mihály Sombor

Sveva Roka ulica 8.

Állandó nagy raktár! 176

Gramofonok és elektromoterek

rendkívül nagy választékban

részletfizetésre is

rendkívül szolid árak.

„HARMONIA“

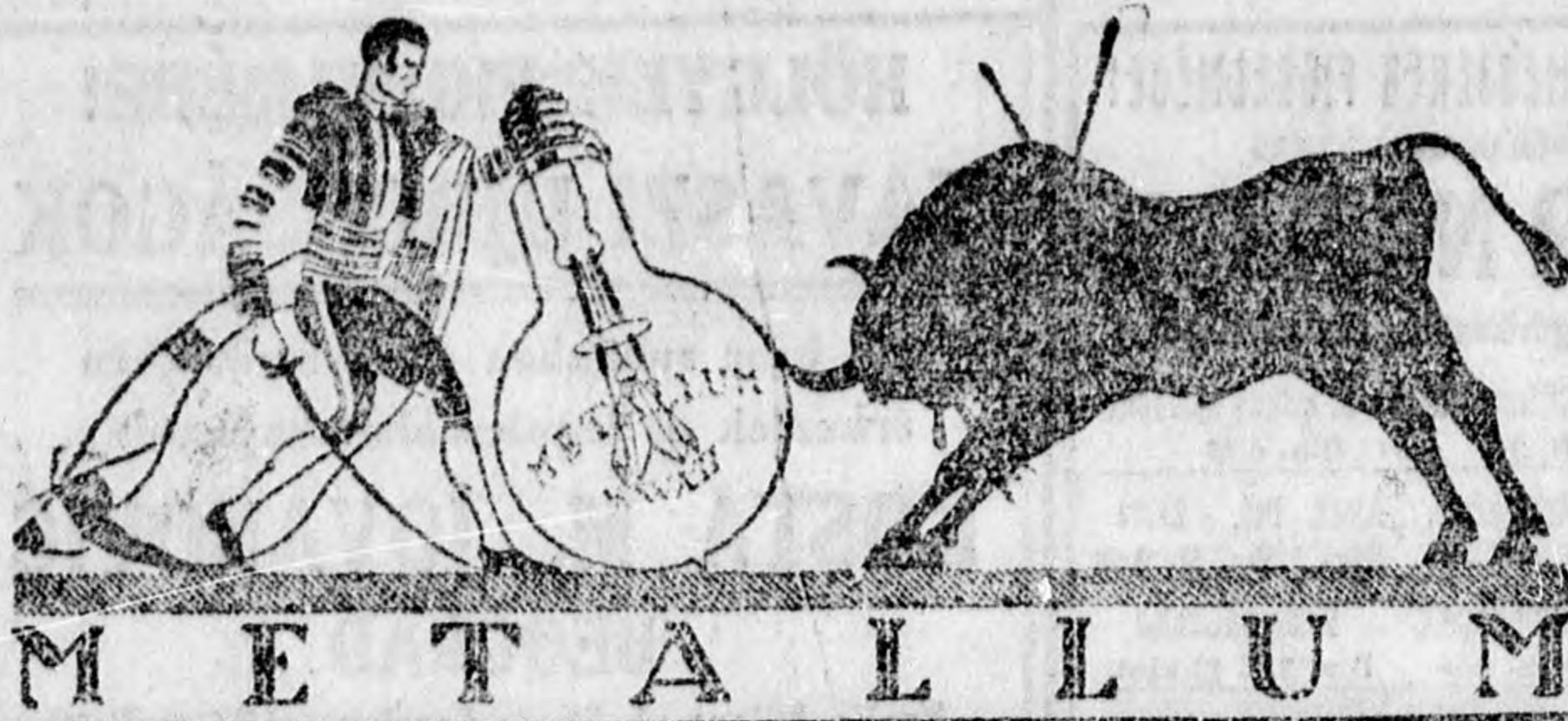
zongorakereskedés

Beograd, Knjeginje Ljubica ul. 7.

Telefon 27—48.

a Bösendorfer, Ehrbar, Schweighoffer,
Wirth és Hamburger világhírű zongora-
gyárak vezérképviselői. 2352**Szabász,**ki ugy a férfi ruha, mint női kabátok sza-
básában ügyes és megbízható, nyugalom és
állandó állást talál. Ajánlatok fizetési igények
megjelölésével**WASSERMANN HUGÓ, VRŠAC**

férfi és női konfekcio áruházához intézendők.

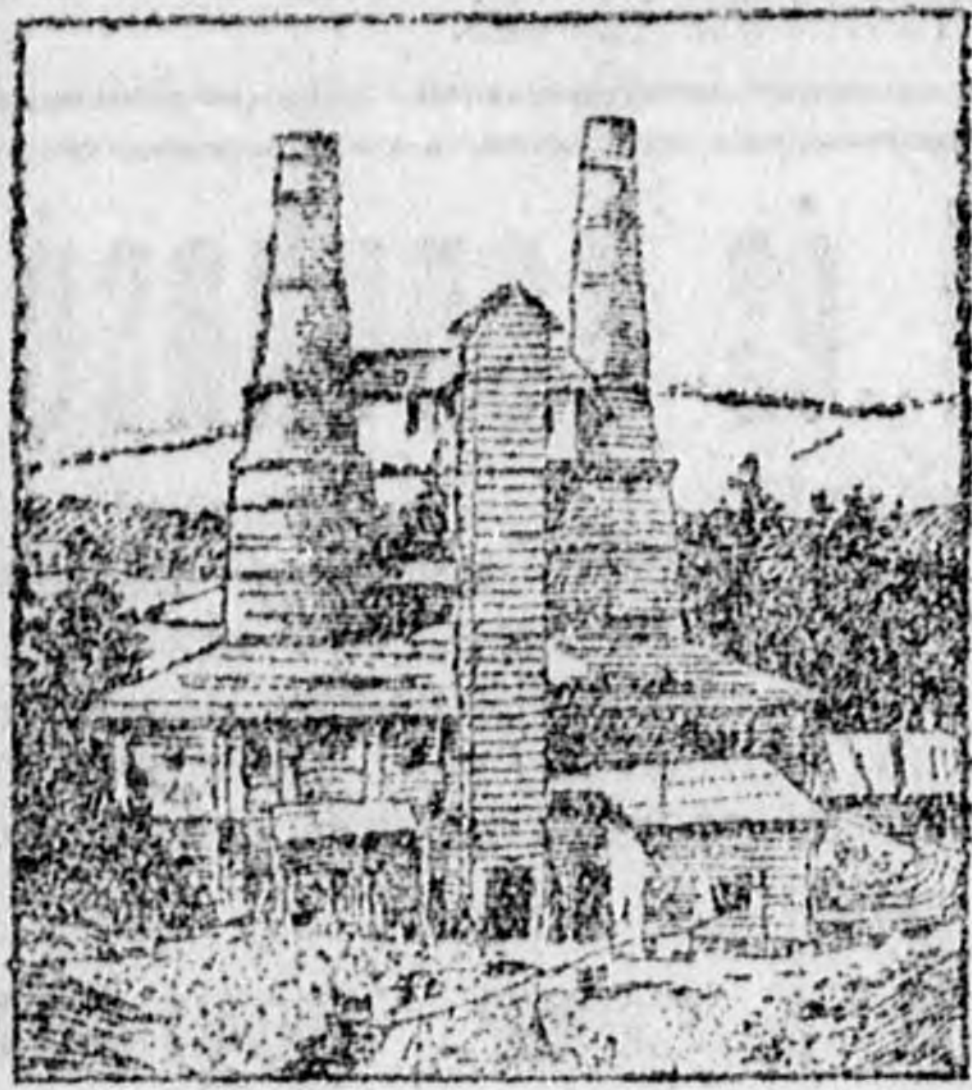
Vapnara Generalski Stol Zagreb

I. Pošt. pretinac br. 36.
Táviralcím: „VAPNARA“ Zagreb

Ajánl 379

ELSŐRENDÜ

DARABOS MESZET.

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telen.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkollázást és tratorokat legmodernebb kivitelben. — Árjajánlatokat leggyorsabban eszközölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA

Prva Hrvatska Tvornica Limenih, Bravarskih Proizvoda i Pocinčaona D. D. Zagreb ::: Központ, eladási és műszaki iroda: Zavrtnica ::: Telefon 4-87 ::: Gyár és raktár: Zavrtnica

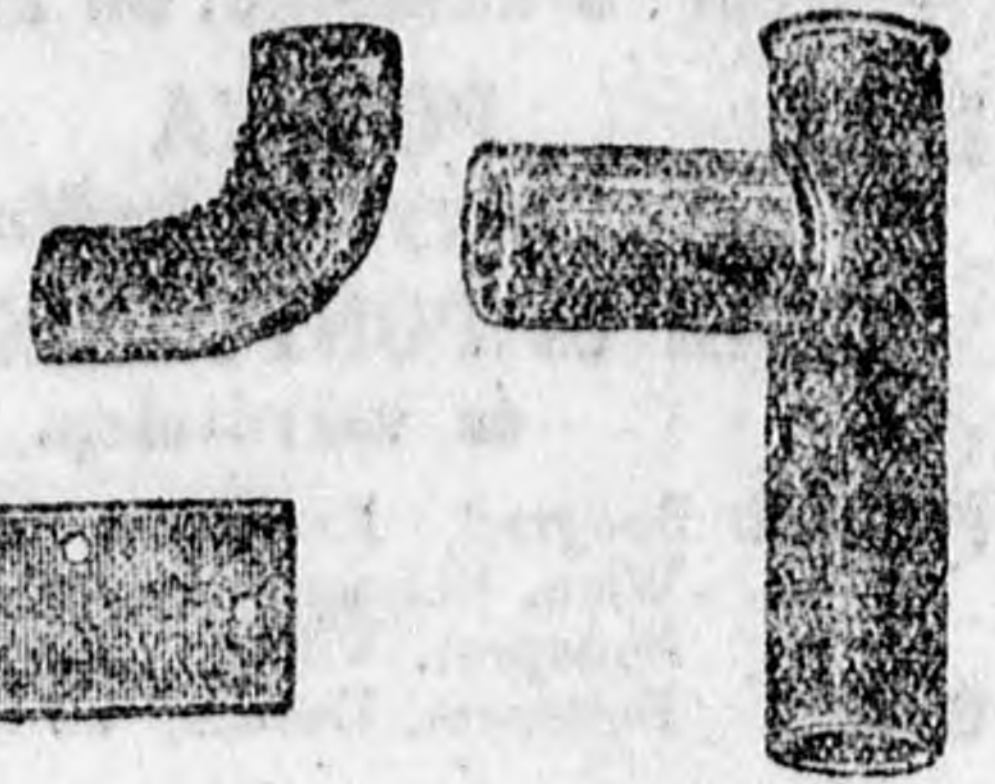
I. osztály termel: bádóg takarók-tűzhelyeket, kályhákat, sütőket, közönséges és összerakható fűtesőveket és könyököket, csiszolt tűzhelykereteket, — mindennemű kályhaajtót stb.

II. osztály termel: épületlakatosmunkákat, vasszerkezeteket, ablakokat, rácsokat, különböző épületkötéseket, ablak- és ajtóvasalásokat, ablakkiakasztókat.

III. osztály termel: bádógdobozokat, kannákat és minden fémballagot.

IV. osztály termel: vasbutorokat.

V. osztály termel: ónozott vízvödröket, ónozott edényeket és mindennemű polirozott edényárut.

2234

MEGÉRKEZETT NAGYOBB MENNYISÉGŰ

„Liesing“-féle KÉKKŐ

garantált 98—99%, 250 kg. hordókban.

Narancs, citrom és különféle csemegék.

CSEHCUKOR

kocka, süveg és kristály.

2332

KÁVÉ

Nelgeri, Perl, Domingo, Quatemala, Santos, Rio és Maragogipe.

RIZS

Karolina, Japan, Siam, Basain fényes és mált

Ajánlom a legolcsóbb napi áron vagon és kisebb tételekben

M. DIMOVIĆ, NOVI-SAD

gyarmat- és csemegeáru nagykereskedés.

SOMBOR LÁTVÁNYOSSÁGA!

KONYOVITS SAVA

DIVAT- és TEXTILÁRU ÜZLET SOMBOR Kr. Aleksandra (Fő) u. 6.

TELEFON 131.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok:

Női és férfi ruhaszövetek. A legfinomabb angol, francia és cseh kosztüm szövetek. — Francia selymek, crep-de-sin, charmós, crep-giorgette, crep-marokkin, crep-super, muslin-de-sin, taft-papilone, feile és paplanselymek. — Bársonyok.

Batiszt és grenadin. — Etamin és zefir stb. stb.

Menyasszonyi kelengyék. Fehérnemű vásznak. A legkülönbözőbb és legizlésesebb minták. Függyöök, szőnyegek, ágy- és divántakarók stb. — A legmérsékeltebb árak! A legnagyobb választék!

Legfinomabb lenvásznaki

Legfinomabb lenvásznaki